

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Budapest Főváros VII. Kerület
Erzsébetváros Önkormányzata**

**Jóváhagyta:
Budapest Főváros VII. kerület Erzsébet-
város Önkormányzata Képviselő-testülete
36/2024. (II.21.) számú határozatával**

2024-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet	18
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	19
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	27
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	30
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.....	35
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	36
3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	42
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	44
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	45
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	49
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek	49
4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	55
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	55
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.....	64
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	72
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	75
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	75
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	79
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	80
5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak.....	80
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)	80
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben	81
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	81
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	83
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	86
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)	86
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete	89
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	90
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	95
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	97
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	99
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	100
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	102

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	102
7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen.....	105
7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések	106
7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	107
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	109
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	114
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	115
1. A HEP IT részletei	115
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	115
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	117
3. Megvalósítás.....	134
3.1 A megvalósítás előkészítése	134
3.2 A megvalósítás folyamata.....	134
3.3 Monitoring és visszacsatolás	136
3.4 Nyilvánosság	137
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	138
4. Elfogadás módja és dátuma	139

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása²

Erzsébetváros a történeti városmag egyik belső kerületeként Budapest legkisebb, azonban legsűrűbben lakott kerülete. Területe 209 hektár [KSH 2011, KSH 2019].

A kerület lakosságszáma 2011-ben (10.01.-én a népszámlálás időpontjában) 64 451 fő [KSH 2011], 2019.01.01.-én 52 362 fő [KSH2019]. 1990-től csökkenő tendenciát mutat [TEIR, BP7 ITS]. A kerület lakónépessége az 1980-as évek óta csökken, legnagyobb mértékben az 1990-es évek során, míg a 2000-es években a népességfogyás üteme lelassult.

2011-es népsűrűsége 30 838 fő/km², 2019-ben 25 054 fő/km² – több, mint másfélszerese a szomszédos Terézvárosénak, és 7,5-szerese a budapesti átlagnak [KSH 2011, KSH 2019].

A VII. kerület természetes szaporodása (élveszületések és halálozások egyenlege) végig negatív értéket mutatott a kétezres évek elejétől, amely a lakosságszám csökkenésének legfőbb oka. A 2018-as -3,4 érték a 2011-es -4,8 és a 2010-es legalacsonyabb -6,4 értékekhez képest jelentős javulást mutat [TEIR, BP7 ITS].

A kerületet a 2000-es évek második felétől erős pozitív vándorlási egyenleg jellemezte, az új lakásépítések eredményeképpen, amely a 2008-as gazdasági válságot követően megáll. A 2009-es kiemelkedő 26,8 értéket követően 2011-ben 3,8 fő bevándorló jut 1000 lakosra. A 2014-ig kismértékű bevándorlás jellemző, a lakásépítések leállásával a tendencia megfordul: 2018-ra -3,9 elvándorlás jellemző. További bevándorlás azonban várható a még nem megvalósított lakásépítések eredményeképpen. Emellett fontos megemlíteni, hogy a népességszám és vándorlási adatok a helyi tapasztalatok szerint torzítottak: egyrészt a bejelentetlen népesség magas száma miatt a valós népességszám magasabb lehet a statisztikainál, másrészt a lakások turisztikai célú hasznosítása (Airbnb) az ideiglenes lakosságot növelik [TEIR, BP7 ITS].

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

² Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Klímastratégiájának 2022. évi adatai alapján

Erzsébetvárosra közepesen magas életszínvonal jellemző. Az egy főre jutó nettó belföldi jövedelem 2011-ben 745 299,4 Ft volt, 2017-ben 1 131 317,6 Ft, amely meghaladja az országos átlagot, de elmarad a fővárositól mindkét évben. A belvárosi kerületek között viszonylag alacsony érték, csak a VIII. kerület mutat alacsonyabb értéket Erzsébetvárosnál [TEIR].

A lakosság képzettség terén felzárkózott a fővárosi átlaghoz. 2011-ben az egyetemi, főiskolai vagy más felsőfokú végzettséggel rendelkezők voltak a legnagyobb arányban Erzsébetváros 7 évesnél idősebb népességén belül (35,7%) és az érettségizettek is a népesség több mint egyharmadát adták (35,1%). Az érettségi nélküli középfokú végzettségű lakosság aránya (9,3%) a legalacsonyabb, a legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzettek aránya 17,5% volt (fővárosi átlag: 17%) [TEIR]. A gazdaságilag aktív népesség száma Erzsébetvárosban a 2011-es népszámlálás adatai szerint 56.093 fő volt (foglalkoztatottak száma 26.829 fő, munkanélküli 3.829, inaktív kereső 14.087 és eltartott 11.348 fő) [KSH 2011]. Erzsébetváros foglalkoztatási szempontból befogadó területnek minősül: a helyben dolgozó 33.179 főből 23.961 lakik és dolgozik a kerületben, a naponta ingázó 2.463 fő Budapesten kívülre járónál jóval nagyobb számban, 8.008-an a Budapesten kívülről a kerületbe bejárók száma [TEIR].

Erzsébetváros Budapest historikus városrésze, a kerületben található 1200 lakóépület mellett számos országos és fővárosi jelentőségű közintézmény, kulturális intézmény, kereskedelmi, iroda, szállodaépület található. Erzsébetváros lakásállománya 2011-ben 37.024 lakás, amely kismértékű lakásszám csökkenést követően 2018-ban 37.023. A 36.708 lakott lakás 35,41%-a összkomfortos, 57,25%-a komfortos, de 3,35%-ban félkomfortos, 2,56%-ban komfort nélküli és 1,44%-ban szükségülások is voltak [KSH 2011]. A lakott lakás sűrűség Budapesten kimagaslóan a legmagasabb értéket mutatja 175,15 lakás/hektár értékkel [TEIR].

A kerület belvárosi fekvéséből és már eleve sűrű beépítéséből adódóan kevés lehetőség van új lakások építésére, melyek főként foghíjtelkeken, illetve bontással felszabadított telkeken valósulhatnak meg. A kerületben nagymértékű új lakásépítés 2005 előtt történt a kerületi ingatlanértékesítési és ingatlanfejlesztéseket támogató politika következtében. A 2000-es évek közepétől a Zsidónegyed kulturális örökség védelme megerősödött, az Andrássy úti világörökségi zóna ütköző területének védelmére műemléki bejegyzések történtek, amelyek és a 2008-as gazdasági válság következtében az új építések leálltak. A kerület lakosságvonzó erejének és lakásállomány megújulásának eszköze nem feltétlenül új lakások építése, hanem a meglévő lakóépületek és a lakásállomány megújítása, modernizálása. Az állomány megújítása azonban jelentős forrásokat igénylő feladat, hiszen a helyi lakásállomány 89,8 %-a 1945 előtt épült, és mélyfelújítás kevés kivétellel nem történt. Az áfa-kedvezmény eredményeképpen 2019-re újabb fellendülés látható, azonban az a területi korlátok miatt a budapesti értékek alatt maradva [TEIR, BP7 ITS, Belezna 2019].

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakásállomány 88,85%-a magán-, 8,4 % önkormányzati és 2,75 % egyéb intézmény vagy szervezet tulajdonában állt. Az önkormányzati lakástulajdon 2018-ra lecsökkent 6,9%-ra, amely még mindig a budapesti 4,6%-os arány felett van [TEIR]. A lakásszám bővülés egyik tipikus lehetősége az önállóan telekkönyvezett tetőtér, amely lehetőséget nyújt lakásfejlesztésre üres telkek, vagy nagyobb költséggel járó kivásárlással és bontással felszabadított telkek hiányában is. Emellett – hasonlóan a többi belső pesti kerülethez – erőteljes dzsentifikáció, továbbá a lakások turisztikai (airbnb, hostelek) és üzleti célú (irodák) hasznosítása jellemző [TEIR, BP7 ITS].

A fővárosi kerületek – lakosságszámtól függetlenül — kötelesek bizonyos ellátásokat biztosítani a területükön élők részére (a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény – a továbbiakban Szt. – 86. §-a alapján), ezek: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás (időskorúak, hajléktalanok, fogyatékosok, pszichiátriai és szenvedélybetegek), időskorúak gondozóháza. A gyermekek védelméről és a gyámügyi

igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi törvény) 95. § (3) bekezdése értelmében Erzsébetváros bölcsődét, gyermekek átmeneti otthonát, családok átmeneti otthonát és gyermekjóléti központot működtet. Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata a törvényi kötelezettségeinek és az önként vállalt feladatainak részben az általa fenntartott Bischitz Humán Szolgáltató Központ, részben szociális civil szervezetekkel kötött ellátási és támogatási szerződések útján tesz eleget [BP7 ITS, BP7 egyéb].

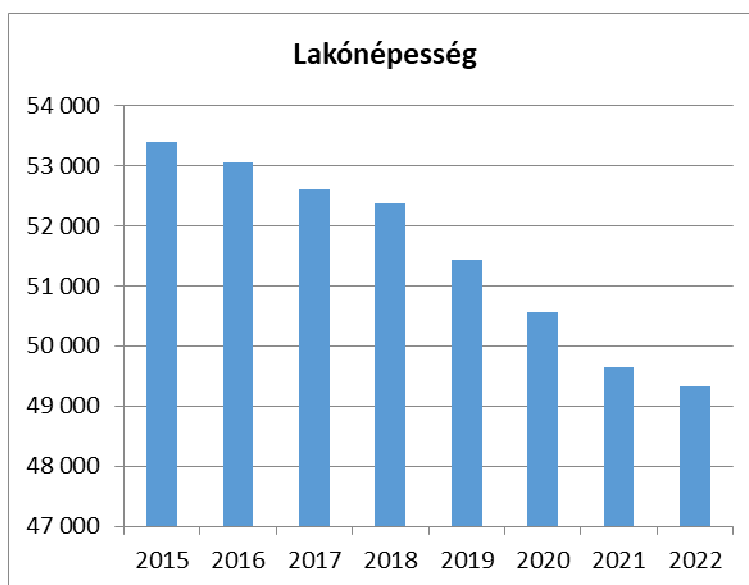
A Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ biztosítja Erzsébetváros egészségügyi alapellátását (felnőtt háziorvosi szolgáltatás 7 rendelőben, a házi gyermekorvosi szolgáltatás 3 telephelyen, a felnőtt fogorvosi ellátás, a gyermek- és ifjúsági fogászati ellátás, az ügyeleti ellátás, a védőnői szolgálatok, az iskolaorvosi feladatok az iskolai védőnőkkel együttműködve, és az otthonápolási szolgálat szakápolási és rehabilitációs jellegű tevékenységei). A szakellátások köréből a szájsebészeti ellátás még a Humán Szolgáltatóhoz tartozik, az egyéb szakellátási feladatokat a Péterfy Sándor utcai Kórház - Rendelőintézet és intézményei látják el. Az egy háziorvosra jutó lakosok száma a fővárosi átlag alatt mozog. 2011-ben 1269,9 fő érték (országosan 1540,5 és Budapesten 1338,1) 2018-ra 1190,0 főre csökkent, továbbra is a budapesti (1459,0) és országos (1606,1) alatt maradv. Az ellátórendszer megfelel a lakossági igényeknek [TEIR].

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

A népszámlálási adatok alapján Erzsébetváros lakónépessége 1980 óta 92350 főről 56 093 főre csökkent 2011-re. 2011 után is folyamatosan csökkenő tendenciát mutatnak a statisztikai adatok, 2021-re pedig 50 000 fő alá csökkent a lakónépesség száma.

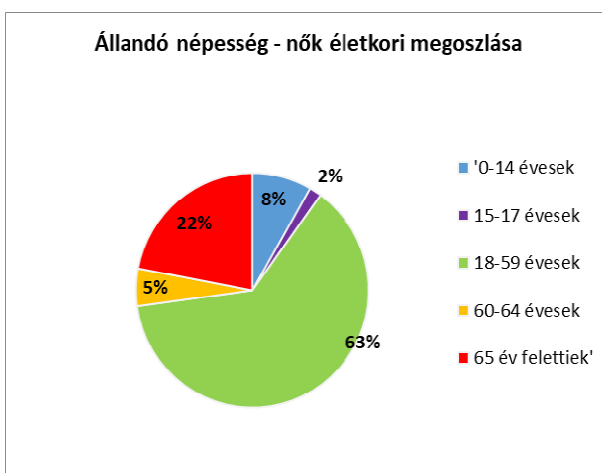
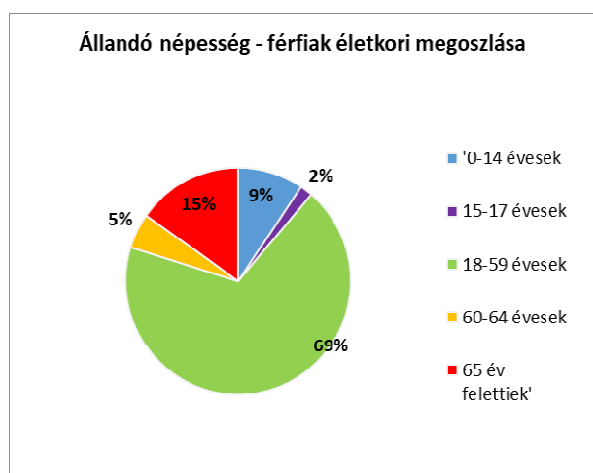
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	53 381	bázis év
2016	53 045	99,37%
2017	52 607	99,17%
2018	52 362	99,53%
2019	51 429	98,22%
2020	50 564	98,32%
2021	49 652	98,20%
2022	49 323	99,34%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	23147	25080	48227	48,00%	52,00%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			839	1,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	2189	2078	4267	4,54%	4,31%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	419	427	846	0,87%	0,89%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	15857	15834	31691	32,88%	32,83%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	1160	1299	2459	2,41%	2,69%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	3522	5542	9064	7,30%	11,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

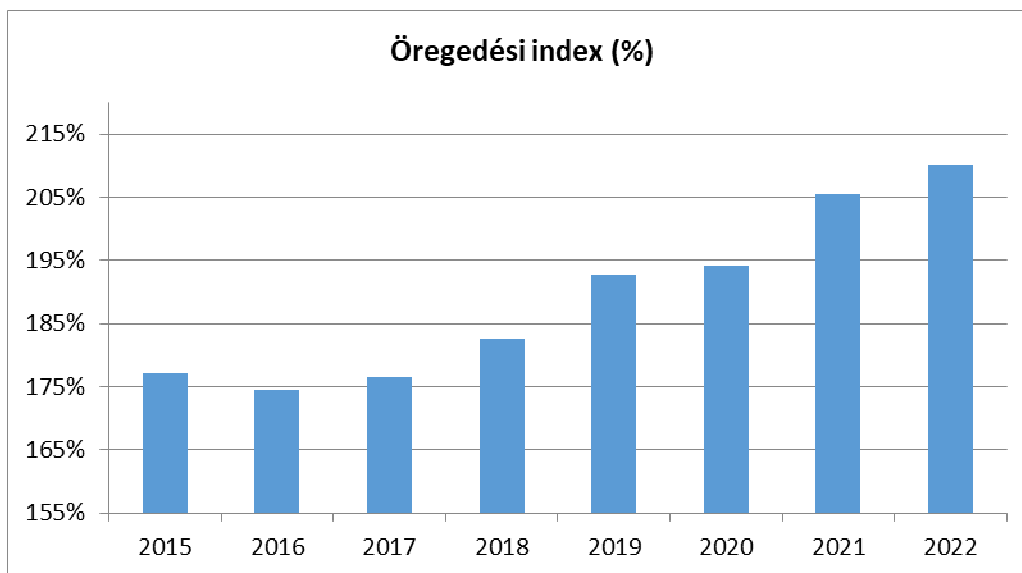

A férfiak és a nők aránya a rendelkezésre álló adatok alapján közel azonos, a 65 év feletti korosztály kivételével. Ebben a korcsoportban a nők aránya jóval magasabb a férfiakénak, amely statisztikai adat összhangban van azzal a számmal is, mely alapján az időseknek nyújtott szolgáltatásokat túlnyomó többségben nők veszik igénybe.

A lakosság életkor szerinti megoszlásának adatai alapján elmondható, hogy a lakónépesség nagymértékben öregszik. A fiatalok alacsony aránya további népességfogyást vetít előre, illetve a népességszám fenntartását veszélyezteti. A középkorúak rétege szélesnek mondható, ami a munkavállalás szempontjából kedvező. Az idősebb középkorúak túlsúlya miatt fokozatosan nő az időskorúak aránya, amely a kerületi szociális és egészségügyi ellátórendszer számára is egyre nehezebb kihívást jelent.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	9 175	5 179	177,16%
2016	9 034	5 179	174,44%
2017	8 985	5 093	176,42%
2018	9 116	4 994	182,54%
2019	9 211	4 779	192,74%
2020	9 191	4 736	194,07%
2021	9 061	4 411	205,42%
2022	8 964	4 267	210,08%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség számának alakulását egyrészt az el- és bevándorlások száma, másrészt pedig a természetes szaporodás mutatói jellemzik. A belföldi vándorlások adatai azt mutatják, hogy az utóbbi években az elvándorlások száma meghaladta az odavándorlások számát. Egészen 2014-ig a bevándorlások száma ugyan kis mértékben, de több volt az elvándorlások számánál, azonban 2015-től kezdve a mérleg itt is negatív eredményt mutat, mely 2019-ben ért el mélypontot – ezt követően enyhe növekedést követően stagnálás tapasztalható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	0,69
2016	0,58
2017	-1,08
2018	-3,92
2019	-6,86
2020	-3,92
2021	-3,85
2022	-2,67

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-4,76
2016	-4,12
2017	-4,81
2018	-3,43
2019	-4,26
2020	-5,69
2021	-6,39
2022	-5,82

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fontos megemlíteni a statisztikai adatokon túl azokat a kerületi lakosokat, akik bejelentett lakcím létesítése nélkül élnek bérlőként a kerületben. A számukat tekintve nincsenek adatok, és megalapozott becslések sem, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy számuk jelentősnek mondható. Több család él bejelentett lakóhely létesítése nélkül bérlőként a kerületben, valamint vélhetően jelentős az így itt tartózkodó diákok, külföldiek száma is.

Értékeink, küldetésünk

Erzsébetváros Budapest belvárosának vallási és kulturális központja, és talán legszínesebb, legsokoldalúbb része. Erzsébetváros – mint minden fővárosi kerület – funkcióhiányos, ugyanakkor kiemelt lakó- és szolgáltatási, magas szintű kereskedelmi, idegenforgalmi, vendéglátási és kulturális szerepekkel rendelkezik Budapesten belül. A

funkcionális ellátottság szempontjából a különböző közszolgáltatások a kerület lakosai számára jól hozzáférhetőek, a kerület minden részében jelen vannak, vagy jól elérhető, központi részen helyezkednek el. A lakosság ellátását szolgáló kereskedelmi ellátottságról is elmondható, hogy az egyes szolgáltatások a kerület egészét tekintve kielégítő és a lakosok számára könnyen hozzáférhető helyen találhatóak. A kerület kulturális és vallási funkcióját tekintve nemzetközi vonzerővel bír, a zsidó kulturális negyed világörökséghez kapcsolódó műemléki környezete révén. A kulturális, idegenforgalmi és turisztikai szolgáltatások a kulturális hagyományoknak köszönhetően Belső-Erzébetvárosra koncentrálnak.

Erzébetváros jelenlegi helyzetét egy hosszú és összetett társadalmi-gazdasági fejlődési folyamat alakította. A kerületre jellemző a kis alapterületen történt túlzott mértékű beépítés, magas laksűrűség, kevés zöldterület, melyek együttesen hátrányosan hatnak az itt élőkre. A településfejlesztési koncepcióban került megfogalmazásra, hogy Erzébetváros célja, hogy megfelelő gazdasági környezetet biztosítva az itt lévő vállalkozások a gazdaság minden területén sikeresebbek legyenek, profiljuk, működési színvonaluk, városképi megjelenésük illeszkedjen a kerület minőségi kulturális-központ identitásához. Ez egyrészt a már kerületben működő vállalkozások megerősödését, másrészt a magas hozzáadott értéket képviselő és a kreatív új vállalkozások, minőségi szolgáltatást nyújtó cégek kerületbe vonzását jelenti. Ehhez az önkormányzat a vállalkozásokat körülvevő fizikai környezet fejlesztésével (az épített környezet örökségének védelme és minőségének fejlesztése), illetve az együttműködés erősítésével, az önkormányzati ügyintézés komfortosságának és az információszolgáltatás hatékonyságának növelésével tud hozzájárulni.

Erzébetváros Budapest legkisebb, ugyanakkor legnagyobb népsűrűséggel rendelkező belvárosi kerülete, mely a főváros integráns részét képezi. Budapest más kerületei határolják délnyugatról (V.), északnyugatról (VI.), délkeletről (VIII.) és északkeletről egyaránt (XIV.), a Károly körút, a Király utca – Városligeti Fásor, a Rákóczi út – Thököly út – Verseny u. és a Dózsa György út által kijelölhető útvonalak mentén.

Erzébetváros Budapest központi elhelyezkedésű, jó külső elérhetőséggel rendelkező kerülete. A tömegközlekedést tekintve a nagykerületi villamos, számos autóbuszvonal és trolibusz, valamint a Keleti pályaudvar közelsége miatt két metróvonal is lehetővé teszi a lakosok számára a mindennapokban a nagyfokú mobilitást.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program gyakorlati megvalósulása és a kerület szociális szolgáltatásainak fejlesztésekor a következő elvek jelennek meg hangsúlyosan:

Társadalmi téren Erzébetváros egyik fő kihívása a hátrányos helyzetű emberek, családok magas száma a kerületben, akiknek rossz szociális helyzete, munkaerőpiacról való kiszorulása hosszú távon állandósult. Mellettük jelentős még az alacsony jövedelmű réteg, melynek tagjai ugyan még többnyire dolgoznak, de helyzetük labilis, kedvezőtlenebb gazdasági körülmények esetén hamar instabillá válhat, a szegénységi kockázatnak való kitettségük magas. Az alacsony státuszú csoportok helyzetének stabilizálására, a marginalizált csoportok integrációjának segítésére, esélyeik növelésére komplex programok kidolgozása szükséges.

Kerületi szintű problémát jelent a fiatalok droghasználatának elterjedése, amelynek visszaszorítására szintén átfogó intézkedés megtevése szükséges, továbbá a kerületben egyre nagyobb számban élő külföldi állampolgárok beilleszkedésének elősegítése is fontos területe a tervezett intézkedéseknek. A nőket érintő problémák kezelésére a meglévő szolgáltatások jelenleg nem teljeskörűek, így ezek kibővítése is indokolt. A sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok támogatása, az időskori elmagányosodás megakadályozása és generációk közötti szakadékok áthidalása, a fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyeinek növelése és az akadálymentesítés is fontos része a következő időszak célkitűzéseinek.

Mindezek megvalósulásához elengedhetetlen a kerületben tevékenykedő szakmai szervezetek együttműködése, közös gondolkodás, a kommunikációs csatornák hatékony működtetése. Emellett szintén kiemelt prioritás a lakosság megfelelő, könnyen érhető tájékoztatása az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokról.

Célunk hogy Erzsébetváros befogadó és élhető környezetet biztosítson az itt élők számára.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § rendelkezik a Helyi esélyegyenlőségi Programok elkészítésének kötelezettségéről, általános szempontjairól, az elkészítés módjáról és a felülvizsgálatról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
 - Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása:

- 6/2016.(II.18.) önkormányzati rendelet a szociális támogatások és szociális szolgáltatások, valamint a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátások igénybevétele helyi szabályozásáról
- 3/2020. (I.30.) önkormányzati rendelet a Karinthy Frigyes-ösztöndíjről
- 14/2022. (IV.13.) önkormányzati rendelet a fiatalok támogatásáról
- 15/2022. (IV.13.) önkormányzati rendelet a fiatalok közlekedési támogatásáról
- 44/2022. (X.19.) önkormányzati rendelet a FECSKE szolgáltatásról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Erzsébetváros Gazdasági Program, Fejlesztési terv, 2020- 2024

Erzsébetváros Önkormányzatának törvényi kötelezettsége az önkormányzati ciklusra vonatkozó gazdasági programjának megalkotása. A koronavírus-járvány és annak várható társadalmi, gazdasági következményei miatt a GP a járvány leküzdésére, a társadalmi károk enyhítésére és a helyi gazdaság talpra állítására helyezi a hangsúlyt, a kormányzati forráselvonások figyelembevételével. A kiemelt beavatkozási pontok:

1. A lakhatási körülmények javítása, az épített környezet igényes fejlesztése
2. A harmonikus életkörülmények megteremtése
3. A szociális biztonság védelme, gondoskodás az elesettekről és a rászorulókról, valamint az egészségügyi ellátás színvonalának javítása
4. Környezetbarátság, fenntarthatóság és a „zöld” szemlélet formálása
5. Mobilitás és parkolás
6. Az innováció és a helyi vállalkozásokat segítő légkör megteremtése
7. Erzsébetváros kulturális negyed
8. Párbeszéd a civil társadalommal, a kultúra és a hitélet képviselőivel

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Településfejlesztési Koncepciója

A település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum. A koncepció 3 átfogó, 3 horizontális és 16 tematikus és területi részcélt fogalmaz meg.

Integrált Településfejlesztési Stratégia 2015

Az ITS középtávon (2014-2020 között) jelöli ki az elérendő fejlesztési célokat, valamint az azok integrált megvalósítását szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit, projekt, ill. projektcsoport szintig konkretizálva azokat. Erzsébetváros középtávon a Településfejlesztési koncepció hosszú távú céljainak megfelelően 3 tematikus stratégiai célt, illetve 4 területi célt határozott meg, melynek felülvizsgálata folyamatban van.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Klímastratégiája

A globális klímaváltozás korunk egyik legjelentősebb kihívása, amely közvetlen és közvetett módon a társadalom életére jelentős hatással van. A kibocsátások jelentős csökkentésére és a már jelentkező és jövőbeli hatásokhoz való alkalmazkodásra egyaránt nagy hangsúlyt kell fektetni. A klímaváltozás ugyan globális folyamat, azonban a hatások kezelése helyi feladatokban jelentkezik. A várható változásokhoz való alkalmazkodást a helyi viszonyok határozzák meg, azonban a

sikerességhez fontos, hogy a helyi stratégia integrálható legyen a fővárosi, nemzeti és globális rendszerekbe. Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata a KEHOP 1.2.1 projekt keretében készítette el klímastratégiáját. A pályázati feltételek szerint a Klímastratégiát a Klímabarát Települések Szövetsége megbízásából a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Nemzeti Alkalmazkodási Központ Főosztálya gondozásában készült Módszertani Útmutató2 (továbbiakban: Módszertan) alapján kell készíteni.

A Klímastratégia párhuzamosan készült a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének módszertani útmutatója alapján elkészített, 2030-ra szóló Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervével (Sustainable Energy-Climate Action Plan, SECAP, a továbbiakban Klímavédelmi Akcióterv), amelyet Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020. december 16-i egyeztetésen megvitatott, majd ezt követően a Polgármester 964/2020. számú határozatában elfogadta. A Klímavédelmi Akciótervben Erzsébetváros vállalta, hogy 40% kibocsátás-csökkentést ér el a mitigációs intézkedések eredményeképpen és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodóképesség erősítése céljából adaptációs akciótervet és kapcsolódó intézkedéseket dolgozott ki.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Szolgáltatástervezési Konceptiója

Az Szt. 92. § (3) alapján a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (1) bekezdése meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak tartalmaznia kell. Ezek a következők:

- a lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei,
- az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége,
- a szolgáltatások iránti igények alakulása, a várakozók száma, korösszetétele, legfontosabb szociális jellemzői,
- a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányai.

Erzsébetváros szolgáltatástervezési koncepciójának kialakítása, és tartalmának meghatározása szempontjából továbbra is fontos rendező elv az integráció, a lakókörnyezetben történő ellátás elsődlegessége, az ellátások lépcsőzetessége, a szolgáltatásokban dolgozók munkakörülményeinek javítása, és a partnerség elvének fokozott érvényre juttatása.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elsődleges célja, hogy a kerület minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

Erzsébetvárosi Civil Konceptió

Erzsébetváros Képviselő-testülete 2020-ban fogadta el az „Erzsébetvárosi Civil Konceptió 2020-2024” című dokumentumot, mellyel az Önkormányzat deklarálja, hogy a civil szervezetek meghatározó szerepet játszanak a modern demokrácia kialakításában, ezért alapvető feladatuként határozza meg a civil társadalom erősítését és saját eszközszerén belül történő támogatását.

A civil szervezetekkel történő együttműködés ugyanakkor nem merül ki azok pénzügyi támogatásában. A városvezetés fontos feladata, hogy olyan konszenzusos jövőképet mutasson fel, majd hajtson végre, amely a legszélesebb kör számára elfogadható – ennek eszköze a *civil társadalommal való együttműködés intézményesített formája*, amely megteremti a döntéshozók részvételének lehetőségét.

A közvetlen demokrácia gyakorlására számtalan alternatív nemzetközi példa létezik, amelyek jelentős része már Magyarországon is megjelent, egy-egy minta projekt formájában.

Elmondható, hogy a civil társadalom döntő többsége támogatja a kezdeményezéseket még akkor is, ha Magyarországon a közéletben való részvétel és felelősségvállalás egyelőre gyerekcipőben jár. A tapasztalatok alapján nyilvánvaló, hogy erősíti az állampolgárokat készségeik és a felelősségvállalás fejlesztésében, nagymértékben járul hozzá a tudástranszfer megvalósulásához. Segítheti a civil társadalmon belüli hálózatok kialakulását, hozzájárul a helyi identitás fejlesztéséhez, erősíti a lokálpatriotizmust.

A civil társadalommal történő együttműködés jelentősen erősítheti a helyi társadalom kohézióját, a döntéshozókba vetett bizalmat és demokratikus legitimitást. Ezzel végső soron nagy mértékben járul hozzá a választópolgárok elégedettségéhez és jólétéhez. A társadalmi párbeszéd különböző társadalmi csoportokat és különböző témákat érint, amelyek módszerükben is eltérnek egymástól. Az egymástól eltérő programokat lépésről-lépésre lehet megvalósítani és hosszú távú, következetes építkezést és munkát igényel.

Erzsébetváros Önkormányzata a már megvalósított társadalmi párbeszéd mellett, a Konceptióban szereplő módszerek közül elsőként a Civil Tanács felállítását kezdeményezi.

A Civil Kerekasztalok közül 2020-ban a Kulturális és művészeti, valamint a Szociális szolgáltatást nyújtó szervezeteket tömörítő Kerekasztal alakult meg. Ezeken a beszélgetéseken is bebizonyosodott, hogy a szervezetek örömmel veszik a kezdeményezést és készek a párbeszédre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott jelenség, amelynek okai között szerepelnek az egyre erősödő gazdasági, társadalmi és kulturális hátrányok, iskolai, képzettségbeli, foglalkoztatottságbeli és szocializációs hiányosságok. A munkanélküliség, az alacsony iskolázottság, a tartós szegénység, a rossz egészségi állapot, a nem megfelelő lakhatási körülmények, alacsony gazdasági és társadalmi státusz együttesen és egymással kölcsönhatásban okozzák a többszörös társadalmi kirekesztettséget. A mélyszegénységben élőkre általában jellemző, hogy munkaintenzitásuk alacsony vagy változó, súlyos anyagi nélkülözésben és jövedelmi szegénységben élnek. A mélyszegénység egy olyan állapot, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él és kevés az esélye arra, hogy helyzetén önerőből változtatni, javítani tudjon.

A Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia (2017) szerint Magyarországon 2,5 millió ember élt szegény vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatát jelentő életkörülmények között. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket, mely utóbbi csoporthoz tartozik a romák egy része is. Ennek a következményeként nem lehet elválasztani a romák felzárkóztatását a szegénység elleni általános küzdelemtől és a társadalmi, gazdasági versenyképesség javításától.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekszegénység elleni küzdelemre, annak érdekében, hogy elkerülhető és megelőzhető legyen a szegénység és a hátrányos helyzet átörökítése. A kerületi nehéz szociális helyzetben élő családok jellemzően ún. sokproblémás családok, halmozott hátrányokkal küzdenek, a lakhatási problémák mellett az alacsony jövedelem és a munkanélküliség az egyik leggyakoribb probléma a családok életében, amely további nehézségek kiváltó tényezője is.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

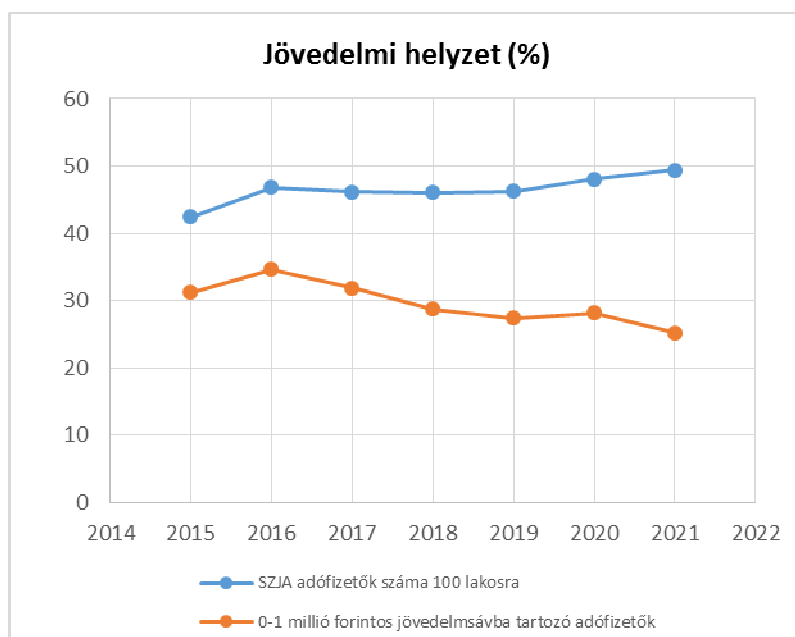
A szegénység egyik jellemző mutatója az alacsony munkaintenzitás, a súlyos anyagi nélkülözés és a jövedelmi szegénység. Az alacsony jövedelem a szegénységet kiváltó fentebb felsorolt okok következménye. Általánosságban elmondható, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkezők többnyire szociális és társadalombiztosítási ellátásokból, támogatásokból biztosítják létfenntartásukat. A Család- és Gyermekjóléti Központ foglalkoztatási tanácsadás szolgáltatásának tapasztalatai alapján elmondható, hogy sok esetben az alacsony jövedelem ellenére az ügyfelek munkamotivációja alacsony, az álláskeresést hosszabb előkészítő szakasz kell, hogy megelőzze.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma 100 lakosra	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	42,41	31,20
2016	46,82	34,67
2017	46,16	31,86
2018	46,08	28,75
2019	46,28	27,38
2020	48,08	28,14

2021	49,38	25,25
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

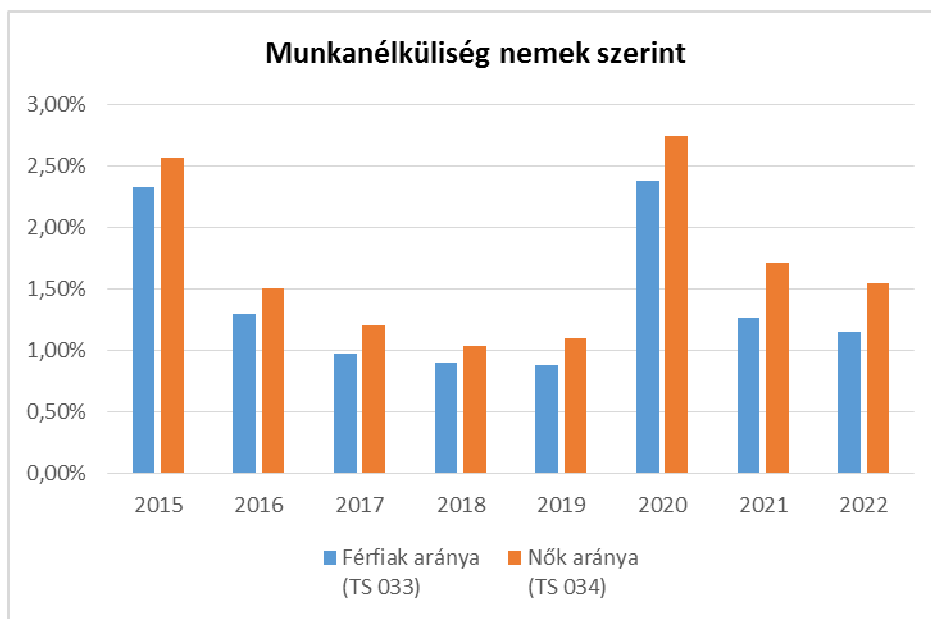
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Tábla: 3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

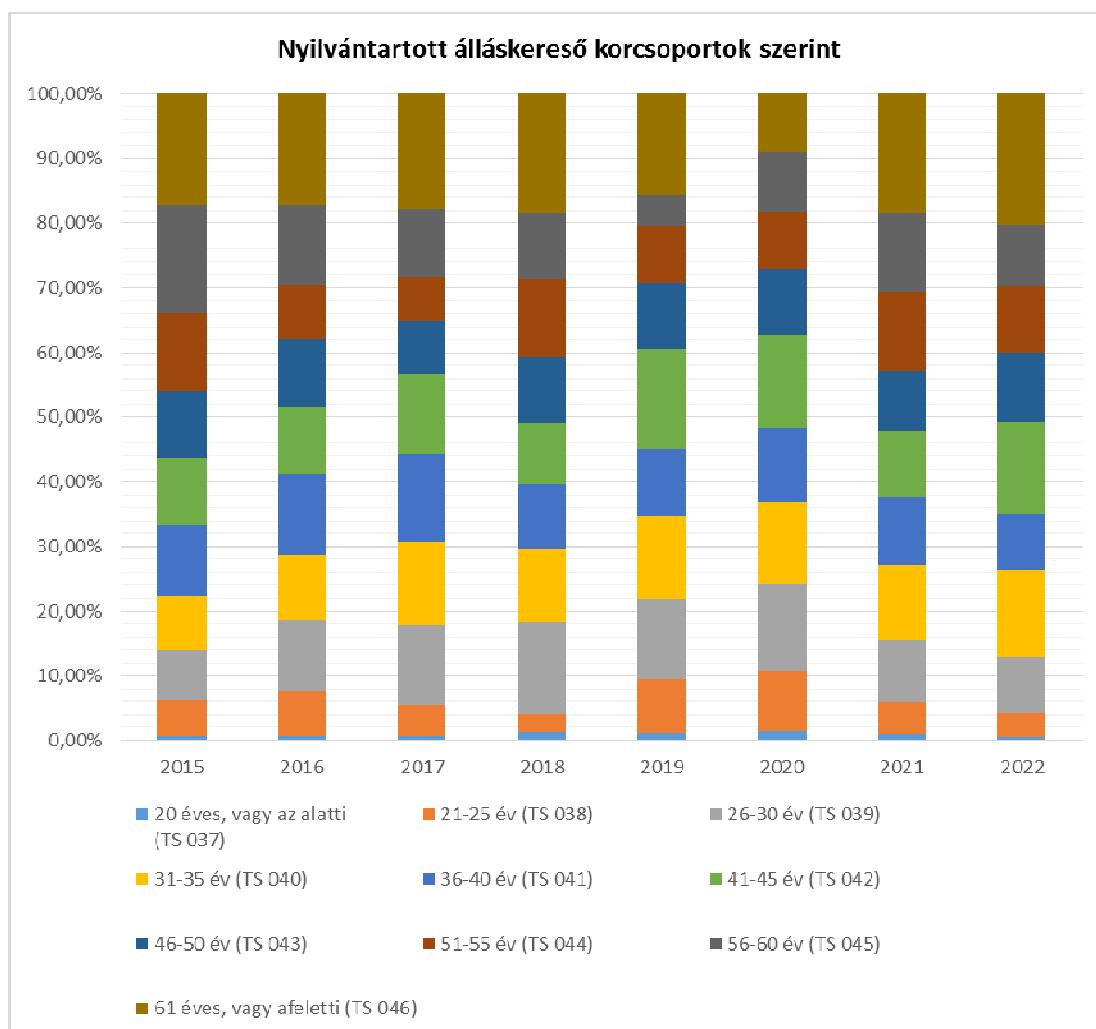
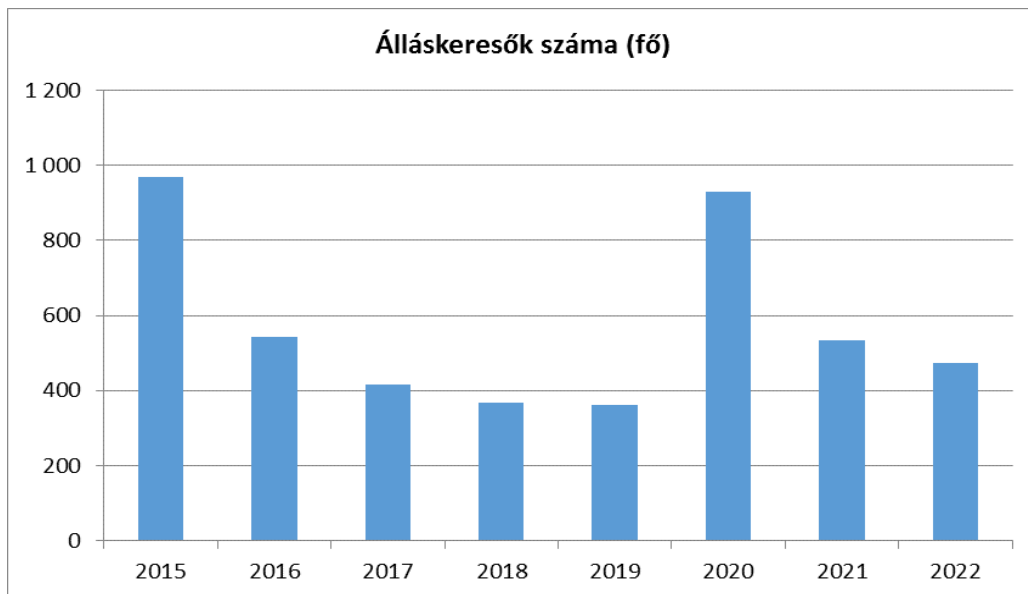
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,33%	2,57%	2,45%
2016	1,30%	1,50%	1,40%
2017	0,97%	1,20%	1,09%
2018	0,90%	1,04%	0,97%
2019	0,88%	1,10%	0,99%
2020	2,38%	2,74%	2,56%
2021	1,27%	1,71%	1,49%
2022	1,15%	1,55%	1,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

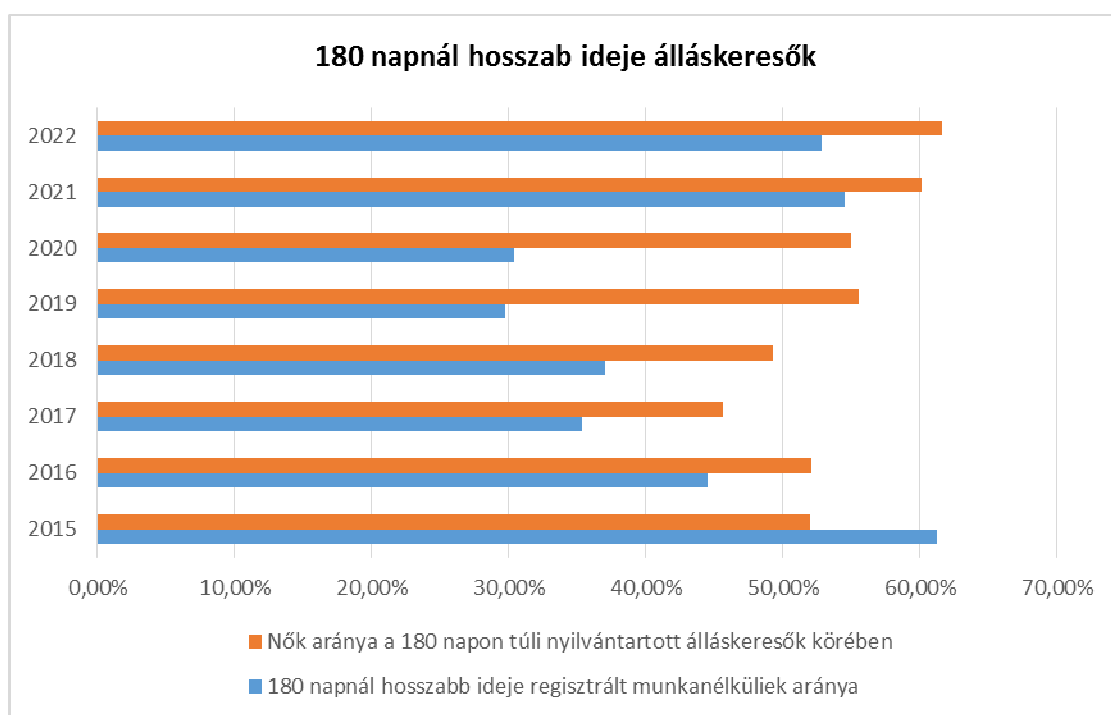
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint									
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	970	544	416	367	363	929	534	473
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	7,00	4,00	3,00	5,00	4,00	13,00	5,00	3,00
	%	0,72%	0,74%	0,72%	1,36%	1,10%	1,40%	0,94%	0,63%
21-25 év (TS 038)	Fő	52,00	38,00	20,00	10,00	30,00	86,00	27,00	17,00
	%	5,36%	6,99%	4,81%	2,72%	8,26%	9,26%	5,06%	3,59%
26-30 év (TS 039)	Fő	77,00	59,00	51,00	53,00	45,00	126,00	51,00	41,00
	%	7,94%	10,85%	12,26%	14,44%	12,40%	13,56%	9,55%	8,67%
31-35 év (TS 040)	Fő	81,00	55,00	54,00	41,00	47,00	118,00	62,00	64,00
	%	8,35%	10,11%	12,98%	11,17%	12,95%	12,70%	11,61%	13,53%
36-40 év (TS 041)	Fő	107,00	69,00	56,00	36,00	38,00	107,00	56,00	41,00
	%	11,03%	12,68%	13,46%	9,81%	10,47%	11,52%	10,49%	8,67%
41-45 év (TS 042)	Fő	98,00	55,00	52,00	35,00	56,00	131,00	54,00	67,00
	%	10,10%	10,11%	12,50%	9,54%	15,43%	14,10%	10,11%	14,16%
46-50 év (TS 043)	Fő	102,00	58,00	34,00	38,00	37,00	96,00	50,00	51,00
	%	10,52%	10,66%	8,17%	10,35%	10,19%	10,33%	9,36%	10,78%
51-55 év (TS 044)	Fő	117,00	45,00	28,00	44,00	32,00	82,00	65,00	48,00
	%	12,06%	8,27%	6,73%	11,99%	8,82%	8,83%	12,17%	10,15%
56-60 év (TS 045)	Fő	163,00	68,00	44,00	37,00	17,00	86,00	65,00	45,00
	%	16,80%	12,50%	10,58%	10,08%	4,68%	9,26%	12,17%	9,51%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	166,00	93,00	74,00	68,00	57,00	84,00	99,00	96,00
	%	17,11%	17,10%	17,79%	18,53%	15,70%	9,04%	18,54%	20,30%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	61,24%	52,02%
2016	44,49%	52,07%
2017	35,34%	45,58%
2018	37,06%	49,26%
2019	29,75%	55,56%
2020	30,36%	54,96%
2021	54,49%	60,14%
2022	52,85%	61,60%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A statisztikai adatok alapján elmondható, hogy a regisztrált munkanélküliek és az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutatott 2019-ig, melyet követően – jelentősen a COVID-19 világjárvány befolyásának hatására – megnövekedett körben regisztráltak a kerületiek az illetékes munkaügyi központban.

Megfigyelhető az is, hogy a korcsoportos bontás adatai szerint az utóbbi időszakban az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek száma gyarapodott leginkább a világjárvánnyal leginkább terhelt időszakban, mely korosztály a foglalkoztatási lehetőségek szempontjából hátrányos helyzetben van, de hasonló elhelyezkedésbeli nehézségekkel küzdenek a GYES-ről, GYED-ről visszatérő nők és a fogyatékkal élők is. A nők munkaerő piaci hátrányos helyzetét támasztják alá a Humán

Szolgáltató foglalkoztatási tanácsadását igénybevevőkre vonatkozó 2022. évi statisztikai adatok, mely alapján elmondható, hogy az álláskereső közel kétharmada nő.

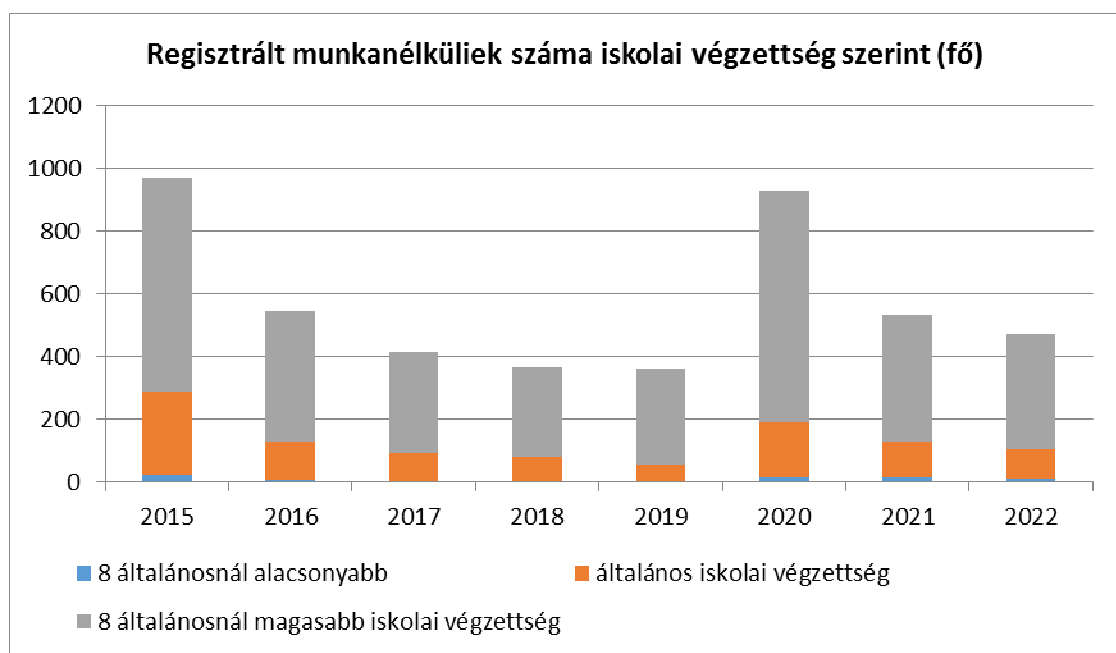
<i>Nem</i>	<i>Fő</i>	<i>Százalék</i>
<i>Nő</i>	40	67%
<i>Férfi</i>	20	33%
Összesen:	60	100%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Tábla: 3.2.4.

A kerületi munkanélküliség iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve szintén a világjárvány által sújtott 2020-as év kiemelkedő – ellentétben a 2019-ig tartó csökkenő tendenciával, ismét ugrott a regisztrált munkanélküliek száma, mely a 8 általánosnál magasabb végzettségűek tekintetében is duplázódott

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	970	22	2,27%	268	27,63%	680	70,10%
2016	544	8	1,47%	122	22,43%	414	76,10%
2017	416	3	0,72%	90	21,63%	323	77,64%
2018	367	3	0,82%	77	20,98%	287	78,20%
2019	363	2	0,55%	53	14,60%	308	84,85%
2020	929	14	1,51%	175	18,84%	740	79,66%
2021	534	16	3,00%	115	21,54%	403	75,47%
2022	473	10	2,11%	97	20,51%	366	77,38%

A Humán Szolgáltató foglalkoztatási tanácsadását igénybevevők adatai alapján szintén magasabb az aránya az általános iskolánál magasabb végzettségű résztvevőknek.

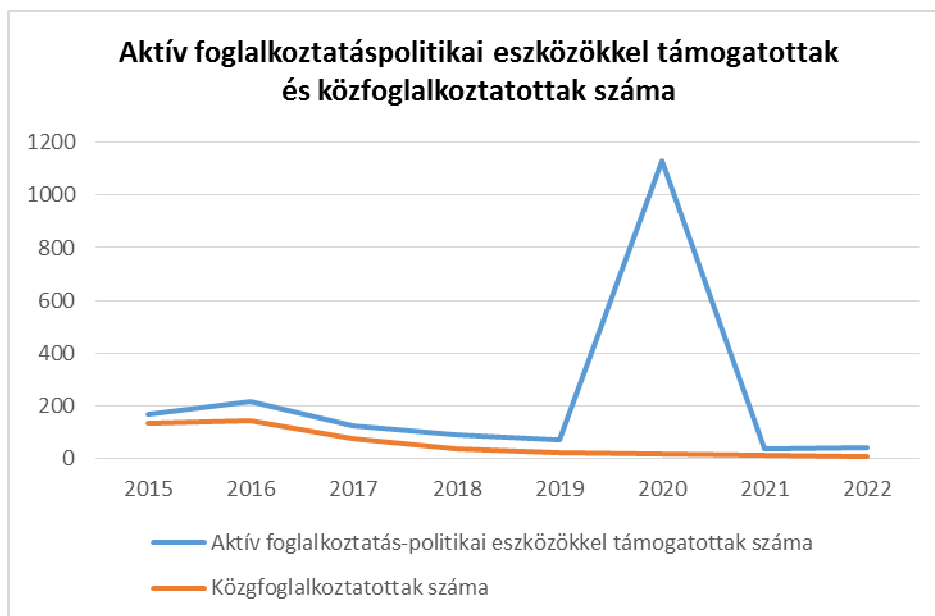
<u>Végzettség</u>	8 általános	érettségi	szakmunkásképző	OKJ	főiskola	Összesen
Összesen:	25	7	8	14	6	60 fő

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

Tábla:3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	168	132
2016	217	145
2017	124	74
2018	91	38
2019	69	23
2020	1130	15
2021	34	12
2022	43	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A kerület központi és földrajzi elhelyezkedése, valamint infrastrukturális környezete alapján megállapítható, hogy közlekedési akadály nincs a kerületben élők számára. A Foglalkoztatási Osztály adatai szerint a potenciális munkalehetőség ma már több, mint a potenciális munkavállaló, mégsem tudják elhelyezni az ügyfelek jelentős részét, melynek többnyire egészségügyi és mentális okai is vannak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük
Tábla:3.2.6.

Erzsébetváros Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a kerületi tehetségek gondozására, elősegítve ezzel a fiatal generáció érvényesülését a munkaerő piacon is. A kerület évek óta nyújt fiatal tehetségek támogatását célzó támogatásokat, csatlakozik az Önkormányzat a Bursa Hungarica központi pályázathoz, Erzsébetvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjrendszert működtet a hátrányos helyzetű felsőoktatásban tanuló kerületiek részére, valamint a Karinthy Frigyes-ösztöndíj egy évben két alkalommal igényelhető a félévi és az év végi tanulmányi eredmények alapján. A Fiatalok művészeti és sport tevékenységének támogatása célja a gyermekek mozgásra ösztönzése és a művészetek iránti fogékonyságának erősítése. A támogatással reményeink szerint az önkormányzat hozzájárulhat olyan gyermekek sportolásához, művészeti tevékenységéhez is, akiknek eddig anyagi okokból nem volt erre lehetőségük.

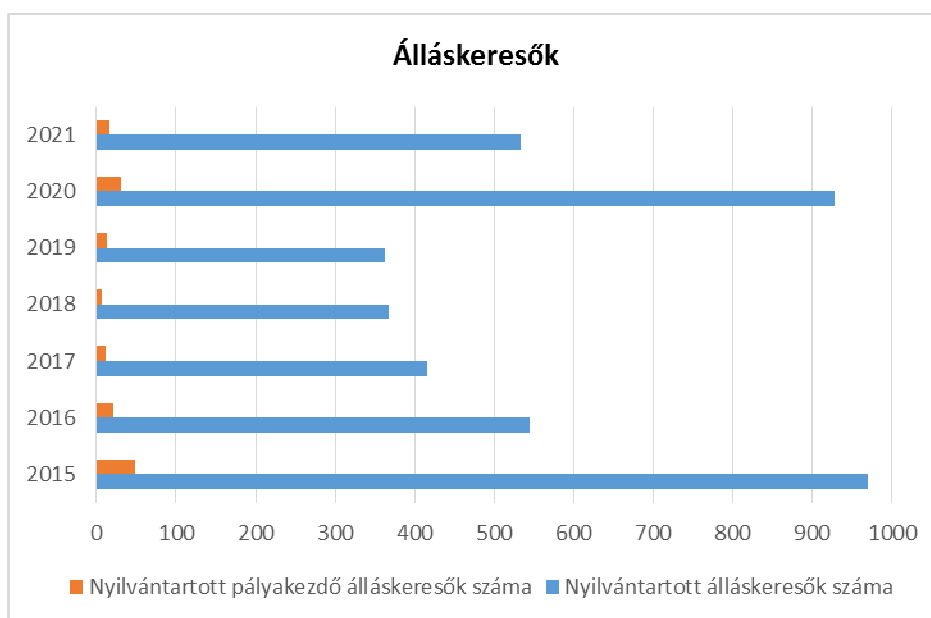
A Fiatalok egyéni közlekedésének támogatása révén a kerületi lakcímmel rendelkező, 16 éven felüli középiskolai tanulók, valamint a felsőfokú képzésben nappali tagozaton tanuló fiatalok részére 25 éves korig nyújt az önkormányzat támogatást „B” kategóriás gépjárművezető engedély megszerzéséhez, illetve kerékpár vagy roller beszerzéséhez.

A Fejlesztési Centrum foglalkoztatási tanácsadói pályaaorientációs foglalkozást tartottak diákoknak két kerületi intézményben is.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a fiatal (24 év alatti) korosztályból kerül ki a legkevesebb munkanélküli, illetve álláskereső.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	970	48
2016	544	21
2017	416	11
2018	367	7
2019	363	13
2020	929	31
2021	534	17
2022	473	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A Humán Szolgáltató Fejlesztési Centrumának munkatársai, a többi szolgáltatásához hasonlóan, a foglalkoztatási tanácsadóval is felkeresték a szomszédos kerületek Család-és Gyermejjóléti Központjában foglalkoztatott társ-kollégákat, hogy velük személyes szakmai kapcsolatot alakítsanak ki és jó gyakorlataikat megosszák. Ezen egyik szakmai műhely alkalmával a tavalyi évben együttműködési megállapodás került megkötésre a Zuglói Család-és Gyermejjóléti Központ Állás-Les Programjával, akik a foglalkoztatási tanácsadók fővárosi szintű hálózati tevékenységét koordinálják. Kialakított kooperációnak köszönhetően, az állásközvetítői szolgáltatást nyújtó intézmény hálózati tagjaként, már jogosultak az intézmény aktualizált állásajánlat- listájuk használatára, az ügyfelek közvetlen delegálására.

Szintén novum a szolgáltatásban a Budapest Főváros Kormányhivatalának Foglalkoztatási Főosztályával való együttműködés keretrendszerének kialakítása. A belvárosi kerületek

illetékességi területén élő, munkanélküli személyek részére szervezett csoportos előadásuk időpontjára rendre meghívást kap foglalkoztatási tanácsadó munkatársunk, hogy ezen alkalmon bemutatkozhasson a célcsoport előtt, ajánlva a számukra igénybe vehető, reintegrációjukat elősegítő szolgáltatásait. A pilot program hatásvizsgálata folyamatos, a Főosztály munkatársai, sikeres együttműködés esetén, a főváros többi kerületi Foglalkoztatási Osztályán is tervezik a gyermekjóléti alapellátás bevonását a munkanélküli lakosok szélesebb körű támogatása érdekében.

A foglalkoztatási tanácsadás szolgáltatásfejlesztésének másik pillére a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnál történő regisztrációt követően, állasközvetítő tevékenység működtetése. Célunk a kerületi munkáltatókkal történő kapcsolatfelvétel és a komplex munkaerőpiaci támogatás biztosításának kiépítése.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Dolgoznak cigány munkatársak kerületi fenntartású intézményekben, így pl a Bischitz Johanna Humán Szolgáltató Központban, de fontos megjegyezni, hogy a kiválasztási folyamat nem direkt módon célozza ezeket a csoportokat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan nincsenek alátámasztott, empirikus adatok, azonban ha csak kis mértékben is, de feltételezhető a diszkrimináció jelenléte, nem feltétlenül csak a mélyszegénységben élők és a romák körében, hanem a nők és az idősebb korosztály körében is. A fenti statisztikai adatokból látható, hogy a vizsgált években mind magasabb volt az álláskereső nők és az idősebb álláskereső aránya. Ez az adat több együttes társadalmi tényező következménye elsősorban, de kijelenthető, hogy ezen csoportok hátrányosabb helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint mások.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Vannak olyan programok, melyek célja a digitális ismeretek, kompetenciák fejlesztése (pl. Senior Akadémia, vagy a foglalkoztatási tanácsadáshoz kötődő digitális készségfejlesztő alkalmak), de ezek nyitott csoportok, bárki igénybe veheti őket, nem kötődnek egy szocio-kulturális háttérrel rendelkező csoporthoz sem, a választott szolgáltatási csoportot igénybevevők számára ajánlottak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Tábla: 3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	970	2,49%	211	21,75%

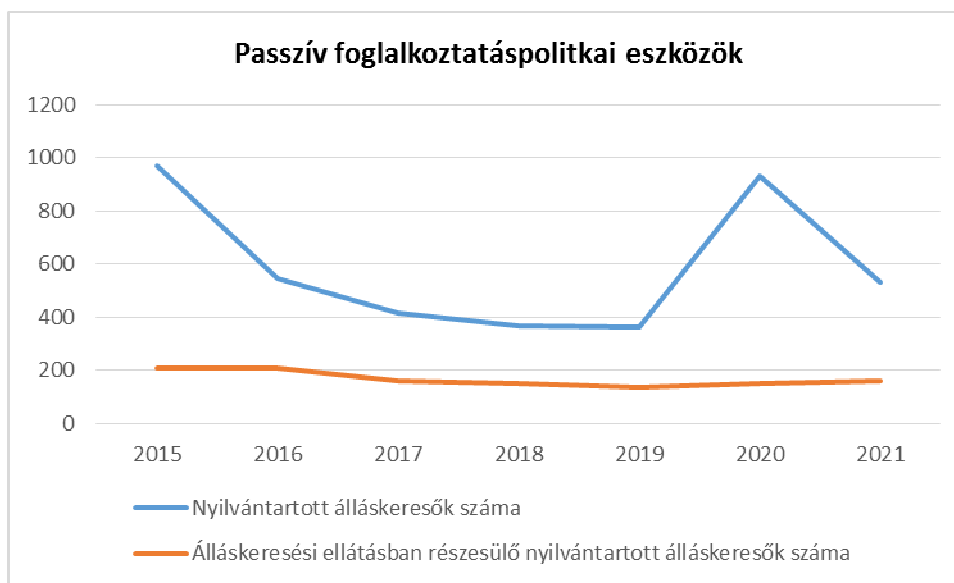
2016	544	1,40%	209	38,42%
2017	416	1,08%	163	39,18%
2018	367	0,96%	151	41,14%
2019	363	0,97%	136	37,47%
2020	929	2,54%	152	16,36%
2021	534	1,48%	162	30,34%
2022	473	1,31%	139	29,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliséghez kapcsolódó ellátások adatainak vizsgálatakor, figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy azon munkanélküli személyekre vonatkozóan lehet adatot gyűjteni, akik a regisztrált álláskereső. Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély és költségtérítés jár. Az álláskereső jogosultak lehetnek továbbá képzési támogatásra, valamint megállapítható az álláskereső vállalkozóvá válását segítő támogatás is.

Az álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap, az álláskeresői járadék napi összege a járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

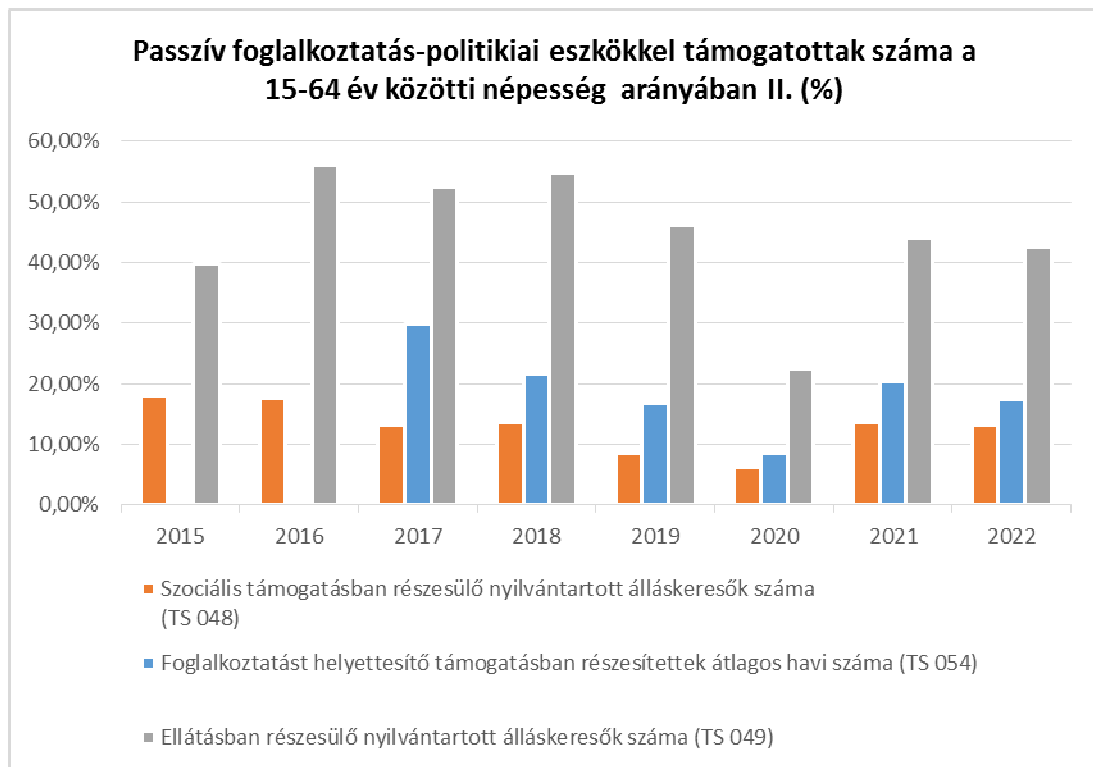
Erzsébetváros gazdaságilag aktív korú lakosságának számához viszonyítva az álláskeresői járadékban részesülők aránya igen alacsony, még a 2020. évi „kiugráshoz” képest is csupán 1,5% környékén mozog.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	174	17,94%	n.a.	-	385	39,69%
2016	96	17,65%	n.a.	-	305	56,07%

2017	55	13,22%	124	29,89%	218	52,40%
2018	50	13,62%	79	21,59%	201	54,77%
2019	31	8,54%	61	16,75%	167	46,01%
2020	57	6,14%	80	8,59%	209	22,50%
2021	73	13,67%	109	20,42%	235	44,01%
2022	62	13,11%	82	17,32%	201	42,49%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	80
2018	86
2019	82
2020	79
2021	75
2022	68

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	36862	9	0	76,9	-	-
2016	36966	106	3	76,9	-	-
2017	37023	57	2	76,9	-	-
2018	37023	0	0	76,9	-	-
2019	37081	58	2	76,9	-	-
2020	37092	89	2	76,9	-	-
2021	37217	125	3	76,9	-	-
2022	38185	43	1	74,1	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Erzsébetvárosban a magántulajdonban lévő lakások aránya az önkormányzati lakások számához viszonyítva magas. A bérlakás állomány az összes lakások kevesebb, mint 10 %-át teszi ki. A bérlakások közül a szociális bérlakások szintén kb. 10 %-os vagy annál kevesebb aránya figyelhető meg.

a) bérlakás-állomány

Év	Összkomfortos (db)	Komfortos (db)	Félkomfortos (db)	Komfortnélküli (db)	Szükség (db)
2018	146	1273	252	767	148
2019	144	1248	237	733	144
2020	143	1242	236	717	141
2021	131	1187	241	732	120
2022	131	1182	237	727	116

b) szociális lakhatás

Év	Lakásállomány (db)	Bérlakás állomány (db)	Szociális lakásállomány (db)
2018	2586	2465	145
2019	2506	2393	109
2020	2479	2366	90
2021	2433	2339	94
2022	2393	2337	56

A családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosításához kapcsolódó, 5 év időtartamra megkötött ellátási szerződések 2020. december 31. napjával lejártak, ennek okán – a szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében – nyílt közbeszerzési eljárás került kiírásra. Érvényes ajánlatot ismét a Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány és a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete nyújtott be, így a két szervezet látja el a feladatot a 2021-2025. közötti 5 éves időszakra kötött ellátási szerződés keretében.

A kerületi lakhatási problémákkal kapcsolatos feladatok körében az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Lámpás '92 Alapítvánnyal, melynek értelmében 2 önkormányzati lakás került bérbeadásra az Egyesület részére, a családok átmeneti otthonában élő családok további reintegrációjának céljából.

2021-ben döntés született az Oltalom Karitatív Egyesülettel való együttműködési megállapodás megkötéséről, melynek keretében 5 önkormányzati lakás bérleti jogát kapta meg az Egyesület, a lakás használói részére pedig folyamatos szociális segítségnyújtást biztosít.

Az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló 12/2012. (III. 26.) önkormányzati rendelet 11. §-ban kerülnek meghatározásra a rendkívüli élethelyzetre tekintettel történő bérbeadás megállapításának szabályai. A rendeletben foglaltak a tapasztalatok alapján felülvizsgálatra majd módosításra kerültek annak érdekében, hogy a kategória jól beazonosíthatóan elkülönüljön a szociális lakásbérlettől, és a legrászorultabbak megsegítését könnyítse részletszabályaival. 2021 februárjától rendeleti szinten került szabályozásra a bérlet létesítéséről hozott döntés során méltányolható helyzetek köre. Az ilyen tárgyú kérelmeket a Humán Szolgáltatóval együttműködve vizsgálja ki a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltató Irodája és tesz javaslatot az EVIN Zrt. felé. Azonnali intézkedést igénylő rendkívüli élethelyzet esetén, méltányosságból, egyedi mérlegelés alapján lehetőség van 1,5 év időtartamra bérleti jogviszony létesítésére – mely további egy évvel hosszabbítható – a Pénzügyi és Kerületfejlesztési Bizottság döntése alapján. A rendkívüli élethelyzetre tekintettel bérbe adható lakások éves keretszámát a Képviselő-testület határozza meg.

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérlői kérvényezhetik jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján a szociális bérleti díjra való jogosultságuk megállapítását. A kérelem kivizsgálását a

Humánszolgáltató Iroda végzi. Az Iroda a jogszabályban előírt feltételek fennállása esetén igazolást állít ki, melyet az Erzsébetvárosi Ingatlangazdálkodási Zrt. (továbbiakban: EVIN Zrt.) részére küld meg a szociális lakbér megállapítása céljából. A szociális lakbér iránti igények száma 2015 óta folyamatosan csökken, 2015-ben 300, 2016-ban 228, 2017-ben pedig 168 darab kérelem benyújtására került sor.

A bérlők részére az alábbi esetekben szociális lakbér kerülhet megállapításra:

- a bérlő vagy házastársa (élettársa), illetve a vele együttköltöző közeli hozzátartozója tulajdonában, bérletében, ingatlan nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezetében, használatában nincs beköltözhető lakás,
- a bérlővel a lakásba együtt költöző, vagy befogadott, vele közös háztartásban élők egy főre jutó havi jövedelme a lakbér megállapítására irányuló kérelem benyújtását megelőző 3 hónap átlagában nem haladja meg:
 - o egyedülálló bérlő esetében a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének négyszeresét,
 - o amennyiben az együtt költöző személyek száma 4 fő vagy az alatti a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 2,5 szeresét;
 - o amennyiben az együtt költöző személyek száma 4 főt meghaladja, a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 2 szeresét.
- a bérlő, vagy vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozója nem rendelkezik olyan vagyonnal (ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, stb.), amelynek külön-külön számított értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30-szorosát vagy a vagyontárgyak együttes értéke esetében annak 80-szorosát meghaladja

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

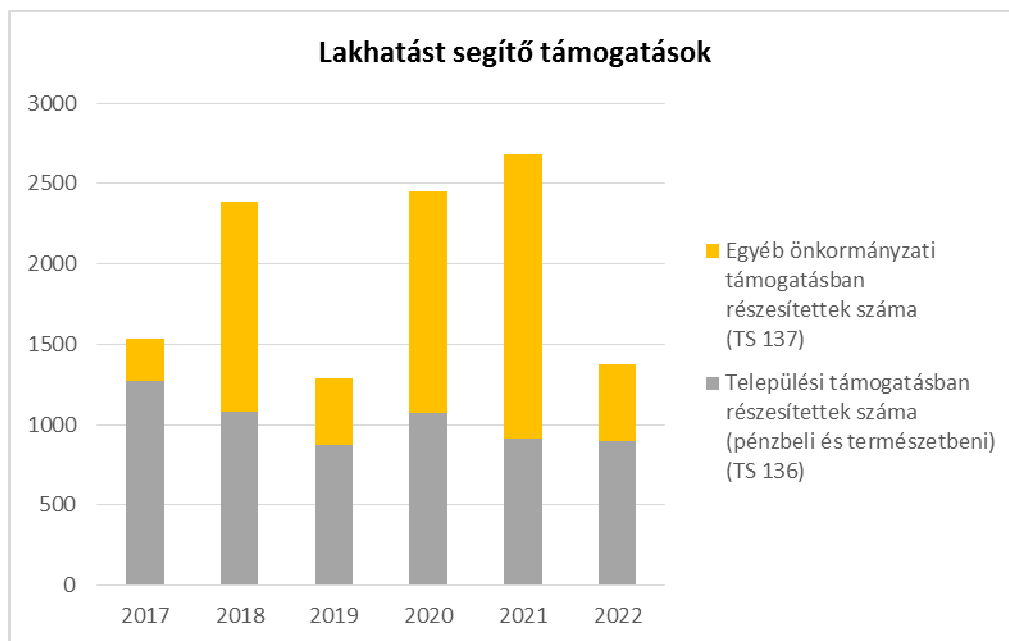
Nem állnak rendelkezésre adatok lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok vonatkozásában.

d) lakhatást segítő támogatások

Tábla:3.4.3.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	1272	264
2018	1078	1309
2019	870	418
2020	1074	1380
2021	912	1774
2022	901	472

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- **Átmeneti vagy tartós létfenntartási gondhoz nyújtott települési támogatás**

A támogatási forma időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére havi rendszerességgel folyósított formában is igényelhető, melynek havi összege 10.000,- Ft.

Eseti jelleggel, alkalmanként jelentkező többletkiadás esetén, melyet ügyfél nem tud önerőből fedezni (pl.: fűtőberendezés, vízmelegítő, hűtőgép, mosógép vagy főzőkészülék meghibásodása, hosszantartó betegség, kártevő irtás, előre fizető mérőóra felszerelése, kikapcsolt mérőóra visszaállítása, kérelem benyújtását megelőző 3 hónapban keletkezett hátralék rendezése a biztonságos lakhatás megőrzése érdekében stb.).

- A támogatás éves kerete 120.000,- Ft, mely egyazon célra egyszer, évente 4 alkalommal kérelmezhető.
- Továbbá különös méltánylást érdemlő élethelyzet esetén (családfenntartó halála, elemi kár, megelőző 12 hónapban diagnosztizált súlyos betegség, létfenntartást veszélyeztető egyéb ok) a települési támogatás éves keretén túl, évente egy alkalommal, legfeljebb 150.000 Ft,- Ft támogatásban részesülhet.

- **Lakásfenntartási települési támogatások – Díjhátralékkal nem rendelkező és díjhátralékkal rendelkező háztartások részére**

A lakásfenntartási települési támogatások abban az esetben állapíthatók meg, amennyiben a kérelmező a kérelemmel érintett ingatlan tulajdonosa, bérelője vagy haszonélvezője.

A lakásfenntartási támogatások a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez állapíthatók meg.

A támogatások a feltételek teljesülése esetén 1 év időtartamra havi 15. 000,- Ft összegben kerülhetnek megállapításra.

A lakásfenntartási támogatások a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez állapíthatók meg.

A lakásfenntartási települési támogatásokra szerzett jogosultság alapján a kérelmező részére a rezsitámogatás automatikusan megállapításra kerül.

- **Rezsitámogatás**

A lakhatás biztonságának megőrzése érdekében az Önkormányzat rezsitámogatást nyújt annak a lakástulajdonosnak, haszonélvezőnek vagy bérlőnek, aki életvitelszerűen a kérelemmel érintett lakásban él, és megfelel a támogatás igényléséhez szükséges egyéb feltételeknek.

A rezsitámogatás összege **havi 15.000.-Ft.** A rezsitámogatás szempontjából elismert fűtési időszak október 1. napjától április 15. napjáig tart, és a kérelmet **minden év október 1. napjától április 1. napjáig** lehet benyújtani.

A rezsitámogatás automatikusan megállapításra kerül

- az adósságcsökkentési támogatásban részesülő,
- a díjhátralékkal nem rendelkező lakásfenntartási támogatásban részesülő,
- a díjhátralékkal rendelkező lakásfenntartási támogatásban részesülő háztartások számára.

- **Adósságcsökkentési támogatás**

Tartozással, de fizetési kapacitással rendelkező személyek, háztartások lakhatással kapcsolatos terheinek enyhítésére, valamint a fizetési kötelezettségek teljesítéséhez való hozzásegítése érdekében adósságkezelés céljára szolgáló települési támogatás állapítható meg (továbbiakban adósságkezelési szolgáltatás).

A lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó tartozást felhalmozó személyek részére biztosított adósságkezelési szolgáltatás keretében a jogosultak részére a Humán Szolgáltató Család-és Gyermejjóléti Központjának szervezeti keretén belül adósságkezelési tanácsadást működtet, és Erzsébetváros Önkormányzata adósságcsökkentési támogatást nyújt.

e) eladósodottság

A Család- és Gyermejjóléti Központ munkatársai újraindították az EVIN Zrt-vel az Erzsébetvárosi Adósságkezelési Műhely alkalmait, amelyeken, egy-egy konkrét, adósságállománnyal küzdő bérlő élethelyzetének támogatási lehetőségeit mérlegelik a szakemberek. A szolgáltatást biztosító szakember, rendszerszemléletű feladatellátása során szorosabb kapcsolatot épített ki a vagyonkezelő szerv Követeléskezelési Csoportjával, az ügyfelek hatékony sorsrendezése érdekében.

Az egyes bérlők megkeresése minden esetben a körzetileg illetékes családsegítő és az adósságkezelési tanácsadó szoros team munkája révén valósul meg, növelve ezáltal a két telephely közötti ügyfélút biztosítását.

Vélelmezhető, hogy lényegesen magasabb az adóssággal rendelkező lakosok száma, mint a forgalmi naplóban megjelenő adat, ezért egész évben dolgoztunk az ügyfelek szélesebb körének elérésén, valamint a társszolgálatokkal, szolgáltatókkal történő együttműködés kialakításán, amely, hosszú távon a szolgáltatásaink megismertetését, megismerését, valamint a bizalmi kapcsolat kialakítását eredményezheti.

Az adósságkezelési tevékenység szakmaiságának növelése, valamint rendszerszintű együttműködések kialakítása érdekében, több szomszédos kerület Család-és Gyermejjóléti Központjával történt kapcsolatfelvétel, több alkalommal vettek részt munkatársak a Fővárosi Önkormányzat Szociálpolitikai Főosztályának adósságkezelési szolgáltatásaira vonatkozó szakmai napján.

	Együttműködő adósságállománya (Ft)	ügyfelek Együttműködő ügyfelek bevonható adósságállománya (Ft)	kezelésbe
2021.	1 597 656.- önk. 5 025 497 (2021-ben 3 801 523) - Hálózat 567 665.- Egyéb	1 597 656.- önk. 4 747 776 (2021-ben 3 579 009) - Hálózat 567 665.- Egyéb	
2022.	556.860.- önk. 7 719 710 (2022-ben 3 962 054) - Hálózat 401 191- Egyéb	556.860.- önk. 5 357 728 (2022-ben 1 821 469) - Hálózat 401 191- Egyéb	

Nem	Fő	Százalék
Nő	30	73
Férfi	11	27
Össz.	41	100

Életkor	18-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
Összesen	3	9	9	20	41
%	7	22	22	49	100

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A kerület egészére jellemző a megfelelő közösségi közlekedés és hozzáférési lehetőség közműszolgáltatásokhoz, sűrűn lakott része a fővárosnak, így a lakhatási nehézségek más jellegűek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A kerület fentiekben elemzett jellemzői alapján telep, szegregátum nincs a kerületben, a kerületrészekben élő lakosság szociális helyzete meglehetősen heterogén.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Tábla: 3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	36	11	n.a.	n.a.
2016	0	35	11	n.a.	n.a.
2017	0	35	10	737	159
2018	0	35	10	743	143
2019	0	34	10	743	96
2020	0	33	10	641	94
2021	0	32	10	631	91
2022	0	32	10	657	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Erzsébetváros Önkormányzata az alábbi egészségügyi alapellátásokat biztosítja:

- Háziorvosi- és házi gyermekorvosi alapellátás
- Felnőtt- és gyermekorvosi ügyeleti ellátás
- A felnőtt orvosi ügyelet szakmai felügyeletének ellátása
- Felnőtt fogorvosi alapellátás
- Gyermekek- és ifjúsági fogászati alapellátás
- Szakellátásként szájsebészeti szakellátást biztosít
- Iskolaorvosi- és ifjúság-egészségügyi ellátás
- Otthoni szakápolási alapellátás

Az egyes szakterületek rendelkeznek a hatályos jogszabályok szerinti személyi- és tárgyi feltételekkel. Az ágazatot magas színvonalú szakmai munka jellemzi. A közalkalmazotti állomány és a praxisban dolgozó munkatársak egyaránt részt vesznek a kötelező pontszerző továbbképzéseken, ezzel frissítve és megújítva ismereteiket. A munkatársak működési engedélyeinek érvényességét, szakdolgozói kamarai tagságuk folyamatosságát napra készen követjük.

Háziorvosi alapellátás

A felnőtt korú lakosság alapellátása a 18 év feletti lakosságra terjed ki. Külön kérésre a 14 – 18 év közötti fiatalok is ellátható. Gyógyító munka Erzsébetváros 7 háziorvosi rendelőjében folyik, 32 háziorvosi körzet közreműködésével. Körzetenként elmondható, hogy mindenki tudásának és humanitásának legjavával igyekszik az ellátást biztosítani.

Az átlagos, körzetenkénti beteglétszám 2022-ben 1321 fő volt, mely – a lakosságszámmal azonos

mértékben – csökkenő tendenciát mutat előző évekhez képest.

Házi gyermekorvosi alapellátás

Az ellátás két „formában” zajlik Erzsébetvárosban. Hat gyermekorvos a TAO Gyógyító Kft. alkalmazottjaként, két telephelyen, négy gyermekorvos saját praxisban a Rottenbiller utcai rendelőben látja el gyógyító feladatát. Utóbbiak 2016. március 1-jével már egy újonnan kialakított rendelőben dolgoznak a Rottenbiller u. 12. szám alatt.

Az átlagos, körzetenkénti beteglétszám 392 fő, mely évről évre csökken a kerületi alacsony gyermekszám okán.

Felnőtt fogorvosi alapellátás

A felnőtt fogorvosi alapellátást a Csengery utcai szakrendelőben tíz fogorvos az önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés keretében, két másik rendelőben egy-egy fogorvos szintén feladat-ellátási szerződés alapján látja el.

A fogászati rendelésen megjelenő betegek nagy része hiányos egészségügyi kultúrával és higiénés felkészültséggel rendelkezik, nagyon sok a dohányos közöttük. A praxisban dolgozó orvosok – a fogászati asszisztensekkel együtt – nagy hangsúlyt fektetnek a betegedukációra, igyekeznek a betegek szájhigiénés ismereteit bővíteni. A kismamák szájhigiénés kezelése is folyamatosan zajlik. A betegek érdeklődése a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban elég változó, de egyre jobb a fiatalokkal való együttműködés. Sürgős esetekben, háziorvosuk kérésére lakáson történik a betegellátás azon körzethez tartozó pácienseinken, akik valamilyen okból kifolyólag járásképtelenek és nem tudnak eljutni a rendelőbe. Ezekben az esetekben leggyakrabban foghúzásra kerül sor.

Gyermek- és ifjúsági fogászati alapellátás

Az alapellátás célja és feladata a gyermekek egészséges fogazatának megtartása, valamint az egészséges életmódra való nevelés.

A fogászati alapellátás a kerület lakosságát (nullától a középiskola befejezéséig), valamint a kerület bölcsődéibe, óvodáiba, iskoláiba tartozó, más kerületből, illetve vidékről járó gyermekeket érinti. A nem dolgozó 18 éven felüli, de középiskolai képzésben részesülő tanulók is a gyermek- és ifjúsági alapellátásba tartoznak. Így a páciensek életkora, gyakran kitolódik, 20-21 éves korig.

Tevékenységek:

- a gyermekek évenkénti rendszeres kezelése
- rendszeres fogászati és szájhigiénés szűrővizsgálatok
- beutalás más szakrendelésre (fogszabályozás, szájszűrés, fül-orr-gégészet, stb.)
- prevenció, felvilágosító munka (szűrés, oktatás óvodákban, iskolákban.)
- kerületi egészségnapokon való részvétel
- Kerületi kitelepülések

Az iskolás gyermekek szűrése, mely során, a csoportosan érkező gyermekeket tanár kíséri, délelőtt történik. Az ambuláns- és visszarendeltek kezelését, délelőtt az osztályok szűrése előtt illetve után végezzük, valamint délutáni rendelési időben. Az iskolák összevonása illetve megszűnése miatt, a gyermekek száma évek alatt folyamatosan csökken.

A prevenció tekintetében a felvilágosító munka az óvodákban és iskolákban rendszeresen megtörtént, a gyermekek oktatásával egyidejűleg. Az oktatás keretében a helyes fogápolásra, táplálkozásra kell a hangsúlyt fordítani. Játékos formában, vetélkedőkkel kerül ismertetésre a helyes életmód. Egy évben két alkalommal az óvodákban, bölcsődékben helyszínen történik a kisgyermekek vizsgálata. A kiszűrtek a szüleikkel, együtt kerülnek berendelésre. A rendelőben plakátokon, szórólapokon kerülnek ismertetésre a helyes fogápolás és táplálkozás alapjai, s minden gyermek egyénileg is megkapja a felvilágosítást (fogmosás és szájjápolás, fogselyem használata, nyelvtisztítás, szájbőrlítés, vitamindús táplálkozás, szénhidrátok kerülése, cukrozott,

szénsavas italok mellőzése).

Szájsebészeti szakellátás

A szájsebészeti szakrendelő és a mellette működő fogászati röntgen beutaló alapján látja el a VII. kerületből hozzáforduló lakosokat. A szájsebészet az egyetlen olyan ellátás a kerületben, ami nem az alapellátáshoz tartozik.

Tevékenységek:

- fogászati röntgen-felvételek készítése;
- szájhygiénés előkészítés;
- dento-alveoláris sebészeti beavatkozások;
- szükség esetén különböző szakrendelésekre és klinikákra utalás.

Iskolaorvosi- és ifjúság-egészségügyi ellátás

Az iskolavédőnők a 6-18 éves, oktatási intézménybe járó gyermekekkel foglalkoznak. Legfontosabb feladatuk a prevenció, melyet szűrővizsgálatokkal és folyamatos egészségneveléssel valósítanak meg. A szűrővizsgálatok része az érzékszervi szűrések, testi fejlettség, egészségi állapot és szociális körülmények felmérése. Ezen túlmenően feladatuk az iskolai kampányoltások szervezése és lebonyolítása.

Otthoni szakápolási alapellátás

Az otthoni szakápolási szolgáltatás híd az intézményi ellátás és az otthoni gondozás-ápolás szükséglete között. Az otthoni szakápolás célja, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve a bennfekvés időtartama lerövidíthető.

Az otthoni szakápolás abban az esetben vehető igénybe, ha a beteg egészségi kórházi ápolást igényelne, de azt helyettesíteni vagy lerövidíteni lehet az otthoni szakápolás körében nyújtható ellátásokból összeállított kezeléssel.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kerületi egészségügyi és prevenció célokat az alábbi táblázat foglalja össze.

JÖVŐKÉP
A kerületi lakosság egészségnyereségének javítása az alapellátáshoz kapcsolódó, lakosság közeli, megelőzés-centrikus fejlesztések eredményeképpen.
ÁTFOGÓ STRATÉGIAI CÉL
Magas színvonalú egészségügyi szolgáltatások biztosítása és az egészségügyi alapellátás definitív szerepének erősítése.
ÁLTALÁNOS CÉLOK

A munkavállalók munkaerő-piaci esélyének növelése, a munkavégző képesség gyorsabb helyreállítása, a betegségek megelőzése és korai felismerése.		Az indokolt és méltányos egészségügyi szolgáltatások feltételrendszerének megteremtése, a betegellátás szervezettségének javítása; az ellátási szintek optimalizálása, a diagnosztikus vizsgálatok, egyszerűbb, alapellátás keretében helyben is elvégezhető ellátások, beavatkozások preferálása.		Magas minőségű, korszerű és biztonságos betegellátás és betegútszervezés biztosítása
RÉSZCÉLOK				
Az egészségügyi alapellátás definitív szerepének megerősítése az infrastrukturális körülmények biztosítása által és a műszerezettség javításával. A működés elősegítése és modernizáció végrehajtása.		Infokommunikációs eszköz- és szolgáltatásfejlesztés.	Az egészségügyi ellátás magasabb progresszivitású szintjén jelentkező költségesebb betegforgalom kiváltásának elősegítése és tehermentesítése a többlétszolgáltatások biztosítása által.	A betegelégedettség növelése és az ellátások szolgáltatási minőségének javítása a többlétszolgáltatások igénybevételének lehetőségének biztosítása és a betegútszervezés által.
OPERATÍV CÉLOK				
A háziiorvosi kompetenciák kiszélesítése, a gyors diagnosztikus és terápiás döntéshozatal elősegítése a helyszínen végezhető korszerű labor diagnosztikai eszközök biztosítása által.	Az ellátás biztonságának és a betegbiztonság megerősítése a telemedicinális szolgáltatások biztosításával.	A többlétszolgáltatások nyújtását lehetővé tevő épületfelújítás, terápiás helyiségek kialakítása.	Praxisközösségi jellegű együttműködés létrejöttének elősegítése, koordináció és betegútirányítás a többlétszolgáltatás okhoz.	Prevenációs és a gondozási folyamatokba bekapcsolódó többlétszolgáltatásokat biztosító szakemberek bevonása az ellátás folyamatába.

Védőnői alapellátás

A védőnő a szakmai kompetenciájába tartozó feladatokat az érvényben lévő jogszabályok, szakmai protokollok, módszertani ajánlások szerint látja el. Az ellátás biztosítása 2023. július 1-től átkerült az állami feladatok közé.

A szolgálat alapvető feladata a várandós anyák gondozása, az újszülöttek, csecsemők, kisgyermek, iskolások védőoltásainak, kötelező státuszvizsgálatainak megszervezése, lebonyolítása, dokumentálása, a tudomány legújabb eredménye szerinti ismeretek átadása, mely lehetővé teszi az egészséges fejlődésmenetet. Legjelentősebb cél a prevenció, vagyis az egészség megőrzésének értéként való tudatosítása.

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. Folyamatosan nyomon követjük a 7-18 éves otthon gondozott gyermek fejlődését is.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata által fenntartott szociális és köznevelési intézmények, valamint a Belső-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában lévő kerületben működő közoktatási intézmények tekintetében a köz- és szociális étkeztetési feladatokról a Humán Szolgáltató gondoskodik. A 2023. év végéig hatályos vállalkozási szerződés alapján a Szakácsstünder Kft. végezte az étkeztetéssel összefüggő feladatokat. 2023-ban Erzsébetváros Önkormányzata által fenntartott Humán Szolgáltató új közbeszerzési eljárást folytatott le a helyi közétkeztetés biztosítására, melynek nyertese és egyben az új szolgáltató 2024. évtől a Pannon Menza Szolgáltató és Vendéglátó Korlátolt Felelősségű Társaság lett.

A közétkeztetést a 37/2014. számú EMMI rendelet szabályozza, mely mellett az alábbi specializált igények jelennek meg hangsúlyosan:

- a fogazat hiánya, a rágási és nyelési nehezítettség az időseknél
- a gyümölcsre és a fehérjeforrásra nagyobb az igény – ezek drágábbak, nehezen elérhetőek az alacsonyabb jövedelműek számára.

Erzsébetváros Önkormányzata fontosnak tartja, hogy jó minőségű alapanyagok felhasználásával egészséges étkeztetésben részesítse ellátottait. Mivel számos kutatás összefüggésbe hozta a betegségek kialakulását a táplálkozás minőségével, így a gyermekétkeztetés színvonalának emelése szempontjából elengedhetetlennek tartjuk, hogy az ételek elkészítéséhez szükséges minőségi nyersanyagok beszerzése maradéktalanul megtörténhessen. Mindezt, és a várható egységes ellenőrzési gyakorlatot szem előtt tartva elköteleztük magunkat a közétkeztetés színvonalának javítása iránt.

A kerületi bölcsődék étkeztetéséről az Önkormányzat a Városligeti Bölcsőde főzőkonyháján keresztül gondoskodik. A korszerű táplálkozási elvek, illetve a népegészségügyi ajánlások alapján, és a konyhatechnológiai eljárások figyelembevételével a bölcsőde vezetője az ételmezésvezetővel és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze az étlapot, a korosztály ételmezési- és nyersanyagnormáinak figyelembe vételével. Külön, gondos, figyelmet fordítanak az étkezési problémákkal, allergiákkal küzdő gyermekek étrendjére. A Bölcsőde napi négyeszeri étkezést biztosít: reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna. Cél, hogy minél színesebb, változatosabb ételleket, minél többféle ételkészítési eljárással elkészítve tálalják a gyerekeknek. A helyi szociális rendelet 41. §-a rendelkezik a térítési díjakról. Eszerint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődékben a gondozásért fizetendő ellátás személyi térítési díja 0 Ft, az étkezés térítési díja Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat közigazgatási területén állandó lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermek esetén: 0.-Ft, Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat közigazgatási területén állandó lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező gyermek esetén: 605.-Ft/nap – kivéve, ha a Gyvt. 21/B.§ (1) bekezdése a) pontjában foglaltaknak megfelelő.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A Humán Szolgáltató által működtetett Mozgáscentrum a VII. kerület lakosainak nyújt segítséget és lehetőséget a mozgásra 2017 novembere óta, a Lövölde tér 7. szám alatt.

Elsődleges feladatai közé sorolható az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, egészségfejlesztés, közösségi, szocializációs érték közvetítő programok megvalósítása. Mindezeket igyekszik mind az életkori, életviteli-, és egészségi állapotbeli sajátosságoknak megfelelően sokoldalúan biztosítani. Így lehetőséget ad gyermekeknek játékos lúdtalp-, és tartásjavító tornára, valamint modern táncra az iskolai órák után, illetve a kerületi oktatási intézményekkel együttműködve azoknak diákjai rendszeresen igénybe veszik a mozgáscentrum tornatermeit.

Az Önkormányzat által létrehozott, művészeti és sport tevékenységet támogató pályázati rendszer keretében évente igényelhetnek vissza nem térítendő támogatást az általános vagy középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok sport vagy művészeti foglalkozáson való részvételük költségeire.

Az Almássy téren ingyenesen használható szabadtéri kondipark (street workout) áll a lakosság rendelkezésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Erzsébetváros Önkormányzata egyes kötelező feladatként biztosítandó szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokat nem a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ révén biztosít, hanem civil szervezetekkel történő szoros együttműködés mentén. Ezen

szervezetek ellátási-, támogatási szerződés, együttműködési megállapodás keretében biztosítják a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátásokat:

- a gyermekek átmeneti otthona ellátást (Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata);
- a családok átmeneti otthona ellátást (Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány, Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete);
- a hajléktalan személyek nappali ellátását (Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Golgota Keresztény Gyülekezet);
- az utcai szociális munkát (2012. január 1-től nem kötelező feladata az önkormányzatnak – Menhely Alapítvány);
- a fogyatékos személyek nappali ellátását (Küldetés Egyesület).

A Humán Szolgáltató biztosítja az étkeztetést, a családsegítést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az idősek, demens személyek és pszichiátriai betegek nappali ellátását. Szakosított ellátás keretében idősek átmeneti otthonát és idősek tartós bentlakásos ellátást biztosítja. A Humán Szolgáltatón belül kialakításra került az Étkeztetési és ellátott-irányítási csoport, mely a szervezeti átalakítást követően „egyablakos” szolgáltatási helyként végzi tevékenységét, mely az ügyfelek számára teszi egyszerűbbé, elérhetőbbé a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A modellbe elsőként az idősellátás potenciális ügyfeleinek bevonása történt meg. A csoport nem csupán az ügyfelekre passzívan váró szervezeti egységként, hanem az integrált intézmény más szervezeti egységeivel szoros együttműködésben aktív megkereső félként működik, így reflektálva a lakossági igényekre és proaktívan fellépve a kerület lakosságának minél hatékonyabb támogatása érdekében.

g) drogprevenciós szolgáltatások

A 96/2000. (XII. 11.) számú OGY. határozat felhatalmazása alapján Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata munkáját segítő szakmai tanácsadó testület 2005. március 30-án alakult meg. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum elnöke Erzsébetváros Önkormányzatának polgármestere. A Fórum működését az Önkormányzat, valamint az általa kijelölt intézmény, 2012. április 26-tól a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ biztosítja.

Az KEF feladata az addiktológia területén működő vagy tevékenységük folytatása során a drogproblémával szembesülő kerületi intézmények, szervezetek összefogása, munkájuknak és céljaiknak összehangolása. A KEF biztosítja a tagintézmények közötti megfelelő információáramlást, támogatja az alulról jövő kezdeményezéseket, figyeli a pályázati lehetőségeket és erről tájékoztatást nyújt. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum egyben olyan, koordinatív funkcióval bíró szakmai fórum, multidiszciplináris munkacsoport, amely hatást gyakorolhat a döntéshozókra, megfogalmazza a drogprobléma csökkentéséhez, az esetleges ártalomcsökkentési feladatok ellátásához, a kezelő-gyógyító intézmények eredményesebb munkájához és a drogmegelőzésre hivatott szervezetek eredményesebb működéséhez szükséges teendőket. Prioritásokat jelöl ki, a tagok javaslatai alapján a Nemzeti Drogstratégiához illeszkedő rövid és hosszabb távú célokat fogalmaz meg a kerületi Drogstratégiában.

Ezen túlmenően a kábítószerbűnözés felszámolására 2014 óta létezik egy Országos Rendőrségi Program, melyben meghatározottak értelmében a 12-18 éves diákokat nevelő személyeket (szülők és pedagógusok) legalább évente egy alkalommal, drogprevenciós fórum keretein belül szükséges felvilágosítani a kerületi sajátosságokra, a drogprobléma büntetőjogi vonatkozásaira, a lehetséges megoldásokra.

Az Országos Rendőrségi Program keretében az oktatási intézményekben útjára indult ifjúsági programok 2013-as évet követően kiegészültek az Iskolai Bünmegelőzési Tanácsadó Tiszti

Programmal, valamint 2015 óta a kerületünkben is működő D.A.D.A. (Dohányzás-Alkohol-Drog-AIDS) program hatékonyabban működik, új oktató került kiképzésre, aki ez idáig összesen 4 általános iskolával kötött együttműködési megállapodást.

A "SZER ami megváltoztat" elnevezésű programterv, melynek prezentációja segítségével 2022-ben 5 kerületi iskolában tanuló 1446 diákot, és 95 fő pedagógust és 146 fő szülőt értünk el a drogvédelem témakörében, összesen 42 alkalommal.

Kerületi középiskolás diákok és pedagógusai részére két alkalommal szerveztünk az Erzsébetvárosi KEF-el együttműködve alkoholvédelem előadást a K11 Kulturális és Művészeti Központban, a Momentán Társulat közreműködésével, mely programmal összesen 551 főt értünk el.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Tábla:3.6.2. – nem releváns

A helyi szociális rendelet szabályozza a szociális ellátások személyi térítési díját, mely alapján jövedelmi sávonként kerül meghatározásra a szociális étkeztetésért fizetendő térítési díj mértéke. A jövedelmi sávok a szolgáltatást igénybe vevők jövedelmének figyelembe vételével kerültek kialakításra annak érdekében, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkező ellátottak is igénybe tudják venni az egyes szolgáltatásokat.

Kerületünkben nem működik önkormányzati fenntartású népkonyha, azonban a CEDEK EMIH Izraelita Szeretetszolgálat és az Ételért az Életért Közhasznú Alapítvány biztosít melegételt az arra rászoruló kerületi lakosság számára.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Önkormányzatunk az ERÖMŰVHÁZ Nonprofit Kft útján látja el közművelődési feladatait, a legnagyobb számú és legszélesebb közönséget megszólító programok a K11 Művészeti és Kulturális Központban (1075 Budapest, Király u. 11.) valósulnak meg, emellett a Róth Miksa Gyűjtemény és Emlékházban (1078 Budapest, Nefelejcs u. 26.) megvalósuló programokkal is egy új közösségi teret kívánnak létrehozni a programszervezők. Az ERÖMŰVHÁZ ezen túlmenően a Hernád Házban (1078 Budapest, Hernád u. 46.) és külső helyszíneken szervezi programjait.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral létrejött megállapodás keretében a kerületi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosok 50%-os kedvezményrel iratkozhatnak be a Rottenbiller u. 10. szám alatti, valamint a Teréz körút 2-4. szám alatti tagkönyvtárakba, továbbá a Központi Könyvtárba. A 2022-ben megnyitott a Klaudió Civil Központ (1072 Budapest, Nagy Diófa u. 34.), amelynek célja a társadalom alulról építkező szerveződéseinek erősítése, a helyi közösségek támogatása programokkal és szolgáltatásokkal, amely hozzájárul a helyi közösségek életminőségének javulásához. A központ a helyi civil szervezetek számára ingyenesen biztosítja közösségi tér használatát, valamint a lakosság előtt is nyitva álló programoknak ad helyszínt. A központ működésének célja továbbá, hogy helyet biztosítson a kerületi városfejlesztési projektek közösségi tervezési eseményeinek.

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
11 db*	van/ <u>nincs</u>	2 db	18 db**

*Állami és önkormányzati fenntartású intézmények száma.

**Az adatok az önkormányzat honlapról származnak.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Erzsébetváros a közösségi élet és a hagyományok terén régi múltra tekint vissza. A kihívást ma az jelenti, hogyan tudja Erzsébetváros a külső környezetben tapasztalható trendek mellett erősíteni a közösségi össze-tartozást valamint a fiatalok és beköltözők körében hogyan képes a helyhez való kötődést növelni, a helyi hagyományok és a helytörténeti tudás fennmaradását biztosítani.

Erzsébetváros Önkormányzata számára fontos, hogy lehetőségeihez mérten sokoldalúan gondoskodjon lakóiról, s rendelkezésére álló eszközeivel segítse a társadalmi leszakadás megelőzését. Ennek érdekében elérhetővé kell tenni mindazon szolgáltatásokat és eszközöket a lakosok számára, melyek biztosítják a munkaerőpiacon való sikeres részvételt, az egészség megőrzését, a szociális biztonságot.

Az aktív és időskorú lakosság esetében is meg kell teremteni azokat a lehetőségeket, melyek az önmaguk sorsáért tenni akaró állampolgárok számára az újrakezdést, illetve a nehéz élethelyzetekből való kikerülést segíti. Fontos, hogy a lakosság körében növekedjen az öngondoskodás szintje az egészségmegőrzés területén, a munkavállalási korúak pedig élni tudjanak azokkal a képzési, átképzési lehetőségekkel, melyek adott esetben a munka világába való visszatérésüket biztosíthatja.

Nagyon fontos cél a társadalmi összetartozás erősítése, a közösségi élet feltételeinek megteremtése, többek között a kulturális, sport és helyi identitást erősítő rendezvényeken keresztül. A társas kapcsolatok minősége, a közösségi élet „megélése” - különösen az idősödő, elmagányosodással veszélyeztetett lakosság számára - az életminőség és a kerülethez való kötődés nagyon fontos összetevője, de az egymással törődő közösségek nagyon nagy szerepet játszanak - egyfajta jelzőrendszerként működve - a szociális problémák időben történő kezelése és a közbiztonság javítása terén is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az év során részben az ünnepekhez, részben kiemelt időszakokhoz (pl. iskolakezdés) kapcsolódóan megjelenik a szolidaritás, a rászorulókat megsegítése. Vannak egyházakhoz, civil szervezetekhez, önkormányzati és önkormányzati fenntartású intézményekhez kapcsolódó kezdeményezések, ezek között adományozás (karácsonyi és húsvéti időszakban), iskolai gyűjtések, cipősdoboz akció, babaruhabörze, garázs vásár, stb, valamint az idős otthonok és a kerületi óvodák együttműködése nyomán a gyermekek jelenléte a bentlakásos otthonokban, vagy az idősök nappali klubjában az ünnepek alkalmával.

Az országot érintő társadalmi, gazdasági vészhelyzetekben megjelenő kihívásokra gyorsan reagálnak az említett szektorok intézményei, pl. az ukrán-orosz háború kitörésekor a menekültek ellátásában a község és a civil szféra (alapítványok, egyházak) szereplői egyaránt részt vettek, átmeneti lakhatást biztosítva, étel- és ruhaadományokat gyűjtve, ügyintézésben segítve a rászorulókat.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Erzsébetvárosban számos nemzetiség rendelkezik nemzetiségi önkormányzati képviselettel, melyek nem számoltak be esélyegyenlőségi tevékenységről, azonban széles körében nyújtanak kulturális programlehetőséget:

- Budapest Erzsébetvárosi Ruszin Nemzeti Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Horvát Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Lengyel Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Román Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat.

e) helyi lakossági önszerveződések

Az önkormányzatnak jelenleg nincs tudomása olyan lakossági kezdeményezésekről, melyek az Önkormányzattól és annak intézményeiől teljesen függetlenek. Az Önkormányzat intézményei minden lakossági igényre igyekeznek intézményesített választ nyújtani.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Erzsébetvárosi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat nem számolt be esélyegyenlőségi tevékenységről.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők, romák, eltérő kulturális háttérrel rendelkezők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 8 osztályos végzettség vagy bármilyen képesítés hiánya, az elavult tudás és a digitális kirekesztettség az egyik legnagyobb akadálya a munkaerőpiacon való boldogulásnak. Ha valaki el szeretne végezni egy képzést, előfordulhat hogy abban az időszakban nem tud dolgozni, így nincs miből megélnie.	Fel kell mérni, hogy milyen képesítésű munkaerőre van szüksége a kerületi cégeknek, ehhez igazodóan releváns képzési lehetőségeket kell javasolni, illetve lehetőséget teremteni a kiválasztott területhez kapcsolódó munkaerő piaci kompetenciák fejlesztésére. Képzési támogatás nyújtása a képzés elvégzésének idejére a mindennapi megélhetés biztosítására. A támogatás nyújtása feltételekhez kötött, a képzés elvégzését igazolni kell, ehhez kapcsolódnia kellene egy mentorálási tevékenységnek. A mentor segíthetné a támogatott személyt a képzés elvégzésében és a munkakeresésben, a mindennapos életvitelben.
A tartósan munkanélküli személyek számára egy újbóli munkába állás során nehézséget okoz a rendszeresség betartása.	Védett munkahelyek létrehozása, munkavállalói tréninggel kiegészítve, ami felkészít a munkahelyi közösséggel való együttműködésre. Ebben partnerek lehetnének kerületi cégek, ahol mentor segíthetné a tartósan munkanélküli személy beilleszkedését a kezdeti időszakban (pl. első 3 hónap).
A gyermekfelügyelet hiánya miatt a szülő nem tud munkába állni.	Iskolai időn kívüli gyermekfelügyelet megszervezése
Az előítéletek miatt nem tud munkát vállalni	Érzékenyítés az előítéletek csökkentése érdekében, foglalkoztatási kvóta bevezetése az önkormányzati cégekben, intézményekben.
Az újonnan munkába álló anyagi segítségre szorul	Munkába állási segély nyújtása esetlegesen mentorálással a Kormányhivatal álláskeresőknak nyújtott ellátásaival és szolgáltatásaival összhangban.

Lakbérhátralék, közüzemi díj hátralékok adósságspirált idézhetnek elő	<ul style="list-style-type: none"> • A lakhatásban érintett szakemberek bevonásával közös fórum fenntartása a hatékonyság és a gyorsaság érdekében. • Adósságkezelési tanácsadás, mediáció • Intézmények közötti adatok áramlása, átadása (jelzőrendszer)
Az adósságspirál kihat a lakhatási költségek viselésére is, a fennáll a hajléktalanná válás kockázata	<ul style="list-style-type: none"> • Jelzőrendszer működtetése • Nemcsak a lakhatással kapcsolatos adósságok kezelése • A mentorok, családgondozók képzése a komplex adósságkezelésre • Mediációs eljárásokban való közreműködés a nagy összegű adósságok felülvizsgálata, mérséklése érdekében • Pénzügyi tudatosság kialakítása az ügyfeleknél
Kevés a megfizethető bérlakás	<p>A) Szociális bérlakás pályázatok számának növelése, felújítási bérlakás pályázatok feltételrendszerének felülvizsgálata annak érdekében, hogy a szociálisan rászorultabbak milyen módon vehetik igénybe</p> <p>B) Szociális lakásügynökség működtetésére vonatkozó lehetőségek vizsgálata</p> <p>C) Lakhatásban érintett szakemberek szakmai fórumának létrehozása a lakhatással kapcsolatos kérdések, szabályozások, új ötletek kidolgozása, megvalósítása érdekében</p> <p>D) Albérleti díjhoz nyújtott települési támogatás feltételeinek felülvizsgálata</p>
Fiatalok önálló életkezdési nehézségekbe ütköznek	D) Fiatalokat célzó lakáspályázatok, vagy „fecskeház” jellegű programok kötelező előtakarékossággal és fix idejű lakhatással
A CSÁO-ból való kilépést (vagy a jogszabály által meghatározott maximális bent tartózkodást) követően a családok még további segítségre szorulnak, azonban a kerületi családokat ellátó Magyar Vöröskereszt által fenntartott CSÁO-nak nincs kiléptető lakása.	Jelenleg 2 db kiléptető lakás áll az Erzsébet Családok Átmeneti Otthonában tartózkodási lehetőséget kimerítő családok számára rendelkezésre, azonban jóval több család igényelné, hogy az intézményi keretből kikerülve, de segítséggel kezdjék meg önálló életüket.
A mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az összlakossághoz mérten, alacsony vagy nem elérhető szűrővizsgálatok	Kitelepülő egészségügyi szűrőprogramok, egészségnapok

A szociális készségek hiánya akadály lehet a saját szükségletek felismerésének, az életvezetési technikák elsajátításának, a generációs minták megtörésének. Az ennek okán diszfunkcionáló és/vagy szegénységben élő családokban a gyerekek elhanyagoltak, a generációs minták átörökítése magában foglalja a szegénység átörökítésének kockázatát.	Jelzőrendszer hatékonyságának növelése, szülői érzékenyítés, hiányosságok felismertetése, CRIS projekt eredményeinek felhasználása.
A digitális alapkompeticionálók hiánya rontja a munkavállalók munkaerőpiaci esélyeit, a fiatalok felelős internethasználatát, továbbá akadály lehet a közszolgáltatások igénybevétele is.	Digitális alapkompeticionálók fejlesztésére irányuló programok megszervezése. Lakossági számítógép használat biztosítása
Az iskolai lemorzsolódás folyamata már óvodás korban megkezdődik, sok gyermek hátránnyal kezdi az általános iskolát, ezért szükséges a megtámogatásuk	Felzárkóztató program, esetleg tanoda jellegű szolgáltatások
A szegényebb anyagi háttérrel rendelkező, de tehetséges gyerekek számára nem elérhető számos plusz szolgáltatás, amely a fejlődésüket segítené	Hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók támogatása pl. ösztöndíj, felvételi előkészítő, ingyenes nyelvi képzés formájában
Az anyagilag nehezebb helyzetben élő családok számára nem érhetőek el a kulturális és szabadidős szolgáltatások, amely az életminőségüket javíthatná	Színházi előadások, koncertek, állatkert ingyenes megtekintésének lehetősége, a könyvtári szolgáltatások igénybevétele is ösztönzése
A kerületi szociális intézmények által nyújtott speciális szolgáltatások kihasználtsága nem teljeskörű.	A lakosságnak szóló, könnyen értelmezhető, információs anyagok (online és offline) létrehozása, aktualizálása, terjesztése, adatbázis létrehozása. Lakossági információs központ(ok) létrehozása (személyes tájékoztatás az igénybe vehető szolgáltatásokról, számítógép használat biztosítása az ügyintézéshez – segítséggel)
Az eltérő kulturális háttérrel rendelkező célcsoport tagjai közül (pl. menekültek) sokan nem tudnak ügyeket intézni, nem áll rendelkezésükre kellő információ, segítség	Információs pontok létrehozása, idegen nyelvű és egyszerűsített tájékoztató anyagok, internethasználat biztosítása
Kulturális ismeretekhez való hozzájárulás hiánya, kultúrjavakhoz való hozzájárulás hiánya	A Romano Kher Roma Művelődési Házban (nem csak roma) közösségi rendezvények szervezése a közösségteremtés, a különböző kultúrák megismerése érdekében.

Kommunikációs, integrációs nehézségek, közszolgáltatások igénybevétele során. Pl. Ügyfélszolgálatok, óvodák, iskolák	Magyar, mint idegennyelv oktatásának megszervezése, támogatása Magyar nyelvű társalgási klub szervezése
Eltérő szocio-kulturális, nyelvi háttérrel bíró lakosok problémái, nehézségei rejtve maradnak, egyedi, elszigetelt esetként merülnek fel, holott komplex kezelést igényelnének. A szociális és köznevelési intézményekben egyre több külföldi gyermek jár, amely nyelvi megértési problémákat generál.	Jelzőrendszer felülvizsgálata, közös szakmai fórumok az érintettek bevonásával Módszertani anyagok biztosítása, érzékenyítő programok szervezése Bölcsődei, óvodai dolgozók számára alapfokú angol társalgási szint elsajátítására lehetőség és támogatás biztosítása
Kommunikációs szakadék: nyelvi, szociokulturális a célcsoport és a hatóság között, valamint az intézmények egymás közötti működésében	A szociális, egészségügyi, köznevelési és egyéb önkormányzati feladatokkal kapcsolatos könnyen érthető, angol nyelvű tájékoztató anyagok közzététele, Információs táblák készítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt. Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek, vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül. Az Egyezményben részes államok megteszik a megfelelő intézkedéseket arra, hogy a gyermeket hatékonyan megvédjék minden, bármely formában jelentkező megkülönböztetéstől és megtorlástól, amely szülei, törvényes képviselői vagy családtagjai jogi helyzete, tevékenysége, véleménynyilvánítása vagy meggyőződése miatt érhetné őt. A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Tábla: 4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	23 147	25 080	48227	48,00%	52,00%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			839	1,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	2 189	2 078	4267	4,54%	4,31%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	419	427	846	0,87%	0,89%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2021-es adatok alapján kerület állandó lakosságának közel 71 %-a a gazdaságilag aktív korcsoportozhoz (15-64 év) tartozik, a nyugdíjas korúak aránya 19 %, míg a gyermekek (0-14) aránya közel 10 %. A kerületben az élve születések száma minden évben alacsonyabb, mint a halálozások száma, így megállapítható, hogy a természetes szaporodási mutatók negatívak. Erzsébetvárosban a gyermekek szociális háttere, szocio-környezete rendkívül színes skálán mozog. Megtalálhatóak a súlyos szegénységben élő családok és a magas életszínvonalon élő családok is egyaránt.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Tábla:4.1.1.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	115	307
2020	129	425
2021	173	408
2022	147	429

Forrás: TelR, KSH Tstar

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Tábla:4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	374
2018	266
2019	196
2020	146
2021	167
2022	106

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

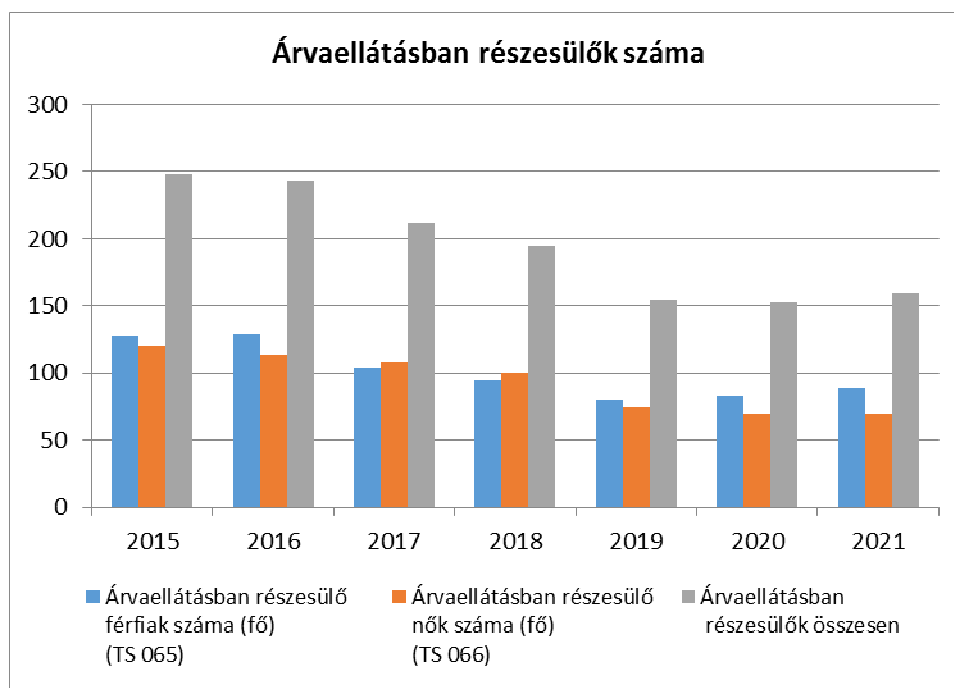
- c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	128	120	248
2016	129	114	243
2017	104	108	212
2018	95	100	195

2019	80	75	155
2020	83	70	153
2021	89	70	159
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekekhez kapcsolódó, Gyvt.-ben nem szabályozott támogatásokról a szociális támogatások és szociális szolgáltatások, valamint a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátások igénybevételének helyi szabályozásáról szóló 6/2016 (II. 18.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: helyi szociális rendelet) rendelkezik.

A helyi szociális rendelet négy kifejezetten gyermekekhez kapcsolódó, pénzbeli támogatást szabályoz, melyek a következők:

- gyermekvédelmi települési támogatás
- beiskolázási települési támogatás
- ösztöndíj támogatás
- táborozási támogatás.

Az alacsony jövedelemmel rendelkező családok havi bevételeikből az alapvető, létfenntartásukkal összefüggő kiadásait is nehezen, gyakran csak segítséggel tudják fedezni, ezért fontos, hogy a család célzott segítséget kapjon ahhoz, hogy a gyermekek számára az alapvető feltételeket biztosítani tudja. A létfenntartáson és az alapvető szükségleteken túl a megélhetési gondokkal küzdő családokban nevelkedő gyermekeknek is esélyt kell adni arra, hogy a közösség aktív részesei lehessenek, képességeiket kibontakoztathassák, és lehetőségük legyen olyan tudás megszerzésére, amellyel később jövedelmező állásra tegyenek szert és megfelelő életszínvonalat biztosítsanak saját maguk és majdani gyermekeik számára is.

2022. szeptember 23. napjával - a rendeletmódosítást követően - a jogosultsági jövedelemhatárok és egyes támogatási összegek jelentősen megemelkedtek, illetve bevezetésre került fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményből való elbocsátást követően igényelhető egyszeri gondozási települési támogatás. A 2021. december 15. napjával bevezetett szemüveg-vásárlási támogatás beépítésre került a gyógyszerkiadásokhoz és gyógyászati segédeszköz vásárláshoz nyújtott települési

támogatás körébe, mely 2-14 éves korig évente, 14 éves kor felett pedig két évente igényelhető 35.000,- Ft összegben.

A gyermekek nyári elhelyezése, szabadidejének minőségi eltöltése, vagy szorgalmi időszakban az osztálykirándulás költségei, még ha azok előre várható, tervezhető kiadások is, nagymértékben terhelik a gyermeket nevelő családokat. A gyermek fejlődése, közösségben való részvétele szempontjából fontos, hogy azon gyermekeknek is lehetősége legyen az egyes, akár tematikus, tehetséggondozó vagy sport táborban, osztálykiránduláson való részvételre, akik esetében a család jövedelmi helyzete nem tenné lehetővé az ezeken való részvételt.

A fenti célok mentén kerülnek szabályozásra a rendeletben az egyes gyermekekhez kapcsolódó és családokat segítő támogatási formák.

1. A gyermekek után megállapított pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény tekintetében a jogosultsági kör valamelyest bővült a központosítottnak meghatározott jövedelemhatárok emelése következtében. Tekintettel azonban arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény évente két alkalommal folyósított 6000,- Ft, hátrányos helyzet fennállása esetén 6500,- Ft összege meglehetősen alacsony, ezért az önkormányzat a 2022. évi rendeletmódosításával igyekezett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára bővíteni az igényelhető települési támogatások körét (átmeneti vagy tartósa létfenntartási gondhoz nyújtott települési támogatás, ösztöndíj-támogatás hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére). Az alábbi támogatások pedig automatikusan, vagy hivatalból indított eljárás keretében megállapíthatók a fennálló jogosultság alapján: rezsitámogatás, beiskolázási települési támogatás. Az önkormányzat által nyújtott egyes gyermekvédelmi támogatások vonatkozásában szintén növekedés volt tapasztalható.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A pénzbeli és természetbeni ellátásként nyújtott **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** a gyermek szociális helyzetére való tekintettel megállapított, étkeztetéshez kapcsolódó kedvezmény, iskolás gyermekek részére tankönyv- és tanszerellátás, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve évente két alkalommal pénzbeli támogatás.

	2018	2019	2020	2021	2022
Kérelmező családok száma	218	142	91	96	103
Összes iktatás	1188	728	734	795	954
Ebből megállapításra került (család)	218	102	45	40	58
Jogosult gyermekek száma	380	407	220	168	207

	2018	2019	2020	2021	2022
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás	3311 e	2446 e	1822 e	2059e	1843e

2022-ben a tavalyi évhez képest több megállapítás történt, és a jogosultak száma is emelkedett. A kifizetett összeg, azonban csökkent, melyet az alábbi táblázatban feltüntetett hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása számának csökkenésével magyarázható.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel egyidejűleg megállapított hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetűek száma:

Hátrányos helyzet megállapítása	3 év alatti	3 év és 6 év között	6 év és 13 év között	13 év és 18 év között	Nagykorú	Összesen
2018	7	10	42	11	5	75
2019	3	3	21	9	3	39
2020	2	4	19	4	2	31
2021	2	7	24	5	3	41
2022	0	6	25	6	1	38
Halmazottan hátrányos helyzet	3 év alatti	3 év és 6 év között	6 év és 13 év között	13 év és 18 év között	Nagykorú	Összesen
2018	0	3	15	12	1	31
2019	0	0	6	5	0	11
2020	0	0	4	3	2	9
2021	3	0	8	4	4	19
2022	1	0	0	6	0	7

Ingyenes szünidei gyermek-étkeztetést igénylő hátrányos helyzetű gyermekek száma

	2019	2020	2021	2022
Tavaszi szünet	2	2	0	0
Nyári szünet	7	0	2	0
Őszi szünet	0	0	2	0
Téli szünet	0	0	0	0

Gyermekvédelmi települési támogatás

Az önkormányzat évente a szociális vetítési alap összegének 300 %-os mértékéig települési támogatásban részesíti a gyermeket, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül, és a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 460 %-át (2023-ban: 131.000,- Ft.)

	2018	2019	2020	2021	2022
Kérelmező családok száma	20	11	19	21	26
Ebből megállapításra került	11	8	12	11	16

Beiskolázási települési támogatás

Beiskolázási támogatás állapítható meg minden olyan tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek részére és 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, gyermekként figyelembe veendő személy részére, akinek a családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 460 %-át (2023-ban: 131.100,- Ft).

	2018	2019	2020	2021	2022
Kérelmező családok száma	17	15	62	58	48
Ebből megállapításra került (család)	14	13	44	42	38
Jogosult gyermek	21	19	66	64	59

Táborozási támogatás

Azon általános és középiskolai oktatás keretében tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek után, akinek családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 460%-át,

évente egy alkalommal táborozási támogatás állapítható meg, szorgalmi időszakban az „erdei” tábor vagy osztálykirándulás, vagy nyári időszakban a nyári tábor vagy edzőtábor költségeihez való hozzájárulásként.

	2018	2019	2020*	2021	2022
Kérelmező családok száma	15	6	0	4	3
Ebből megállapításra került (gyermek)	12	2	0	4	6
Kifizetett összeg (Ft):	105 e	83 e	0	56 e	84e

* A pandémia időszakában nem érkezett kérelem

Ösztöndíj támogatás

Ösztöndíj-támogatás állapítható meg azon nappali rendszerű általános iskola felső tagozatán, valamint középiskola 9-12. évfolyamán tanulmányokat folytató személy részére, nagykorú gyermek részére, akinek családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 460 %-át. Az ösztöndíj-támogatás azon 5-8. osztályos, valamint középiskola 9-12. évfolyamán iskolai tanulmányokat folytató gyermek, nagykorú gyermek részére állapítható meg, aki az 5. osztály első félévi, ill. az ezt követő év végi, továbbá a következő tanítási évek félévi és év végi tanulmányi eredménye alapján a négyes átlagot elérte, vagy meghaladta, valamint középiskolai tanulmányokat folytató hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében tanulmányi átlagtól függetlenül.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményi gyermekétkeztetés keretében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/B. §-a által megállapított ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetésben részesülők száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt három évben.

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma az óvodákban		Ingyenes étkezésben résztvevők száma az iskola 1-8. évfolyamán		50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma az iskola 1-8. évfolyamán	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2020	316	69	60	10	118	20
2021	340	68	61	9	143	21
2022	361	67	73	9	180	21

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A helyi köznevelési intézményekben évről évre nő a nem magyar állampolgárságú gyermekek száma. Az intézmények minden segítséget igyekeznek megadni a gyerekek (pl. menekült gyerekek) beilleszkedése érdekében. Azonban a pedagógusok számára kihívást jelent a szülőkkel való hatékony kommunikáció, az intézmény szabályainak megismertetése. A szakemberek folyamatosan keresik a fejlődési lehetőségeket a külföldi, nem magyar anyanyelvű / magyarul nem beszélő családokkal való együttműködés kialakítására / javítására. Problémát jelent (és nincsenek anyagi források) a tolmácsolás, a dokumentumok, szakmai anyagok, házirendek, stb. fordítása; a magyarul nem beszélő családok számára az igénybevehető szolgáltatások és juttatásokról szóló információ, kommunikáció angol (és/vagy egyéb nyelveken) történő átadása.

Az intézmények számára fontos cél az együttműködés a kapcsolódó civil szervezetekkel, például a Menedék Alapítvánnyal, Ediktum Alapítvánnyal, a fenti problémák megoldása érdekében.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Minden közösségben több idő kell a feloldódásra, az integrációra (pl. nyelvi, kulturális és társadalmi különbségekből fakadó problémák), nagyobb a kiesés / korai iskolaelhagyás esélye, nagyobb a szegregáció, marginalizáció kockázata.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A VII. kerületben – méretéből, elhelyezkedéséből és sokszínű lakóösszetételéből adódóan – nincsenek szegregátumok.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer segíti az arra rászoruló családokat a gyermek nevelésében megfelelő pénzbeli, természetbeli támogatások és egyéb személyes gondoskodás keretébe tartozó szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségének biztosításával. A kerületi ellátórendszer működtetésének elsődleges célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. Erzsébetváros alapellátás keretein belül a gyermekjóléti szolgáltatásokat a Humán Szolgáltató Család- és Gyermekjóléti Központja biztosítja, továbbá számos egyéb önként vállalt szolgáltatást is (Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház, Fecske Szolgálat, stb.), melyek a további anyagrészekben kerülnek kifejtésre.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Tábla: 4.3.1.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	22	1 264	57
2016	18	1 193	66
2017	22	1 167	53
2018	22	1 116	51
2019	23	1 025	45,56
2020	23	1 001	43,52
2021	25	877	35,80
2022	25	834	29,9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A ténylegesen betöltött védőnői státusz 12 fő

A védőnői feladatok ellátása 12 védőnői körzetben történik, melynek terület szerinti meghatározását helyi rendelet szabályozza. A szolgálat alapvető feladata a várandós anyák gondozása, az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek, iskolások védőoltásainak, kötelező státuszvizsgálatainak megszervezése, lebonyolítása, dokumentálása, a tudomány legújabb eredménye szerinti ismeretek átadása, mely lehetővé teszi az egészséges fejlődésmenetet. Legjelentősebb cél a prevenció, vagyis az egészség megőrzésének értéként való tudatosítása.

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. Folyamatosan nyomon követik a 7-18 éves otthon gondozott gyermek fejlődését is.

2023. július 1. napjától a területi védőnői ellátás hatósági felügyeletét a Nemzeti Népegészségügyi Központ, a szakmai irányítását pedig az Országos Kórházi Főigazgatóság látja el,

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tábla: 4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	36	11	4 844	0
2016	0	35	11	4 806	0
2017	0	35	10	4 771	0
2018	0	35	10	4 658	0
2019	0	34	10	4 531	0
2020	0	33	10	4 509	0
2021	0	32	10	4 083	0
2022	0	32	10	3 918	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A házi gyermekorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Rendelési időben a betegeket - sürgős ellátást igénylő eset kivételével- az érkezés igazolt sorrendjében fogadja.

Legalább a rendelési ideje egy részében, illetve a tanácsadás során előre programozható betegellátás keretében előjegyzés alapján végzi a betegek szűrését, gondozását és ellátását. Biztosítja az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára, felkérésre a 14-18. év közötti személyeket is elláthatja.

A házi gyermekorvos az egységes gyermekellátó rendszer alapjaként látja el gyermekorvosi feladatát. Az alapellátás részeként tevékenysége kiterjed a közösségi orvoslásra, a népegészségügyi teendőkre, valamint társadalmi, szociális kapcsolatrendszerre és a családokhoz való kötődése többletlehetőséget és- feladatot is jelent.

A gyermekellátás az egészségügyi ellátás önálló alrendszerét alkotja. A kettős kötődés mellett is egyértelmű, hogy a házi gyermekorvosok szakmai szempontból a gyermekellátás többi szereplőjével (szakellátás, fekvőbeteg intézeti ellátás) egységben, harmonikus munkakapcsolatban működhetnek eredményesen.

A kerületben a gyermek háziorvosi ellátást 10 körzet látja el területi ellátási kötelezettség szerint.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzat fenntartásában működő valamennyi bölcsőde és óvoda fogadja a korai fejlesztést igénylő, valamint sajátos nevelési igényű gyermekeket.

A Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház a Humán Szolgáltató önként vállalt feladataként nyújt speciális ellátásokat, melyek igénybevételi adatait alábbi táblázatok tartalmazzák.

Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház						
Fejlesztő Központ szolgáltatásai						
Részvételek száma a fejlesztő foglalkozásokon (alkalmak)						
2023. év	Korai fejlesztés, gyógytorna	Mozgásfejlesztés, autizmus spec. Fejlesztés	Gyógyypedagógia	Logopédia	Pszichológia	Összesen
Január	19	21	8		19	67
Február	20	15	11		11	57
Március	12	12	13		32	69
Április	17	10	7	4	25	63
Május	14	24	7	5	23	73
Június	16	20	5	4	28	73
Július	12	0	0	0	2	14
Augusztus	25	1	0	0	1	27

Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház					
Játszóházi szolgáltatásai					
Részvételek száma a játszóházi foglalkozásokon, gyermekfelügyeleten (alkalmak)					
2023. év	Klasszikus játszóház	Játzócsoporthoz/ klubfoglalkozások	Időszakos gyermekfelügyelet	Ringató és Bábos Mesekuckó	Összesen
Január	59	8	2	23	92
Február	52	13	4	25	94
Március	19	8	1	30	58
Április	39	33	0	33	105
Május	58	23	7	34	122
Június	23	24	13	33	93
Július	84	0	20	24	128
Augusztus	74	32	53	29	188

Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház	
Születésnap programok szervezése	
2023. év	Programok száma
Január	3
Február	7
Március	8
Április	6
Május	2
Június	3
Július	2
Augusztus	2

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Az alapellátáson túl a civil szervezetek bevonása, a velük való együttműködés ad lehetőséget a szolgáltatások kibővítésére, pl. az Otthon Segítünk Alapítvány dolgozik a primér prevención, ők képzett laikusokkal segítik, hogy a Gyermekjóléti Központhoz kerüljenek azok az ügyek, melyek „elkerülése” hosszú távon nagyobb és súlyosabb problémákat jelentenének. A Lámpás 92 Közhasznú Alapítvány – a CsÁO – a hajléktalanság megelőzésén dolgozik, valamint előtakarékosági programok segítségével a biztos lakhatás előszobája. A Helló Anyu közösségi tér lehetővé teszi a családok számára a hasonló helyzetben lévők között a problémák megosztását, a nevelési minták átadását stb. Mindezek mellett a kerületben működő EMMA Egyesület nőket és családjaikat támogatja a várandósság, szülés és gyermekágy időszakában, valamint, hogy reprodukciós jogaik, különösen a szülés körüli jogaik érvényesítésében segítse.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

Tábla:4.3.3.a)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	305	402
2018	305	396
2019	305	403
2020	305	336
2021	305	353
2022	305	384

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsőde a családban nevelkedő – 20 hetestől 3 éves korú – gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Mindhárom bölcsődében az egészséges gyermekek nevelése és gondozása mellett, a Pedagógiai Szakszolgálat segítségével a korai fejlesztést igénylő gyermekek ellátása is folyamatos (külsős helyszínen, a Szakszolgálat keretein belül).

A jogszabályoknak megfelelően mindhárom bölcsődében már SNI-s gyermek fogadására is van lehetőség. A szakértői vélemények alapján az SNI-s gyermekek fejlesztése, ha a szülő másképp nem rendelkezik, akkor a bölcsődében történik, heti rendszerességgel.

A Humán Szolgáltató három bölcsődében nyújt ellátást, összesen 305 férőhellyel:

- Dob Bölcsőde (1074 Budapest, Dob utca 23.)
- Lövölde Bölcsőde (1071 Budapest, Lövölde tér 1.)
- Városligeti Bölcsőde (1071 Budapest, Városligeti fasor 39-41.)

A bölcsődékbe beíratott gyermekek száma a világiárvány hatására lecsökkent, azonban a 2022. évre lassan emelkedő tendenciát mutat, ugyanakkor az adatok alapján megállapítható, hogy továbbra is nagy arányban vannak olyan gyermekek, akik rövidebb ideig veszik igénybe az ellátást beíratást követően. Mindhárom intézményre vonatkozó probléma, hogy nagyon sok a rendszertelenül igénybe vevő, ám arra rászoruló család, akiknél a hiányzás okáról, annak időtartamáról gyakran nem értesül az intézmény.

f) gyermekvédelem

A járványügyi helyzet „hozádékaként” továbbra is a kerületen „átköltöző” családok követése, gondozása jelenti a legnagyobb kihívást szakembereink számára. A VII. kerületben található egyre növekvő számú apartmanok lehetőséget teremtenek arra, hogy gondozásban lévő családok rövid ideig (akár 1-2 napig) kerületünkben tartózkodjanak. A legtöbb esetben, mire a Család- és Gyermekjóléti Központba beérkezett a jelzés, már nem is tudott megvalósulni a kapcsolatfelvétel, mert az illetékes szakember már nem találta meg a családot az adott címen. Ugyanez a „jelenség” jellemezte a hatósági intézkedésben érintett családokat is, mire az illetékes Gyámügyi Osztálynál lefolyt az eljárás, addigra a szülő vagy a család továbbköltözött (a legtöbb esetben ismeretlen helyre).

A Központba a Gyámhivatalok felől érkező megkeresések száma sem csökkent az előző évekhez képest, melyben az átlagos ügyintézési határidő (a családlátogatások és a jelzőrendszeri tagoktól bekérendő dokumentumokat is beleértve) 15 nap volt.

A jelzések többsége a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól (szolgálat és központ) érkezett, melynek száma: 361. Magas volt még a köznevelési intézményekből érkező jelzések száma, mely az évben 272 volt. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró kormányhivatalok 393 alkalommal keresték meg intézményünket.

A családsegítő és esetmenedzser szakembereink összehangolt és professzionális munkát végeztek, annak ellenére, hogy mindenki magas esetszámmal dolgozott és hosszú idő óta nem tudjuk betölteni a hiányzó pozícióinkat.

Erzsébetvárosban a gondozási tevékenységet végző szakemberek körzetesítés alapján végzik munkájukat, mely a 33 háziorvosi körzethez igazodik (2022. év novemberétől 32). Gyakorlati tapasztalat alapján elmondható, hogy ez a fajta körzetesítés, segíti a szakmai munkát, de a jövőben ennek átgondolását tűztük ki célul.

A szakmai munka hatékonyságát nagyban befolyásolja és jellemzi, hogy a gondozást végző szakemberek – családsegítő, esetmenedzser – egy telephelyen végzik munkájukat (ebből a szempontból nincs elkülönítve a szolgálati és a központi rész). A Fejlesztési Centrum szolgáltatásai viszont már nagyobb távolságra vannak, nem helyben elérhetőek.

A 2022-es évben tovább emelkedett a hatósági ügyekben érintett családgondozások száma, egyrészt növekedett a védelembe vett gyermekek száma, melyeket főleg iskolai hiányzások, családon belüli konfliktusok és rendőrségi ügyek keletkeztettek.

A 2021-es évhez képest magasabb lett a nevelésbe vett gyermekek száma is, ahol nagy nehézséget okoz, hogy a vérszerinti szülővel való gondozási folyamat – az esetek túlnyomó többségében – nem tud megvalósulni. Egyrészt a szülő együttműködésének hiányában, másrészt a bejelentett lakcímük a kerületben „ragadt”, de a szülők ismeretlen helyen tartózkodnak. Szoros kapcsolat alakult ki a Család- és Gyermekjóléti Központ és a gyermekek életterébe tartozó szakemberek között – így a gyermekvédelmi gyámokkal is -, akik szintén nem rendelkeznek releváns információval a szülők hollétéről, így fordulhat elő, hogy a szakellátásban lévő gyermekek 18 éves korukig bent ragadnak a rendszerben.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az Önkormányzat a kerületi, családon belüli erőszakot elszenvedők átmeneti lakhatásának megoldása érdekében krízisközpont férőhelyek biztosítását tűzte ki célul. A 2022. január 01. – 2026. december 31. közötti időszakban az S.O.S. Krízis Alapítvány által biztosított férőhelyekkel bővült azon szolgáltatások köre, melyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként civil szervezet útján tesz elérhetővé a kerületi lakosok számára. A családok átmeneti otthona keretében, titkos címen működő krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került személyt/családot, és a bántalmazott és családja szükségleteihez igazodóan

szakemberek közreműködését biztosítja. Az S.O.S. Krízis Alapítvány 4 fő (felnőtt és/vagy gyermek) részére biztosít férőhelyet a szerződés időtartama alatt, a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ által delegált rászoruló személyek részére, kapcsolattartói egyeztetést követően azonnali elhelyezéssel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház 2022. szeptemberében nyitotta meg kapuit az Erzsébetvárosban és más budapesti kerületben élő családok előtt. Az eredeti játszóházi szolgáltatás gyógypedagógiai, pszichológiai ellátással történő kibővítésével egy új prevenciós gyermekvédelmi színteret hozott létre a Humán Szolgáltató Erzsébetvárosban.

A Fejlesztő Központ feladatellátási körébe tartozik a korai mozgásfejlesztés-gyógytorna, gyógypedagógiai fejlesztés és terápia – kiemelve az idegrendszeri éretlenség, mozgás, autizmus spektrumzavar, részképesség zavarok, tanulási nehézség és zavar, érzelmi-, viselkedészavarok fejlesztése és terápia ellátása -, valamint pszichológiai ellátás.

Szakembereink 6 hetes kortól 14 éves korig várják a kisebb nagyobb problémával küzdő, valamint sajátos nevelési igényű gyermekeket állapotfelmérésre, majd fejlesztésre.

Kiemelt feladata a megelőzés, preventív ellátás is. Új programelemként jelent meg az a családi programsorozat, amelynek keretein belül a gyermekeknek és a szülőknek is kínálnak programokat és nem utolsósorban fejlesztési-nevelési támogatást.

Az Önkormányzat a nyári szünet ideje alatt a kerületi általános iskolák együttműködésével nyári napközis tábort szervez az 1-8. osztályos gyerekek számára, amelyet a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ bonyolít, a tábor ingyenes, csupán az étkezés költségét kell megtéríteni azok számára, akik az intézményi étkezés keretében sem jogosultak kedvezményre vagy mentességre.

Ezen túlmenően a Humán Szolgáltató a rászoruló, általános iskolás korú gyerekek számára nyári tábort szervez az Önkormányzat Balatonmáriaifürdői táborában.

Az Önkormányzat az általános és középiskolába járó tanulók számára minden évben pályázatot ír ki művészeti vagy sport tevékenységük támogatására. A támogatás célja a gyerekek mozgásra ösztönzése és a művészetek iránti fogékonyságának erősítése. A vissza nem térítendő támogatás igénybevételének feltétele csupán a kerületi bejelentett lakóhely vagy tartózkodási hely és az életvitelszerű itt élés, valamint a fogadó szervezet nyilatkozata.

A Bihari János Kulturális Egyesület az Önkormányzat támogatásával néptánc oktatást biztosít a kerület több óvodájában és általános iskolájában, a nyári néptánc táborban a kerületi lakosok, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők jelentős kedvezménnyel vehetnek részt.

Az ERÖMŰVHÁZ Nonprofit Kft. éves programkínálatában számos ingyenes családi és gyermekprogram szerepel (pl. Szabad a játék, gyereknap, szünidei tematikus tábor)

A Sirály Egyesület sakkoktatást tart a kerületi iskolákban, továbbá a Klaudió Civil Központban.

Az Önkormányzat a fenntartásában lévő óvodák számára ingyenes színházi előadásokat biztosít.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei)

2016. január 01. napjától hatályba lépő jogszabályi változást követően a gyermekétkeztetés, mint támogatási forma kettévált intézményi gyermekétkeztetésre, és szünidei gyermekétkeztetésre.

Az intézményi gyermekétkeztetés a jogszabályoknak megfelelően az alábbi feltételek megléte esetén vehető igénybe ingyenesen (normatív kedvezmények):

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megléte,
- ha a gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ha a gyermek olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ha a gyermek olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékmal csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vett gyermek.

A szünidei gyermekétkeztetés során - azaz az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt - az önkormányzatnak kötelező jelleggel kizárólag a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére szükséges biztosítani a déli meleg főétkezést. A törvényi szabályozás kimondja azt is, hogy az önkormányzat saját döntése és forrása alapján egyéb kedvezményezettek részére is biztosíthatja a szünidei gyermekétkeztetést.

Önkormányzatunk Képviselő-testülete a kötelező törvényi előírásokon felül biztosítja a nyári szünet teljes ideje alatt a hátrányos helyzetű; halmozottan hátrányos helyzetű rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tízórai és uzsonna költségét, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egész napos étkezési költségét, továbbá az óvoda zárva tartásának időtartama alatt (téli szünetben) valamennyi igénybevevő gyermek részére változatlan feltételekkel biztosítja az ellátást.

A 2022-2023. nevelési évtől kezdődően az Önkormányzat a fenntartásában lévő óvodák számára a közétkeztetés keretében biztosított mennyiségén felül friss, idényjellegű zöldséget és gyümölcsöt biztosít heti rendszerességgel.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Mind a Bischitz Johanna Humán Szolgáltató, mind erzsébetvárosi önkormányzat által fenntartott intézmények, mind pedig civil szervezetek jelentkeznek időről időre programokkal, melyekkel a kérdésben vázolt célcsoportokat próbálják elérni. Néhány példa: az Ediktum Alapítvány multikulturális edukációval foglalkozik, elsősorban nem magyar anyanyelvű gyerekek bevonásával,

A Humán Szolgáltató Roma napi (Nyitott kapu) rendezvényt szervez, melynek célja többes: egyrészt lehetőséget nyújt a romák számára a kapcsolódásra, a kerületi szolgáltatások és szolgáltatók jobb megismerésére, másrészt a kerületi köztéren megrendezendő programok bevonzzák a kerület többi lakóját is.

A Humán Szolgáltató rendszeres Johanna Kávézó programot hirdetett kerületi pedagógusok számára, a nehézségek, kihívások megosztása és közös kezelése céljából. A rendezvénysorozat egyik témája az eltérő kultúrájú és nyelvű gyerekek óvodai- és iskolai integrációja volt, melyet – a felmerült igényekre építve – egy kísérleti óvodai érzékenyítő programsorozat követ az interkulturális találkozásokról, konfliktusokról és a kezelési lehetőségekről.

Az ERÖMŰVHÁZ Nonprofit Kft programjai között szintén szerepelnek multikulturális programok a gyerekeknek és családoknak.

A kerület releváns szakemberei sokat terveznek, gondolkodnak közösen, s ezen belül is az óvodai és iskolai szociális munkások kiemelkedő szerepet vállalnak a jövőt érintő elképzelések

kidolgozásában, hisz nekik van bejárásuk az intézményekbe, a bizalmi kapcsolatot a tanév során építik az intézményekkel, pedagógusokkal, szülőkkel és nem utolsósorban a gyerekekkel. Érzékenyítő foglalkozásokat tartanak több témában is, ezek között kiemelt a hírek kritikai olvasása, a rémhírek kiszűrése stb, mindez a korosztályokra szabott eszközökkel. A szereplők együttműködése itt is elengedhetetlen – interszektoriális és interdiszciplináris munka keretében folyik a munka.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások alapvetően nyitottak mindenki számára. Az esélyegyenlőség direkt módon nem sérül, de indirekt módon sérülhet, egyrészt a nyelvi és kulturális különbségek nem ismerete hátrányba sodorhatja azokat, akik a szolgáltatásokat eltérő kulturális háttérüként kívánják igénybe venni, vagy akik nem beszélnek (jól) magyarul. A másik fontos megkülönböztető elem az alacsony érdekérvényesítő képesség, a hozzá kapcsolódó kommunikációs készség hiánya lehet – ezek mind hátráltathatják a szolgáltatás gördülékénységét.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy számtalan szolgáltatás (beleértve a pedagógiai munkát is) képviselője, nem jut hozzá olyan képzésekhez, fejlesztésekhez, módszertani jó gyakorlatokhoz, melyek lehetővé tennék a szolgáltatás minőségének, kommunikációjának emelését, javítását – ez hatással lehet az ügyfélkapcsolatra, a bizalom és az együttműködés kialakulására.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A Család- és Gyermekjóléti Központ, a szolgáltatás két telephelyén fogadja az ügyfeleket. A gondozást és korrekatív jellegű szolgáltatást végző családsegítő és esetmenedzser szakemberek a Család- és Gyermekjóléti Központ székhelyén, a Szolgáltatási Centrumban – a 1073 Budapest, Kertész utca 20. szám alatt – fogadják az ügyfeleket, a fejlesztő gondozásra törekvő tanácsadó team-ek szakemberei pedig a 1074 Budapest, Hutyra utca 11-15. szám alatti Fejlesztési Centrumban végzik tevékenységüket.

A **Szolgáltatási Centrum** feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, továbbá az önjogi ügyfeleket támogató szociális segítőmunka biztosítása.

A **Fejlesztési Centrum** a krízishelyzetben lévő szociális, életvezetési, munkanélküliséggel kapcsolatos problémákkal küzdő egyének és családok számára nyújt segítséget ahhoz, hogy képessé váljanak problémáik megoldására, a krízishelyzethez vezető okok megelőzésére.

A Fejlesztési Centrum szolgáltatásai tanácsadó típusú szolgáltatások – adósságkezelés, foglalkoztatási tanácsadás, menekültek támogatása, csoportfoglalkozások és képzések –, melyek a helyzetváltoztatást igyekeznek elősegíteni. További tevékenységei közé tartozik az óvodai és iskolai szociális munka is.

Továbbá a fentiekén túl a Humán Szolgáltató helyet ad a fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése elnevezésű, kiemelt projekt keretében nyújtott országos szolgáltatási hálózat helyi működtetésének. A projekt 2021. tavaszán történő lezárását követően a szolgáltatás fenntartása és hozzáférhetővé tétele az Emberi Erőforrások Minisztere továbbra is indokoltnak tartotta, ezzel is segítve a fogyatékos személyek és családtagjaik közszolgáltatásokhoz, információkhoz és ellátásokhoz való hozzáférését, életminőségük és életvezetési képességük javulását. Az új rendelkezések értelmében 2022. január 1-jétől a szociál- és nyugdíjpolitikaért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központokban tovább folytatódik a fogyatékosügyi tanácsadói tevékenység 42 fő fogyatékosügyi tanácsadóval.

Általánosságban elmondható, hogy az erzsébetvárosi családok komplex nehézségekkel küzdenek, a problémák jellemzően halmozottan vannak jelen. A problémák a következő típusokba sorolhatóak:

- Szociális problémák:
 - lakhatási problémák
 - anyagi nehézségek, munkanélküliség
 - várandós anya szociális válsághelyzete
- Fizikai és érzelmi elhanyagolás, veszélyeztetettség
- Családon belüli kapcsolati problémák, családon belüli erőszak
- Addiktív szerekkel kapcsolatos abúzusok
- Pszichés problémák
- Gyermeknevelési-, intézménybe való beilleszkedési problémák, magatartási- és teljesítményzavar

A Fejlesztési Centrumban biztosított szolgáltatások:

- adósságkezelés;
- foglalkoztatási tanácsadás (megtartó és fejlesztő típusú szolgáltatás);
- álláskereső klub;
- óvodai és iskolai szociális munka,
- klubfoglalkozások, fejlesztő tréningek.

Átmeneti gondozás szolgáltatás igénybevételére a csepeli Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthonában, illetve a kerületi – a Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány fenntartásában lévő – Erzsébet Családok Átmeneti Otthonában, továbbá a fővárosi, országos illetékességi területtel dolgozó átmeneti és krízisotthonokban volt lehetőség. 2023. január 1-jétől az Önkormányzat ellátási szerződést kötött krízisközpont szolgáltatás biztosítása tárgyában az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal, így egy család (4 fő) számára folyamatosan férőhelyet biztosít krízisközpontjában, melyre ez idáig 2 alkalommal volt szükség. A gyermekek átmeneti gondozását a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Gyermekek Átmeneti Otthona biztosította az ügyfeleink számára.

A gondozási mutatók a korábbi évhez képest növekedni látszanak, ám a problémák halmozódása megjelenik a védelembe vétel és ideiglenes hatályú elhelyezések számában. Bár a nevelésbe vételre, mint hatósági intézkedésre ritkábban került sor, ez a csökkenés részben a szakellátás túlterheltségéből és diszfunkcióiból adódik (melynek következtében esetenként a nevelésbe vétel helyett, nem adekvát megoldásként kerül sor a védelembe vétel elrendelésére).

SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	2021. év		2022. év	
	Szolgáltatási Centrum	Fejlesztési Centrum	Szolgáltatási Centrum	Fejlesztési Centrum
személyes ügyfélfogadás	3338	1030	3897	799
családlátogatás	1967	14	1848	44
intézménylátogatás	-	738	125	492
ügyintézés	9118	1091	13258	1068
helyezési tárgyaláson való részvétel	-	-	-	-
első védelembe vételi tárgyaláson részvétel	4	-	12	-

védelembé vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	3	-	62	-
átmeneti nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	-	-	19	-
jelzőrendszeri tagokkal kapcsolatfelvétel	2801	20	3669	1409
esetkonferencia, esetmegbeszélő	27	15	48	80
csoportfoglalkozás	-	32	-	138
ügyfelek közvetítése más szolgáltatásba	795	19	1430	32
más kolléga esetében való közreműködés	-	221	156	346
adományközvetítés	1327	5	1545	18
kórházi szociális munka	11	-	25	-
utcai szociális munka	-	-	31	-
kapcsolatügyelet	23	-	23	-
drogprevenció	-	8	-	10
szakemberekkel, kollégákkal eset átbeszélése	387	671	458	1222
iskolai szociális munka	-	1151	-	3127
tanácsadás	3062	267	4605	852
információnyújtás	12150	2224	16312	2753
segítő beszélgetés kliensekkel	4279	455	4674	548
mediáció, konfliktuskezelés	24	-	11	-
családterápia	19	20	8	-

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

Alapító Okiratuk szerint az Erzsébetvárosi Önkormányzat fenntartásában működő 7 óvoda mindegyike ellátja a többi gyerekkel együtt nevelhető, szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási) értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

A köznevelési intézményekben folyó szociális támogató szolgáltatások bővítése, a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől kerül sor az iskolai, óvodai szociális segítő tevékenység bevezetésére valamennyi köznevelési intézményben. E szolgáltatás a köznevelési intézményben biztosított preventív jellegű segítő tevékenység, amely

a gyermekek képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakoztatását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Az óvodai és iskolai szociális segítség szolgáltatásait az Erzsébetváros közigazgatási területén belül működő 31 oktatási – nevelési intézmény vonatkozásában biztosítja a Humán Szolgáltató, a feladatellátás aktivitása, az eltérő intézményvezetési narratíva miatt, változó együttműködést mutat. a 2022/2023-as tanévtől az ellátási kör kibővítésre került a kerületi bölcsődékre is, a munkatársakkal megvalósuló kooperatív együttműködés, a Humán Szolgáltató integráltságának is köszönhetően, kimagasló.

Az intézményi jelenlét szolgáltatási elemei: egyéni segítő beszélgetés, információ-nyújtás, tanácsadás, csoportmunka, előadások, közösségi szociális munka, fókuszban a prevenciós szociális szolgáltatások szervezése áll.

A 2022/2023-as tanévben két hírlevél is kiadásra került a kerületi pedagógusok részére. Az EGYIK – *Erzsébetvárosi Gyermekevédelmi Információs Kalauz* – online került megküldésre, tartalmában pedig munkatársaink és a Család-és Gyermekevédelmi Központ szolgáltatásainak bemutatkozása mellett, közelgő eseményeinkről, valamint a Humán Szolgáltató programjairól adnak tájékoztatást.

Új szolgáltatási elem az ősszel indított Johanna Kávézó, amely a Fejlesztési Centrum telephelyen, a kerületi pedagógusok számára nyitott program. Célunk a tudásbővítés, tapasztalatmegosztás mellett egy reflektív szakmai közösség kialakítása az erzsébetvárosi oktatási intézmények szakemberei köréből. Műhelyeinken, valóban egy kávé mellett, beszélünk a családon belüli erőszakról, a gyermekevédelmi jelzőrendszer dinamikájáról, a jövő év elején az inkluzív nevelés lesz a témánk.

A Fejlesztési Centrum öt munkatársa végezte el a Zöld Kakas Líceum, Társasjáték, mint eszköz a segítő munkában akkreditált képzését, aminek gyakorlati hasznosítására az óvodai és iskolai szociális segítők vonatkozásában a tanév során az intézményekben végzett csoportmunkájukban, emellett a nyári napközis táborban volt lehetőségük.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	1140	45	3,95%
2016	1136	26	2,29%
2017	1111	11	0,99%
2018	1090	12	1,10%
2019	1074	9	0,84%
2020	998	9	0,90%
2021	958	4	0,42%
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	fő	Fő	%
2015	18	176	8,21%
2016	18	72	3,28%
2017	18	34	1,53%
2018	17	39	1,76%
2019	17	42	1,92%
2020	17	10	0,47%
2021	17	18	0,84%
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	132	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	25	0,81%	7	8,04%	81	2,62%
2017	91	3,61%	0	6,58%	132	5,24%
2018	48	2,22%	1	7,45%	54	2,50%
2019	2	0,11%	1	1,52%	7	0,37%
2020	16	-	0	-	n.a.	-
2021	16	-	1	-	n.a.	-
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	96	61
2016	103	48
2017	77	46
2018	74	31
2019	32	9
2020	29	9
2021	40	15
2022	38	8

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tábla: 4.4.1. 4.4.2.; 4.4.4.; 4.4.5.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	7	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	1002	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	45	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00	18.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	107	3
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	107	-
Gyógypedagógusok létszáma*	15	-
Dajka/gondozónő	45	-
Kisegítő személyzet **	49	3

* Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus munkakörben foglalkoztatottak

**A kisegítő személyzethez tartozik 8 óvodatitkár és 11 pedagógiai asszisztens is

Forrás: KIR, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	1 101	61	1327	13	1140	4	42	19
2016	1 114	61	1332	13	1136	4	42	19
2017	1 075	61	1315	13	1111	4	40	18
2018	1 029	61	1367	13	1090	4	41	18
2019	977	61	1367	13	1074	4	39	18
2020	936	61	1367	12	998	4	41	16
2021	864	61	1367	12	958	4	42	16
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	16	122	9	18	5,50%
2015/2016	16	122	9	18	5,43%
2016/2017	16	127	9	18	6,26%
2017/2018	16	128	9	17	6,69%
2018/2019	16	128	9	17	5,25%
2019/2020	16	126	9	17	7,44%
2020/2021	16	126	10	17	5,91%
2021/2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	263
2015/2016	272
2016/2017	269
2017/2018	269
2018/2019	275
2019/2020	320
2020/2021	365
2021/2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az iskolákban indirekt módon jelenik meg a különbség:

- az eltérő kultúra, az eltérő szocializáció sokszor kommunikációs nehézségekhez, konfliktusokhoz vezet – ez megjelenik a tanár-szülő kommunikációban éppúgy, mint a tanár-tanuló, vagy a tanuló-tanuló közti párbeszédben;
- a hátrányos helyzetű / alacsonyán képzett családtagok sokszor nem tudják a saját vagy gyermekeik érdekeit képviselni;
- a hátrányos helyzetű gyerekek enkulturációjában nem jelenik meg az iskolai tananyaghoz, az iskolai tanulmányokhoz kapcsolódó szülői segítségnyújtás; a hátrányos helyzetű vagy alacsonyabban képzett szülők nem rendelkeznek azokkal a tárgyi feltételekkel, amikkel az iskolai tanulást segíthetnék, vagy amik a motivációt, inspirációt támogatnák – ezért eleve hátrányból indulnak;
- a digitális eszközökhöz való hozzájutás nem megoldott;
- a szülők digitális analfabetizmusa miatt az alapvető ismeretekhez való hozzáférés sem elérhető (pl. Kréta rendszer használata).

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nagy különbség van az oktatási intézmények között, ilyen például az iskolák technikai felszereltsége, a fejlesztést / felzárkóztatást végző pedagógusok száma, a különórák (helybeni biztosítása) száma és jellege tekintetében, vagy akár abban, hogy van-e tehetségprogram, hogy mi az idegennyelv-oktatás szerepe / szintje stb.

Az iskola sikeressége mérhető, pl. a továbbtanulási arány, a versenyeredmények, vagy más mérések alapján a fejlesztett kompetenciák szerint.

Mindezen tényezők hatással vannak arra, hogy az egyes iskolákba milyen szociális, kulturális, gazdasági háttérű családok gyerekei jelentkeznek, vagy hogy mik az iskola prioritásai a gyerekanyag kapcsán.

Az állami-, egyházi- és magániskolák számára éppúgy lehetőség van arra, hogy szűrjék a jelentkező / felvételiző gyerekeket – ezáltal meghatározzák az iskolába járó gyerekek összetételét.

Sok esetben a törvényi kötelezettségek nem járnak együtt támogatással (pl. tehetséggondozás) ezzel egyenlőtlen helyzetet teremtve.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Tábla:4.4.6.; 4.4.7. – Kerületünkben jelen adattáblázatok nem relevánsak.

Erzsébetvárosban elérhetőek tanulmányi ösztöndíjprogramok, egyrészt a tanulók iskolai átlagához kötötten kerületi és iskolai szinten, másrészt az egy főre jutó családi bevételekhez kötötten ösztöndíjat kaphatnak a hátrányos helyzetű tanulók.

A COVID alatt az iskolák kölcsönesszközöket adtak a rászoruló tanulóknak annak érdekében, hogy ne maradjanak ki az online oktatásból, hogy ne váljanak korai iskolaelhagyókká. Ugyanebben az időszakban civil szervezetek és magánemberek felajánlásai is segítették a hátrányos helyzetű tanulók hozzájutását a tanulást segítő eszközökhöz.

Vannak iskolák, melyek különórákat, korrepetálásokat szerveznek a lemaradó gyerekek számára.

Eseti kezdeményezések, gyűjtések szinte állandóan megjelennek iskolákban, óvodákban, ezek között megemlíthetjük pl. az ukrán menekültek számára szervezett ruha- és játékgyűjtést, a szendvicsláda kezdeményezést, mely célja, hogy minden gyereknek legyen mit uzsonnáznia, vagy a farmerhetet, mely során rászoruló családok bővíthették a ruhatárukat.

A sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermeket nevelő családok pályázat keretében igényelhetnek vissza nem térítendő támogatást az intézményi fejlesztésen kívül megvalósuló foglalkozások költségeire. A támogatás megítélése a családok szociális helyzete alapján kerül odaítélésre.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A gyermekek fejlődésében, későbbi iskolai teljesítményében meghatározó szerepe van a születésüket követő első három évnek, különösen mozgásfejlődésük és kezdeti társas kapcsolataik alakulásának.</p> <p>A kerület szociokulturális környezetéből fakadóan a gyermekek számára nincs elegendő mozgástér az egészséges fejlődéshez szükséges nagymozgásos tevékenységekhez.</p> <p>Az óvodai életbe való sikeres beilleszkedés érdekében szükséges a családok támogatása a szociális készségek fejlesztése, valamint a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre szoruló gyermekek integrációjának elősegítése révén.</p>	<p>A Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház hosszú távú működésének biztosítása, ismertségének növelése, a szociálisan rászoruló családok számára igénybevételének elősegítése. Emellett törekedni kell valamennyi intézmény prevenciós és integrációs jellegének erősítésére.</p>
<p>A különleges bánásmódot igénylő gyermekek száma évről-évre növekszik. Fejlődésükben a család, különösen a szülők szerepe elsődleges, amely az alapvető szülői feladatokon, felelősségen túl további kihívások elé állítja őket.</p>	<p>A) Szülőcsoportok és testvércsoportok indítása, amelynek célja az egyéni érzések, nehézségek átbeszélése, megküzdési stratégiák megtalálása a csoport segítségével.</p> <p>B) Ingyenes gyógypedagógiai és pszichológiai szűrések és tanácsadás</p> <p>C) SNI-s, BTM-es gyermeket nevelő családok anyagi támogatása pályázat keretében az intézményi keretek között biztosított ellátás kiegészítése érdekében</p> <p>D) Autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátása érdekében szakemberek biztosítása, szakmai továbbképzéseken való részvétel, szűrővizsgálatok biztosítása, „kék játszóház” működtetése</p>
<p>A kerületi lakosok előtt kevésbé ismertek a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatások, az ingyenes szolgáltatások és közösségteremtő céllal hirdetett lakossági események igénybevétele, emiatt látogatottságuk alacsony. A gyermekjóléti alapellátáshoz a lakosság sok esetben negatív képzeteket társít.</p>	<p>Az egyes korcsoportok igényeihez igazodó (pl. szórólap, honlap, social media eszközök útján), könnyen értelmezhető tájékoztatási anyagok összeállítása az elérhető szolgáltatásokról, aktuális programokról, angol nyelven is a kerületben élő jelentős számú külföldi állampolgárra tekintettel.</p> <p>A megfelelő tájékoztatás biztosításához aktív koordinátori tevékenység és adatbázis létrehozása indokolt.</p>
<p>A) A hátrányos szociális helyzetben élő gyermekek egészséges, rendszeres étkeztetése a családban gyakorta nem</p>	<p>A) Közétkeztetésben menüválasztási lehetőség, amely az ételallergiákra is alternatívát nyújt.</p>

<p>megoldott, a szünidei gyermekétkeztetést kevés család veszi igénybe.</p> <p>B) Egyre nő az étel intoleranciával élő gyermekek száma.</p> <p>C) Egyre több gyermek küzd étkezési zavarokkal, a kamaszok körében általánossá vált az energiaital fogyasztás.</p>	<p>B) Szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségére vonatkozó kommunikáció fejlesztése.</p> <p>C) Óvodai zöldség-gyümölcs program fenntartása, amely a közétkeztetés keretében nyújtott mennyiségen felül biztosít friss zöldséget, gyümölcsöt a kerületi óvodák számára.</p> <p>D) Étkezési zavarokkal kapcsolatos szülő, gyermek és pedagógus edukáció</p>
<p>A segítségre szoruló családokat az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végző szakemberek nem minden esetben érik el, részben az információk hiányának, részben a tevékenységük negatív társadalmi megítélésének köszönhetően.</p>	<p>Iskolai Hírlevél készítése negyedéves periodicitással (Erzsébetvárosi Gyermekvédelmi Kalauz) a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásairól, az önkormányzat aktuális pályázati lehetőségeiről, programjairól. Ugyenezen témákban szülői elektronikus hírlevél készítése.</p> <p>Johanna kávézó működtetése, amelynek célja a kerületi pedagógusok körében egy reflektív szakmai közösség kialakítása.</p>
<p>Az online világ térnyerésével a valós társas kapcsolatok leépülnek, egyre jellemzőbb az elmagányosodás, a mentális problémák megjelenése, az elkallódás.</p>	<p>Olyan ifjúsági közösségi tér létrehozása és működtetése, amely egyrészt alternatívát nyújt a szabadidejük eltöltésére, továbbá segíti őket a tanulásban, a pályaválasztásban.</p> <p>Gyerek önkormányzat (A Képviselő-testület „tanácsadó testülete”) létrehozása.</p> <p>Energiaital- és egyéb függőséggel kapcsolatos edukációs programok</p>
<p>Az anyagi vagy szociális nélkülözésben élő családok nem jutnak hozzá alapvető tárgyi és élménybeli lehetőségekhez.</p>	<p>A) célzott szociális támogatások, ösztöndíjak és pályázatok útján az anyagi nélkülözésben élő családok segítése</p> <p>B) élmények nyújtása a balatonmáriaifürdői önkormányzati üdülőbe szervezett nyári tábor, ingyenes színházi programok, családi programok és egyéb kulturális programok révén.</p> <p>C) kedvezmények biztosítása egyes szolgáltatások, kerületi programok (pl. néptánc oktatás, színházi előadások) igénybevétele esetén</p> <p>D) Adományközvetítés (tartós élelmiszerek, tisztálkodási szerek)</p>
<p>A kerületi ellátórendszerben dolgozó szakmai szervezeteknek sok esetben nincsenek naprakész információik egymás tevékenységéről. A lakosság nem ismeri teljeskörűen az önkormányzat és intézményeinek munkáját, amely miatt ezekkel a szolgáltatásokkal nem érik el minden esetben az arra leginkább rászorulókat.</p>	<p>Egy olyan felület létrehozása, amely tartalmazza az Önkormányzat által nyújtott támogatásokat, ingyenes és kedvezmények szolgáltatásokat, a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ szolgáltatásait, szakembereinek listáját és elérhetőségét továbbá a kerületben igénybe vehető egyéb szolgáltatásokat és szolgáltatást nyújtó civil szervezetek adatait, önkéntes munkalehetőségeket és közösségi szolgálati lehetőségeket</p>

	<p>ségeket.</p> <p>A kialakítandó felülettel szembeni követelmény: átlátható, érthető ügyfélút ismertetése, a szolgáltatások érthető leírása, „Gyakran ismételt kérdések” menü.</p>
--	---

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A diszkrimináció és az egyenlő esélyek hiánya nagy tömegeket érintő társadalmi és gazdasági probléma, nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon. Vannak olyan társadalmi csoportok, mint például a fogyatékkal élők, a nők, a fiatal és az idős munkavállalók, amelyek az átlagnál nagyobb valószínűséggel szembesülnek diszkriminációval. Más Európai Unió országokhoz hasonlóan a diszkrimináció az élet majd minden területét áthatja, és különösen tetten érhető a munkaerőpiacon, az oktatásban, az egészségügyi ellátásban, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben. Az EU 28 tagállamának és három központi intézményének vezetői göteborgi találkozójukon, 2017. november 17-én aláírták a szociális jogok európai pillérét létrehozó nyilatkozatot, amelyben 20 kulcsfontosságú elvet és jogot határoztak meg a méltányos alapon és jól működő munkaerőpiacok és jóléti rendszerek alátámasztására. A dokumentum felvázolja az EU fejlődésében a szociális intézkedésekkel kapcsolatos eredményeket, ugyanakkor felismeri, hogy a munkaerőpiacon és a társadalomban gyors fejlődés megy végbe, a globalizációból, a digitális forradalomból, az új munkavégzési módokból, valamint a szociális és demográfiai változásokból eredő új lehetőségekkel és új kihívásokkal – melyekre minden tagállamban ki kell dolgozni és alkalmazni kell a megfelelő választ jelentő intézkedéseket.

A szociális jogok európai pillérének célja, hogy iránymutatást nyújtson a hatékony foglalkoztatási és szociális eredmények eléréséhez, a közvetlenül az emberek alapvető szükségleteinek kielégítésével, valamint a szociális jogok törvénybe iktatásával és végrehajtásával kapcsolatos jelenlegi és jövőbeli problémák megoldása terén. A szociális jogok európai pillérének első fejezete az Esélyegyenlőség és munkavállalási jog témakörét öleli fel, melyben megfogalmazásra kerül a nemek közötti esélyegyenlőség követelménye. A dokumentum szerint a nőkkel és a férfiakkal szembeni egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőséget valamennyi területen biztosítani kell, beleértve a munka-erőpiaci részvételt, valamint a foglalkoztatás és a szakmai előmenetel feltételeit, továbbá azt, hogy a nők és a férfiak egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazásra jogosultak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

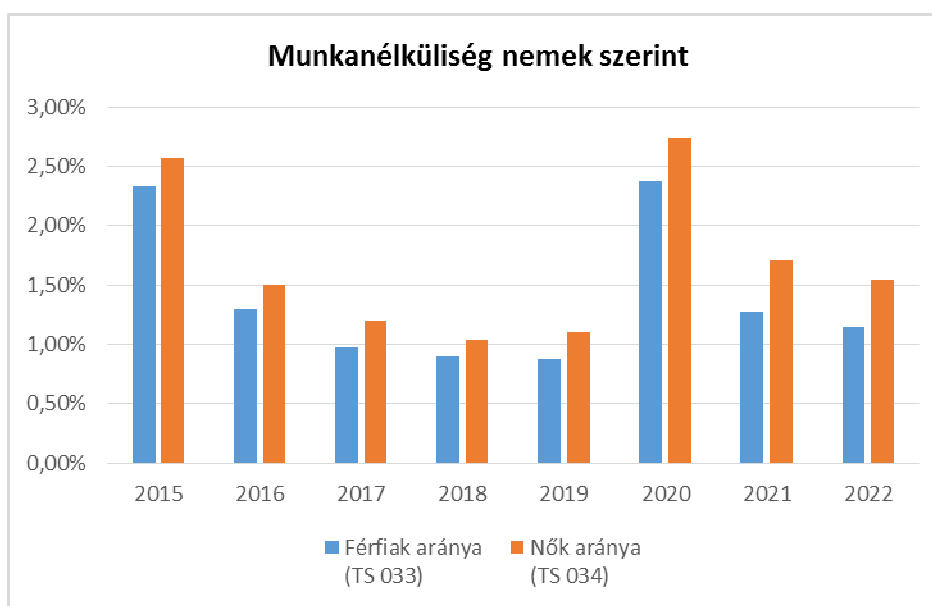
A nők életpályájuk során számos nehézséggel találkoznak, ha sikerül belépniük a munkaerőpiacra. Gazdasági aktivitásuk lényegesen elmarad a férfiakétól, de a kisgyermekes anyák esetében ez az eltérés még szembeötlőbb. A nemek közötti egyenlőség nem csupán sokszínűség és társadalmi igazságosság kérdése, hanem a fenntartható növekedés, a foglalkoztatás, a versenyképesség és a társadalmi kohézió célkitűzései teljesítésének előfeltétele is. A nők és férfiak társadalmi egyenlőségének megvalósítását szolgáló politikákba való befektetés megtérül a nők magasabb foglalkoztatási arányában, a nők GDP előállításához való hozzájárulásában, az adóbevételekben és a fenntartható termékenységi rátákban.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tábla: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,33%	2,57%	2,45%
2016	1,30%	1,50%	1,40%
2017	0,97%	1,20%	1,09%
2018	0,90%	1,04%	0,97%
2019	0,88%	1,10%	0,99%
2020	2,38%	2,74%	2,56%
2021	1,27%	1,71%	1,49%
2022	1,15%	1,55%	1,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	61,24%	52,02%
2016	44,49%	52,07%
2017	35,34%	45,58%

2018	37,06%	49,26%
2019	29,75%	55,56%
2020	30,36%	54,96%
2021	54,49%	60,14%
2022	52,85%	61,60%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Kerületünkben munkavállalási korú lakónépesség száma a lakónépesség fogyásának arányával csökkent. Az előző évekhez képest kismértékben változott a munkavállalási korú nők száma, a munkanélküliség száma szintén csökkenő tendenciát mutatott a világjárványig, majd növekedésnek indult, azonban, a nők aránya továbbra is kis mértékben magasabb a férfiakénál.

A munkavállalás területén a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők, a pályakezdők nők, illetve a gyesről/gyedről a munkaerő-piacra visszatérni kívánó anyák. A közigazgatásban ez a probléma, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén nem erőteljesen megfigyelhető jelenség, de a versenyszférában már annál inkább.

Erzsébetváros Önkormányzata ezen a területen helyes példa mutatásával próbálja segíteni a szemléletformálást, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének és egyéb értelemben sem éri női munkavállalóit hátrányos megkülönböztetés, ellenben pozitív megkülönböztetési gyakorlat érvényesül a kisgyermekes munkavállalók foglalkoztatása terén munkaidő-kedvezmény biztosítása révén. A munkaidő kedvezmény havi mértéke 1 vagy 2 gyermek esetén 4 óra, 3 vagy több gyermek esetén 6 óra.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	970	48
2016	544	21
2017	416	11
2018	367	7
2019	363	13
2020	929	31
2021	534	17
2022	473	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők munkaerő piaci hátrányos helyzetét támasztják alá a Humán Szolgáltató foglalkoztatási tanácsadását igénybevevőkre vonatkozó 2022. évi statisztikai adatok, mely alapján elmondható, hogy az állás keresők közel kétharmada nő.

<u>Nem</u>	<i>Fő</i>	<i>Százalék</i>
<i>Nő</i>	40	67%
<i>Férfi</i>	20	33%
Összesen:	60	100%

A Család- és Gyermekjóléti Központ foglalkoztatási tanácsadását igénybevevő munkanélküliek között viszont a nők vannak többségben, mely alapján elmondható, hogy a munkanélküli nők nagyobb arányban veszik igénybe a szolgáltatást, mint a férfiak. Feltételezhető, hogy a bejelentett munkahellyel nem rendelkező férfiak könnyebben jutnak hozzá alkalmi munkához vagy egyéb kereseti lehetőséghez, így a foglalkoztatási tanácsadást sem veszik igénybe olyan magas arányban, mint a munkanélküli nők.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ kötelezően ellátandó feladatai között számos olyan van, melyek nem igényelnek magas szintű iskolai végzettséget vagy speciális szaktudást. Éppen ezért a Humán Szolgáltató helyet tud biztosítani különböző munkakörökben – vasaló, mosó, takarító stb – alacsony iskolai végzettségű munkavállalók számára.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

2020. március 8. napján #EgyLépésselKözelebb néven kampányt indított az Amnesty International Magyarország a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának együttműködésével, hogy a nemek szerinti béradatok átláthatóvá váljanak és ezáltal közelebb kerüljünk a nemek közötti bérszakadék – a nők és férfiak órábére közötti átlagos különbség – megszüntetéséhez.

A kampányhoz Erzsébetváros Önkormányzata is csatlakozott, vállalva, hogy egy év múlva nyilvánosságra hozza a nemek szerinti béradatait. Minden szervezet az adatokon túl egy támogató narratívát is közzé tehet, amely segíthet megérteni, hogy miért áll fenn a nemek közötti bérszakadék a szervezetben, ha egyáltalán fennáll, és mit szándékozik tenni annak megszüntetéséért.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében foglalt jogköre alapján a 143/2020. (III.18.) határozattal úgy döntött, hogy Erzsébetváros Önkormányzata, valamint az Erzsébetváros Önkormányzata kizárólagos tulajdonában álló cégek és alapítványok minden év március 8-án (amennyiben hétvégére esik, akkor az azt megelőző utolsó munkanapon) nyilvánosságra hozzák a kerület honlapján, közösségi média-felületein, valamint a kerületi médiában FEOR főcsoportonként a mediánjuttatások százalékos értékét úgy, hogy az adott FEOR-főcsoportban minden foglalkoztatott mediánjövedelme 100%, ehhez hasonlítva az adott főcsoportban foglalkoztatott férfiak mediánjuttatása hány %, valamint az adott főcsoportban foglalkoztatott nők mediánjuttatása hány %.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Tábla:5.2.1.; 5.2.2.a) (A 5.2.2. b) jelű táblázat nem értelmezhető a kerületre nézve, tekintettel arra, hogy az abban megjelölt szolgáltatások, ellátások nincsenek jelen kerületünkben.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	22	1264	57,45
2016	18	1193	66,28
2017	22	1167	53,05
2018	22	1116	50,73
2019	22,5	1025	45,56
2020	23	1001	43,52
2021	25	877	35,80
2022	25	834	29,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok
A ténylegesen betöltött védőnői státusz 12 fő

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	305	402
2018	305	396
2019	305	403
2020	305	336
2021	305	353
2022	305	384

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A kisgyermeket nevelő nők munkavállalási esélyeit a gyermekek napközbeli ellátást biztosító szolgáltatások jelentős mértékben befolyásolják, ezek hiányossága alapvetően megnehezíti a nők munkavállalási esélyeit. A gyermekek napközbeni ellátására vonatkozó szabályok változásával bővül azon lehetőségeknek a köre, melyek hozzájárulnak a nők munkavállalási esélyeihez a gyermekek napközbeni elhelyezésének biztosításával. A Gyvt. 2017. január 1-jei módosításával a 3 évesnél fiatalabb gyermekek ellátásának megszervezését minden esetben bölcsődei ellátás keretén belül kell megvalósítani, amelyhez különböző, a korábbiaknál rugalmasabb ellátási formákat alakítottak ki. A módosítás célja, hogy ezek az új formák a települések kisgyermekkorú

népességszámához, valamint a munkahelyi adottságokhoz igazodva biztosítsák a gyermekek napközbeni elhelyezését. Az ellátást biztosíthatja bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, és családi bölcsőde. Az ellátás keretében szolgáltatásként speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést támogató segítő szolgáltatás is biztosítható, amit a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni. Óvodai nevelésre nem érett gyermek a 4. életévének betöltéséig, sajátos nevelési igényű gyermek a 6. életévének betöltéséig gondozható bölcsődében. Ezeken túl a legfeljebb 16 éves gyermekek napközbeni ellátását is biztosító napközbeni gyermekfelügyelet, illetve – változatlanul – az alternatív napközbeni ellátás egészíti ki a napközbeni ellátások palettáját. A GYES-ről, GYED-ről visszatérő anyák kedvező munkaerő-piaci elhelyezkedésüknek esélyét jelentősen növeli a bölcsődei férőhelyek számának növelése. Kerületünkben a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló összesen 3 telephelyen működik bölcsőde, 305 főre nőtt a bölcsődés korú gyermek ellátását biztosított férőhelyek száma. Két telephelyen időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás igénybevételére is van lehetőség.

- Dob Bölcsőde (1074 Budapest, Dob utca 23.)
- Lövölde Bölcsőde (1071 Budapest, Lövölde tér 1.)
- Városligeti Bölcsőde (1071 Budapest, Városligeti fasor 39-41.)

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsődei gondozás-nevelés a gyermekek testi, lelki fejlődését a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek között a védőnői hálózat szakmai munkájának keretében valósul meg. A védőnő a szakmai kompetenciájába tartozó feladatokat az érvényben lévő jogszabályok, szakmai protokollok, módszertani ajánlások szerint látja el.

A szolgálat alapvető feladata a várandós anyák gondozása, az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek, iskolások védőoltásainak, kötelező státuszvizsgálatainak megszervezése, lebonyolítása, dokumentálása, a tudomány legújabb eredménye szerinti ismeretek átadása, mely lehetővé teszi az egészséges fejlődésmenetet.

A Védőnői Szolgálat elsődleges feladata a prevenció, azaz a megelőzés, az egészség megőrzése és a betegségek kialakulásának elkerülése. Tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít az esélyegyenlőség érvényesülésére, a hátrányos helyzet kiküszöbölésére.

Az anya- és gyermekgondozásra a Védőnői Szolgálat munkatársai is kiemelt figyelmet fordítanak. Munkájuk során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekeikre nagy hangsúlyt fektetnek. A Védőnői Szolgálat két tanácsadóban végzi komplex tevékenységét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására kötött ellátási szerződések 2020. december 31. napjával lejártak, ennek okán – a szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében – nyílt közbeszerzési eljárás került kiírásra. Érvényes ajánlatot ismét az előző években is otthont

működtető Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány és a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete nyújtott be, így a két szervezet látja el a feladatot a 2021-2025. közötti 5 éves időszakra kötött ellátási szerződés keretében.

A kerületi lakhatási problémákkal kapcsolatos feladatok körében az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Lámpás '92 Alapítvánnyal, melynek értelmében 2 önkormányzati lakás került bérbeadásra az Egyesület részére, a családok átmeneti otthonában élő családok további reintegrációjának céljából.

Az Önkormányzat a kerületi, családon belüli erőszakot elszenvedők átmeneti lakhatásának megoldása érdekében krízisközpont férőhelyek biztosítását tűzte ki célul. A 2022. január 01. – 2026. december 31. közötti időszakban az S.O.S. Krízis Alapítvány által biztosított férőhelyekkel bővült azon szolgáltatások köre, melyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként civil szervezet útján tesz elérhetővé a kerületi lakosok számára. A családok átmeneti otthona keretében, titkos címen működő krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került személyt/családot, és a bántalmazott és családja szükségleteihez igazodóan szakemberek közreműködését biztosítja. Az S.O.S. Krízis Alapítvány 4 fő (felnőtt és/vagy gyermek) részére biztosít férőhelyet a szerződés időtartama alatt, a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ által delegált rászoruló személyek részére, kapcsolattartói egyeztetést követően azonnali elhelyezéssel.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testülete tekintetében a nők reprezentativitása magas, a 14 tagú testületben 6 nő foglal helyet képviselőként, három alpolgármester közül egy nő tölti be a tisztséget.

Több olyan kerületi intézmény is van, melynek női vezetője van (Humán Szolgáltató, ERŐMŰVHÁZ Nonprofit Kft., kerületi óvodák vezetői).

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nemek egyenlősége témájával foglalkozó fórum az Önkormányzat területén nem működik, azonban Erzsébetváros Önkormányzata minden évben pályázatot ír ki civil szervezetek programjainak támogatására. Ennek köszönhetően a kerületi székhelyű Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület az elmúlt években több alkalommal nyert el önkormányzati támogatást programjainak megvalósításához. Az Egyesület számos alkalommal szervezett csoportfoglalkozásokat, pedagógusok számára a középiskolás diákok támogatása érdekében az online és offline párkapcsolati erőszak felismerése érdekében, prevenciós foglalkozásokat, módszertani bemutató képzéseket segítő szakemberek számára, átadva évtizedes áldozatsegítői és prevenciós tapasztalataikat.

2011 óta folytatja tevékenységét az EMMA Közhasznú Egyesület a kerületben, mely szintén több alkalommal pályázati úton nyert el önkormányzati támogatást. Az Egyesület célja, hogy a nőket és családjaikat támogassa a várandósság, szülés és gyermekágy időszakában, valamint, hogy reprodukciós jogaik, különösen a szülés körüli jogaik érvényesítésében segítse. Mindezek érdekében ingyenesen információt szolgáltatnak, tematikus csoportokat szerveznek a gyermekvállalásra való felkészüléshez, közösségi tereket teremtenek a nőknek ebben az igen érzékeny életszakaszban, segélyvonalat működtetnek, valamint a nők szülési élményét és a szülészeti ellátásban dolgozó egészségügyi szakemberek munkakörülményeit, szükségleteit és általános állapotát vizsgáló hazai és nemzetközi kutatásokban vesznek részt.

Megkérdeztünk erzsébetvárosi lakosokat arról, hogy ők milyen problémákat emelnének ki, milyen kihívásokkal kell szembenéznük. A válaszokból a következő helyi jellegű problémák jelentek meg hangsúlyosan:

- Sokaknak problémát okoz, hogy kábítószer fogyasztók, hajlék nélküliek foglalják el a lépcsőházakat, ez félelmet szül a nők körében, ráadásul anyaként a gyerekeik lelki- és testi egészségét is féltik.
- Erzsébetváros, mint „átjáróház” – a kerület lakossága folyamatosan változik, nem alakulhatnak ki hosszútávú szomszédi, ismerősi kapcsolatok. Az állandó változás állandó alkalmazkodást követel, nem alakulnak ki házközösségek.
- A nagyszülő nélküli és az egyszülős családokban is a nehézségeket csak fokozza a helyi társas támasz hiánya.
- A kisgyerekes szülők elmondása szerint a gyerek(ek) sétáltatásakor nincs nyilvános mosdó / pelenkázó, nem lehet elférni babakocsival a járdán – ez nem teszi vonzóvá a kerületet a fiatal korosztály számára.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Párkapcsolati, családon belüli erőszak esetén az áldozatok helyi szükségleteire vonatkozó információk, adatok hiánya.	Helyzetfelmérés, szükségletfelmérés készítése, mely során meg lehet határozni, hogy milyen erőforrások állnak rendelkezésre és milyen szükségletek azonosíthatók be, mi jellemzi a helyi hatóságok, intézmények, szolgáltatók működését, gyakorlatát a kerületben az adott témában. A szükségletek azonosítása után akcióterv kidolgozása azzal kapcsolatban, hogy ezek a szükségletek milyen eszközökkel, szolgáltatásokkal, koordinációval lesznek kielégítve az áldozatok hatékonyabb támogatása érdekében.
Kevés információ a nők elleni erőszakról, mint társadalmi jelenségről, az elérhető szolgáltatásokról.	A nők elleni erőszak megelőzését, a szakszerű fellépést célzó információs, köztudatformáló tevékenység: kapcsolódó programok szervezése, illetve támogatása, információs anyagok terjesztése, az áldozatok/érintettek, a szakemberek és a nagyközönség számára egyaránt
A hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került személyek/családok esetében a lakhatási, életvezetési nehézségek vizsgálatakor a legfőbb szempont a rászorulóknak biztonságának, a védelmi hálónak biztosítása. Szakmai egyeztetéseket követően az Önkormányzat a kerületi, családon belüli erőszakot elszenvedők átmeneti lakhatásának megoldása érdekében krízisközpont férőhelyek igénybevételét tűzte ki célul, mely 2022. évtől valósul meg.	Az Önkormányzat 2022-2026. közötti időtartamra kötött ellátási szerződést krízisközpont szolgáltatás biztosítása tárgyában, melynek nyomonkövetése, igénybevételi adatainak figyelemmel kísérése elengedhetetlen ahhoz, hogy a krízisbe kerül személyek megfelelő segítséget kapjanak.
A nők elleni erőszak áldozatainak lelki-mentális szükségleteire válaszoló szolgáltatások hiánya állapítható meg a kerületben.	Csoportok megtartására és módszertan átadására is van lehetőség a NANE Egyesületnél, mely az önbecsülés, önérvényesítő képesség, méltóság visszaállítását támogatja. Az érintettek elérése céljából megelőző információs kampánnyal szükséges felhívni a lakosság figyelmét a lehetőségre.
A kisgyermekes anyák körében fontos csökkenteni az izoláltság érzését, segíteni a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek megszerzését. Az egyedülálló anyák számára a munka és a gyermekgondozási intézmények	Számos olyan szolgáltatás megtalálható a kerületben, melyek segítséget nyújtanak a kisgyermekes anyáknak a közösségi élet kialakításában vagy épp a munkaerőpiacra történő reintegrációban, azonban ingyenes szolgáltatás nincs, szükség lenne ezek

összeegyeztethetlensége is gondot okoz.	kiterjesztésére a rászoruló körére is.
Az egyedül álló anyák, bántalmazott nők lakhatási válsággal küzdenek, mely megoldatlan maradhat segítségnyújtás nélkül.	A szociális ellátórendszerből már kikerült áldozatok, mint célcsoport, illetve az egyedülálló anyák, mint célcsoport prioritásként kezelése a bérletrendszerben. Az önkormányzati lakásállomány segítségével olyan lakhatási program létrehozása, amely kifejezetten a családon belüli erőszak áldozatainak szükségleteire válaszol. A családok átmeneti otthona külső férőhelyeinek bővítése.
A jelzőrendszeri tagok között is gondot okoz a speciális tudás hiányossága bizonyos életnehézségek kezelésében és segítésében.	Nők elleni erőszak jelenségéről, valamint a várandósság idején speciális és fokozott támogatás szükséges az érintetteknek, melyről a velük foglalkozó szakemberek tudását időnként frissíteni, korszerűsíteni kell, erre két civil szervezet is képzéseket tud biztosítani. Intézmények, szakmák közötti – a nők elleni erőszak áldozatainak szükségleteire válaszoló koordinációs, együttműködési modell, áldozatirányítási rendszerszakmai alapjainak kidolgozása. A hatékony támogatás érdekében tér és idő biztosítása annak érdekében, hogy a hatóságok, szociális szakemberek, intézmények koordináltan tudjanak együttműködni egy-egy eset kapcsán.
Alapvetően jellemző a nehéz élethelyzetbe kerülő nők körében a jogtudatosság hiánya. A nők elleni erőszak áldozatainak alapvető szükséglete, hogy a bírósági, hatósági ügyekben jogi segítséget kapjanak, viszont anyagi lehetőségeik korlátozottak.	Az Önkormányzat az érintett szervezetekkel fennálló kapcsolatai révén, koordinatív szervként nyújtana segítséget a vele kapcsolatba kerülő és segítségre szoruló lakosok számára. Az Önkormányzat heti két alkalommal biztosít ingyenes jogsegélyt a Polgármesteri Hivatal épületében, melynek népszerűsítése, az igénybevétel módjáról szóló tájékoztatás nem valósult meg ez idáig széles körben, ennek javítása a cél, és szükség esetén kibővítése további szolgáltatásokkal.
A fiatalok körében meglehetősen hiányos tudás jellemző a pornó-kultúra, férfiak és nők közötti egyenlőtlenségek, a párkapcsolati erőszak kapcsán.	Akadálymentes és közérthető információk elérhetővé tétele szolgálná a prevenciós célokat, az információs anyagok összeállításáról szakmai szervezetek tudnak gondoskodni. Emellett a NANE Egyesületnek vannak módszertani képzései fiatalokkal dolgozó szakemberek számára, illetve a fiatalokat célzó prevenciós foglalkozásai. A kerületben jelentős számban található vendéglátóipari egységek, szórakozóhelyek: a

	nők elleni erőszakkal szembeni fellépés érdekében a témában aktív szakmai civil szervezetek bevonásával, tapasztalataira építve kapcsolódó információs, illetve a személyzet felkészítését segítő programok kezdeményezhetők, szervezhetők.
Külföldi, menekült nők elszigeteltsége, ellátatlansága	Kerületünk különösen népszerű a külföldi turisták körében, továbbá a pályaudvar által is sok külföldi halad át, melynek során számos olyan helyzet merülhet fel, amikor a szociális és/vagy egészségügyi ellátórendszerrel kerülnek kapcsolatba. Ezen helyzeteket nagyban megnehezíti a közös nyelv hiánya, számukra esetenként tolmács biztosítása, illetve angol nyelvű információs anyagok összeállítása hasznos lenne.
A kerületi ellátórendszerben dolgozó szakmai szervezeteknek sok esetben nincsenek naprakész információik egymás tevékenységéről. A lakosság nem ismeri teljeskörűen az önkormányzat és intézményeinek munkáját.	Az adatbázis létrehozása fontos lépés lehet a nők elleni erőszak áldozatainak hatékonyabb és koordináltabb segítése és a kerületben dolgozó szakemberek munkájának megkönnyítése érdekében, melynek keretében szükséges feltérképezni az elérhető szociális szolgáltatásokat, a szolgáltatók/intézmények/hatóságok erőforrásainak, szükségleteinek, működési gyakorlatát, az áldozatokkal kapcsolatba kerülő civil szervezeteket.
Rossz egészségi állapotot tükröző statisztikai mutatók, rekreációs lehetőségek hiánya	Speciális problémákra célzott egyéni- és csoportos mozgásprogramok, relaxáció, dietetikai tanácsadás, pszichés támogatás Az EMMA Egyesület nőket és családjaikat támogatja a várandósság, szülés és gyermekágy időszakában, valamint, hogy reprodukciós jogaik, különösen a szülés körüli jogaik érvényesítésében segítse.
Menstruációs szegénység: A menstruációs termékek jelenleg 27 százalékos áfakulccsal rendelkeznek, ami az egész világon a legmagasabb, miközben néhány országban akár ingyen is biztosítottak ezek az eszközök.	Mivel a menstruáció még mindig a tabutémák közé tartozik, ezért az érintett lányok és nők csak nagyon kevés esetben kérnek segítséget, ezért fontos lépés lenne, ha az Önkormányzat és intézményei az ügyfelek számára ingyenes eszközöket biztosítana a mosdóhelyiségekben.
A kisgyermekes nők ügyintézése problémás.	A Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat intézményeinek, cégeinek ügyfélterét szükséges lenne alkalmassá tenni arra, hogy az a kisgyermekes nők számára könnyebbé tegye a helyzetet. Az ügyfélterek átalakításával elérhető, hogy mind anyatejes gyermekkel, mind nagyobb, önálló játékokra képes gyermekkel látogathatóak legyenek intézményeink.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az európai országok jó része – köztük Magyarország is – előregedő országok. A társadalmi struktúra kedvezőtlen változása nyomán olyan helyzet keletkezett, mely beavatkozást igényel a társadalom részéről, hogy az ezzel kapcsolatosan jelentkezett gazdasági, egészségügyi, szociális, társadalmi problémákat orvosolni lehessen. A foglalkoztatási diszkrimináció okozza talán a legnagyobb problémát, mivel alapjaiban korlátozza valamennyi hátrányos helyzetű csoport társadalmi és gazdasági lehetőségeit. A foglalkoztatás terén megnyilvánuló diszkrimináció és az alacsony iskolai végzettség tehető nagyrészt felelőssé a romák, fogyatékkal élők, nők, valamint fiatal és idősebb munkavállalók alacsonyabb foglalkoztatottságáért.

Ezeknek a csoportoknak a munkaerő-piaci helyzete nagy eséllyel nehéz társadalmi és gazdasági helyzetet eredményez (kisgyermekes anyák, idős és fiatal munkavállalók), vagy éppen szegregációhoz vezet az élet minden területén (romák). Következésképpen a romák, a fogyatékkal élők, a kisgyermeket egyedül nevelő nők, az 50 év feletti munkavállalók döntő többsége érintett az elszegényedésben is. Társadalmi kirekesztettségük viszont jelentősen csökkenti esélyeiket arra, hogy a munkaerőpiac aktív tagjai legyenek, és integrálásuk nehezen és csak hosszútávon megvalósítható.

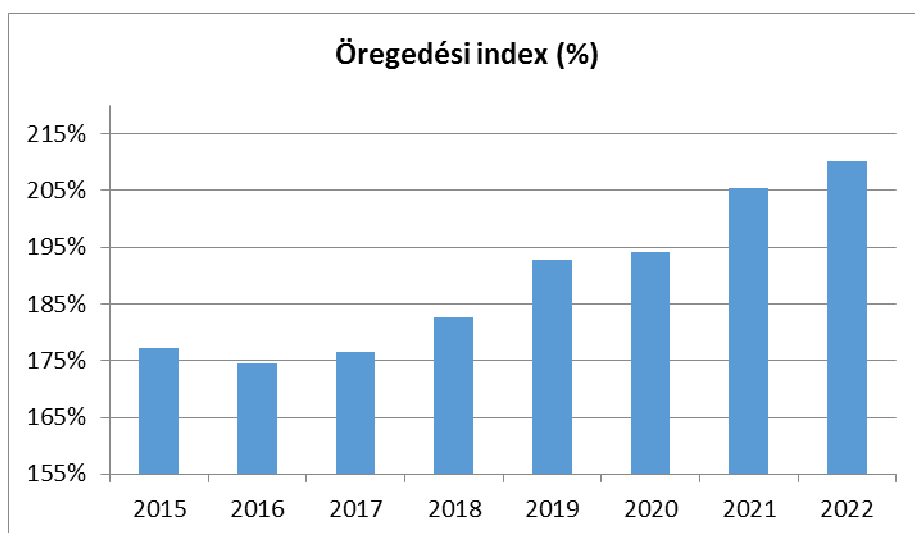
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Erzsébetváros lakónépessége előrehaladott mértékben előregedett, kedvezőtlenebb az összetétele, mint Magyarország, illetve Budapest népességének, igen gyenge a természetes reprodukciós képessége. A fiatalok aránya alacsony, amely a népességszám fenntartását veszélyezteti, és az előregedés mértéke az adatok szerint további jelentős mértékű természetes alapú népességfogyást vetít előre hosszútávon.

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

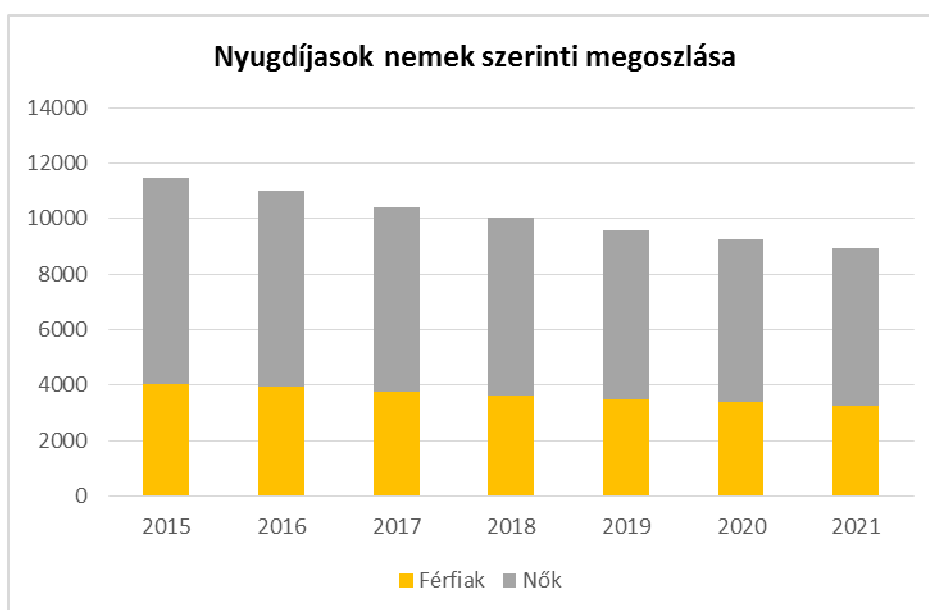
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	9 175	5 179	177,16%
2016	9 034	5 179	174,44%
2017	8 985	5 093	176,42%
2018	9 116	4 994	182,54%
2019	9 211	4 779	192,74%
2020	9 191	4 736	194,07%
2021	9 061	4 411	205,42%
2022	8 964	4 267	210,08%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

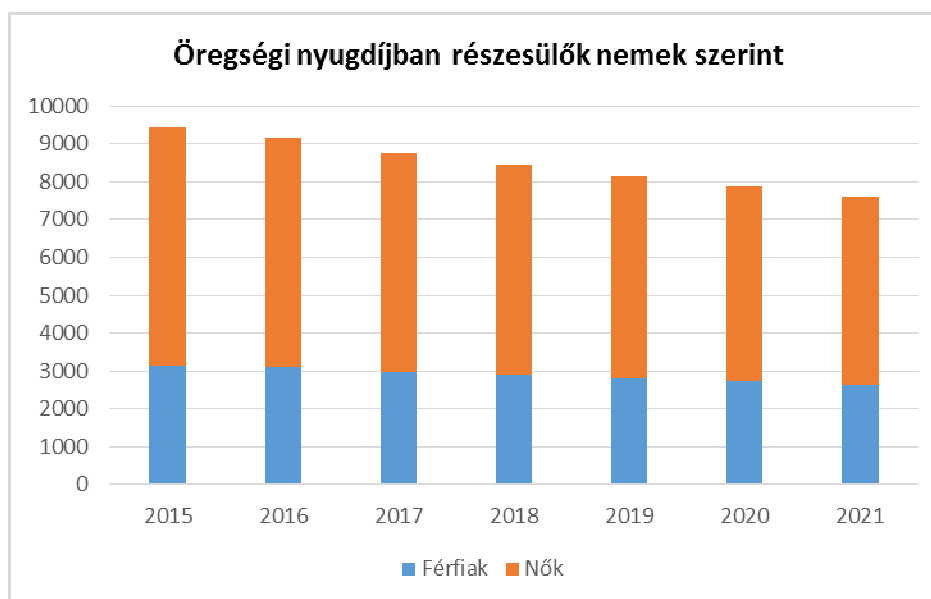
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	4050	7416	11466
2016	3952	7068	11020
2017	3741	6688	10429
2018	3636	6417	10053
2019	3489	6111	9600
2020	3384	5877	9261
2021	3271	5656	8927
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	113	104	3130	6290	16	143	n.a.
2016	90	25	3091	6084	16	132	n.a.
2017	81	22	2964	5781	13	129	30
2018	82	21	2889	5575	13	111	38
2019	69	19	2815	5347	9	102	43
2020	69	19	2725	5149	16	86	36
2021	69	13	2636	4967	14	79	32
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt évek tendenciáját figyelembe véve a szociális támogatásokban részesülő ügyfelek jelentős része napjainkban is az idősebb korosztályból kerül ki. Bár a nyugellátások és egyes más ellátások 2023. január havi emeléséről szóló 506/2022. (XII.13.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy 15 százalékkal kell emelni a 2023. január 1. napját megelőző időponttól megállapított 28 fajta pénzbeli ellátás, többek között az öregségi nyugdíjak, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátások összegét, a jelenlegi gazdasági helyzetből fakadó infláció és áremelkedések miatt a korábban is alacsonyabb összegű ellátással rendelkező idősök megélhetési problémáira nem nyújtott ez az intézkedés hathatós segítséget. Az önkormányzat által biztosított szociális ellátások keretein belül egyes támogatások jogosultsági feltételei az alacsony jövedelemmel rendelkező, idős lakosság, illetve egyedülálló idős emberek helyzetét figyelembe

vételével kerültek szabályozásra, esetenként módosításra. Az átmeneti vagy tartós létfenntartási gondhoz nyújtott települési támogatás esetében a megállapítás alapfeltételét jelentő jövedelemtípusok között nagyrészt jellemzően az idősök részére folyósított ellátások szerepelnek, gyógyszerkiadásokhoz és gyógyászati segédeszköz vásárláshoz nyújtott települési támogatás esetében a 80 éven felüli kérelmezők esetében magasabb jövedelemhatár került megállapításra. A rendelet módosításával egy új támogatási forma is bevezetésre került egyszeri gondozási települési támogatás néven. Az önkormányzat a fekvőbeteg-ellátást követően az ápolásra, gondozásra szoruló lakosság, ezen belül az idősebb emberek helyzetén szeretne segíteni az évente egyszer, nagyobb összegben igényelhető támogatással. Az adósságkezelési szolgáltatás és a köztemetési költség visszafizetésére vonatkozó méltányossági kategóriák között is szerepel a kérelmező életkora, mint méltányossági kategória, továbbá az átmeneti vagy tartós létfenntartási gondhoz nyújtott települési támogatás esetében is gyakorolható méltányosság.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A munkanélküliség, az elszigetelődés, a közösségtől való elszakadás erőteljesebben mutatkozik az időskorú lakosságnál, ezért célunk, az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is.

Önkéntesség a kerületben szórványosan van jelen. A kerületben a dolgozni kívánók elsősorban kényszerből dolgoznak, az alacsony jövedelem kiegészítéséért.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A munkaerőhiányos időszakokban az idősök felértékelődnek. A friss nyugdíjasok, a jó fizikai és szellemi állapotú emberek számára kinyílnak lehetőségek. Általában két nagyobb csoportra oszthatjuk az időskorú munkakeresőket: egyrészt alacsony képesítést igénylő munkakörökben keresik őket, másrészt a magasan képzettek a saját területük specialistáiként tudnak tovább dolgozni.

A közintézményekben a nyugdíjasok foglalkoztatási lehetőségei a Kjt. által szabályozottak. A Kjt. alapvetően nem teszi lehetővé sem az önkormányzatban, sem a Humán Szolgáltatóban a nyugdíjasok alkalmazását, azonban a covid járvány hatására életbe lépett szabályozások nyomán az egészségügyi és szociális területen jelenleg van lehetőség erre, így a Humán Szolgáltató alkalmaz nyugdíjas munkavállalókat. A kerületi cégek számára több lehetőség nyílik a foglalkoztatásra, hiszen rájuk más szabályok vonatkoznak. A megváltozott munkaképességűek és a friss nyugdíjasok célja elsősorban az idősellátás kiegészítése.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az élethosszig tartó tanulást támogatják a Humán Szolgáltató munkatársai által működtetett Idősek nappali Klubjainak programjai, programsorozatai, melyekben mind a szellemi frissesség megtartása, mind a manuális készségek erősítése megjelnek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Tábla: 6.2.

Az 55 évnél idősebbek körében a nyugdíjkorhatár kitolódásával számottevőbbé vált a munkanélküliek aránya. Kerületünkben a munkanélküliek korcsoportos megoszlását vizsgálva

megállapítható, hogy az összes munkanélküli száma tekintetében az 55 év felettek száma meglehetősen lecsökkent a vizsgált időszakban, azonban a 2020. évtől ismét jelentősen emelkedett.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)								
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	970	544	416	367	363	929	534
41-45 év (TS 042)	Fő	98,00	55,00	52,00	35,00	56,00	131,00	54,00
	%	10,10%	10,11%	12,50%	9,54%	15,43%	14,10%	10,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	102,00	58,00	34,00	38,00	37,00	96,00	50,00
	%	10,52%	10,66%	8,17%	10,35%	10,19%	10,33%	9,36%
51-55 év (TS 044)	Fő	117,00	45,00	28,00	44,00	32,00	82,00	65,00
	%	12,06%	8,27%	6,73%	11,99%	8,82%	8,83%	12,17%
56-60 év (TS 045)	Fő	163,00	68,00	44,00	37,00	17,00	86,00	65,00
	%	16,80%	12,50%	10,58%	10,08%	4,68%	9,26%	12,17%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	166,00	93,00	74,00	68,00	57,00	84,00	99,00
	%	17,11%	17,10%	17,79%	18,53%	15,70%	9,04%	18,54%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Erzsébetvárosban az idősök által igénybe vehető szociális szolgáltatások körét az Szt., az 1/2000 (1.07) SzCsM rendelet és a helyi szociális rendelet alapján biztosítjuk.

A Humán Szolgáltató Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata által fenntartott intézményeként szociális, gyermekjóléti és egészségügyi szolgáltatásokat nyújt a kerület lakosságának. A Humán Szolgáltató az integrált intézményben rejlő lehetőségek optimalizált felhasználására törekszik, így tevékenységeinek köre és szolgáltatásainak színvonala évről évre nő és fejlődik. A szociális alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások a kerület bármely pontján lakók számára igénybe vehetők.

A Humán Szolgáltató elsődleges célja, hogy segítse a kerületben élő idősöket abban, hogy saját lakókörnyezetükben maradhassanak mindaddig, amíg azt igénylik, és egészségi állapotuk megengedi.

A Humán Szolgáltató által szociális alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások a kerület idős lakosai részére

Szociális étkeztetés

Szociális étkeztetés keretében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 62. § alapján az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak nyújt a Humán Szolgáltató legalább napi egyszeri meleg étkezést, akik önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani azt, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alapszolgáltatás, melyet az önkormányzat nyújt, szabályait pedig a Szt. alapján a 6/2016. (II.18.) önkormányzati rendelet szabályozza.

A Pannon Menza Kft. biztosítja az idősellátáshoz tartozó konyhák teljes körű üzemeltetését. Az étkeztetés zárt rendszerben és egyedi kiszervezésben történik. Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően történik az étel

- kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállításával (a lakásra szállítást a szolgáltató Kft. biztosítja).

Ha az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára, az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést kínálunk a szolgáltatóval kötött megállapodás alapján.

Az étkezés igénybevétele térítés ellenében történik, melyet előre kell megfizetni figyelembe véve az igénylő jövedelmét és az igényelt napok számát. Munkanapokon az étkeztetés szolgáltatása 5 telephelyen történt 2021. augusztus 31-ig: Akácfa u 61., Dohány utca 22-24., Dózsa György út 46., Király utca 97. és Peterdy utca 16., a munkaszüneti és pihenőnapokon a Dózsa György út 46. és Peterdy utca 16. 2021. szeptember 1-vel az Akácfa u. 61. sz. alatti telephely bezárt. Az ellátást igénybe vevőket lakóhelyükhöz közelebb eső telephelyre irányítottuk át, illetve felajánlottuk részükre a házhozszállítás lehetőségét.

A szociális étkeztetést igénybe vevők között jelentősen magasabb a nők aránya, viszont a fiatalabb korcsoportból magasabb a férfiak száma.

2021-ben elégedettségi felmérést végzett a Humán Szolgáltató az étkeztetéssel kapcsolatban. A kérdőívek értékelése szerint az ételek minőségével és mennyiségével közepes mértékben voltak elégedettek, és előfordult negatív kritika is, például: kevés a hús, a rizs kemény, kicsi az adag, ritkán van sütemény. A Humán Szolgáltató a 2023. évben ír ki pályázatot közbeszerzési eljárás keretében a szolgáltatás további biztosítására, az eddigi szolgáltatóval kötött szerződés lejártá okán.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az előző évekhez hasonlóan továbbra is 50 jelzőkészülék kihelyezésével működtette a szolgáltatást. A jelzőrendszeres koordinátori feladatokat, illetve a napközben, munkaidőben beérkező segélyhívások gondozói feladatát egy személy látta el 2022-ben. A munkaidő utáni, éjszakai és hétvégi segélyhívásokat a Házi segítségnyújtás szakmai egységében dolgozó gondozók közül 8 munkatárs készenléti rendszerben fogadja.

A jelzőkészülékkel rendelkező idősök kor és nem szerinti összetétele alig változott az elmúlt évekhez viszonyítva, továbbra is nagyon magas a nők aránya, a jelzőkészülékek nagy többsége idős, egyedül élő nőknél van felszerelve.

A házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, hogy gondoskodjon azokról a kerületünkben élő idősokről, akik egészségi állapotuk, és/vagy szociális helyzetük miatt életvitelükhöz segítséget igényelnek, annak érdekében, hogy saját otthonukban maradhassanak.

A házi segítségnyújtás két szolgáltatási altípusa: a szociális segítség és a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek, azonban a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet és a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet értelmében az újonnan felvételre kerülő személlyel csak személyi gondozásra irányuló megállapodást lehet kötni.

Jellemző, hogy kerületben élő időskorú lakosok túl későn jelentkeznek, ilyenkor csak rövid ideig tudjuk segíteni őket otthonaikban. Gyakran megtörténik, hogy a házi segítségnyújtás megkezdését követően kórházba, ápolást-, gondozást nyújtó intézménybe kerülnek, vagy elhunynak.

Idősek nappali ellátása

A Humán Szolgáltató által működtetett Idősek Nappali Klubjai négy telephelyen látják el az idősek nappali ellátását. Az Idősek klubjaiban a saját otthonukban élő, mentális és szociális segítségre szoruló nyugdíjas embereknek biztosítanak lehetőséget napközbeni tartózkodásra, közösségi életre. A nappali ellátás célja a társas kapcsolatok kezdeményezése, fenntartása, a tétlenséggel járó kóros folyamatok kivédése, az egészségi állapot figyelemmel kísérése, az idős ember szociális helyzetének javítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének biztosítása. Az itt töltött időnek köszönhetően az idősebb korosztály szellemi és kreatív képességeit aktivizálva mindennapjai színesebbé válhatnak.

A Humán Szolgáltató nappali ellátást nyújtó intézményei arra törekednek, hogy a generációk között erősödjön a szolidaritás, enyhüljön az idősek kiszolgáltatottsága, elmagányosodása. A magukra maradt, családvesztett idős embereknek gondozást és szeretetteljes közösséget, kulturált környezetet és változatos, sokszínű programot biztosítottak.

Az Idősek klubjai az alábbi telephelyeken működnek:

1074 Dohány utca 22-24.

1077 Király utca 97.

1071 Peterdy utca 16.

1071 Dózsa György út 46.

Pszichiátriai betegek Nappali klubja:

1071 Dózsa György út 46.

Demens ellátottakat a Dózsa György út 46. szám alatti klubban fogadhat a nappali ellátás. A demens személyek ellátásának két nagyon sarkalatos pontja a biztonságot nyújtó, szeretetteljes, elfogadó környezet és a még meglévő készségeik, képességeik minél további megőrzése.

A tagok között egyre nagyobb az idősebb korosztály (70-89 év) létszáma. A szolgáltatási elemek bővítésével a klubok szakmai feladatai nőttek, szakszerű gondozást, odafigyelést igényelnek az idősek, főleg a demenciával küzdő tagok. A klubok a hét minden hétköznapján nyitva tartanak, és szakképzett kollégákkal fogadják az ellátottakat.

A dolgozók rendszeres továbbképzéseken vesznek részt. Hosszú távon megőrzendő értéknek tekintik, hogy az időskorú emberek számára a szociális biztonsági szempontoknak megfelelő komplex szolgáltatást biztosítsanak. Ehhez a munkához biztonságos munkahelyi légkörre, biztos pszichoszociális háttérrel rendelkező munkatársakra van szükség, épp ezért cél a munkatársak mentálhigiénéjének megőrzése, erősítése.

Alapelv, hogy a rendszeres napi tevékenységekkel és programokkal – azokon belül is a foglalkozások rendjével - kiszámíthatóan strukturálják az idős emberek napjait, értelmes tartalommal töltsék meg a szabadidejüket. A nappali ellátás keretében az intézményen belüli szolgáltatási elemeken túl intézményen kívüli kulturális programokat is biztosítanak, amelyek indirekt módon megvalósítják a tágabb környezettel való kapcsolatot is.

A klubok programjain belül egyéni tanácsadás és csoportos foglalkoztatási lehetőségek is találhatóak. A csoportos foglalkozások célja a szabadidő aktív és hasznos eltöltése, az időskorral járó szellemi és fizikai hanyatlás késleltetése.

Az idősek bentlakásos otthonai

A Humán Szolgáltató két telephelyen, a Dózsa György úton és a Peterdy utcában működtet idősek bentlakásos otthonát. Átmeneti gondozóházi és tartós bentlakásos ellátás igénybe vételére a Peterdy utcai otthonban van lehetőség.

A bentlakásos otthonokba tartós elhelyezésüket kérők továbbra is szinte kivétel nélkül az intézmény átmeneti otthonából kérik felvételüket az idős otthonokba. Ez feltételezhetően annak is köszönhető, hogy a több éve bentlakó ellátottak jól érzik magukat, elégedettek a szolgáltatásokkal, az egészségügyi és mentálhigiénés ellátás következtében egészségi és mentális állapotuk koruknak megfelelő.

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

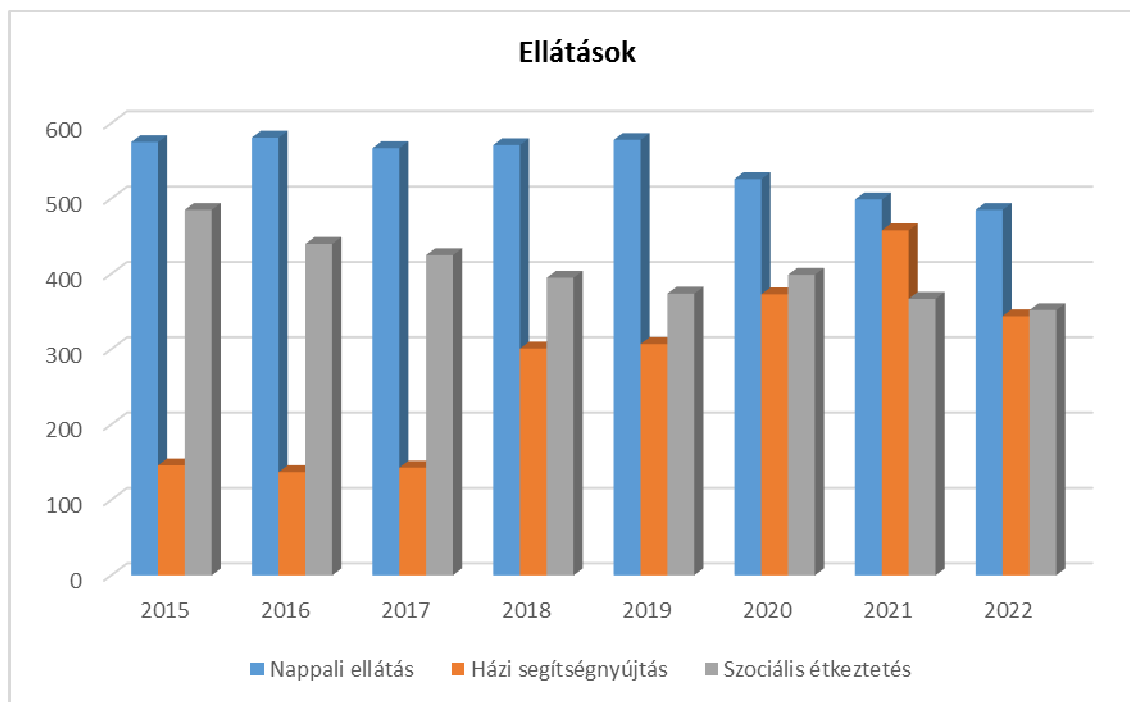
Tábla: 6.3.1.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	4050	7416	11466
2016	3952	7068	11020
2017	3741	6688	10429
2018	3636	6417	10053
2019	3489	6111	9600
2020	3384	5877	9261
2021	3271	5656	8927
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időszerűak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	9 175	575	146	485
2016	9 034	581	137	440
2017	8 985	567	143	425
2018	9 116	571	301	395
2019	9 211	578	307	374
2020	9 191	526	373	399
2021	9 061	499	458	367
2022	8 964	485	344	352

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A Humán Szolgáltató rendszeresen szervez kulturális programokat az idős korosztály számára (elsősorban az idősellátást igénybevevőknek).

A K11 Művészeti és Kulturális Központ szervez kifejezetten időseknek szóló programokat.

Erzsébetváros önkormányzata évente két alkalommal színházi előadásra invitálja a kerület idős lakosságát.

c) idősök informatikai jártassága;

Informatikai jártasság megszerzésének támogatására, gyakorlására, a használat lehetőségének biztosítására a Humán Szolgáltató klubjai különös gondot fordítanak. A kapcsolódó foglalkozások céljai:

- fizikai, szellemi, mentális állapot megtartása, javítása,
- meglévő ismeretek gyakorlásának, új ismeretek szerzésének további biztosítása,
- rendszeres fejlesztő tevékenységek teljesebbé téve az öregkort,
- informatikai háttérnek, elérhetőségnek a biztosítása, fenntartása,
- ismeretszerző készségfejlesztő programok, előadások, programsorozatok további fenntartása.

A Klaudio Civil Központban 2023-ben Nyugi Net elnevezéssel indult az idősebb korosztály informatikai ismereteit elősegítő kétheti rendszerességgel megvalósuló klubfoglalkozás.

d) a generációk közötti programok

A minden korosztály számára kedvező társadalom kialakításának alapköve a generációk közötti kapcsolattartás erősítése, ezzel párhuzamosan a generációs feszültségek enyhítése.

A generációk közötti társadalmi egymásra utaltság létezéséről és mértékéről olyan szubjektív mutatók által, mint a feleslegesség érzésének, az idősebb generáció munkájának megbecsültsége vagy a jövőbe vetett bizalom, sokszor látunk példát.

Kutatási eredmények szerint a generációs különbségek áthidalásához, az egymás elfogadásához és a minden korosztály számára kedvező társadalmi viszonyok kialakulásához jelentős mértékben hozzájárulhat az, ha a mostani fiatal és közepgeneráció tagjai bíznak abban, hogy majd idős emberként is szükség lesz rájuk.

A Humán Szolgáltató munkatársai egy újfajta szemléletet valósítanak meg a kerületben; az intergenerációs program az ellátottak körének nagyobb odafigyelésére irányulna. Alapértékeink az egymásrautaltság, szociális intelligencia és az önismeret fejlesztése.

Az intergenerációs tanulás a fiatalok és idősök közötti kölcsönös tanulási kapcsolat és interakció, melyből mindkét csoport jelentős mértékben profitál. Programjaink serkentik a szociális kapcsolatok generációkon átívelő kialakítását. Együttlétük során csökkenthetjük az öregedésről kialakult negatív sztereotípiákat, a kisgyermekes családok pedig beépíthetnek nevelési profiljukba nagyszülői magatartásmintákat.

Programjainkat az Idősek Nappali Klubjának és a Család-és Gyermekegészségügyi Központ ügyfélkörének mátrixa képezi, azok kialakítása során figyelembe vettük a jelenleg is működő szolgáltatásainkat, valamint humán erőforrásunk, egyelőre kiaknázatlan készségeiben rejlő kapacitásokat. Az egyes szolgáltatási elemek megvalósításának helyszíne jellemzően a Király utca 97., Dohány utca 22-24., valamint a Hutya Ferenc utca 11-15. szám alatti telephelyek képezik.

Ezen túlmenően a Peterdy utcai Idősothon és az Erzsébetvárosi Nefelejcs Óvoda együttműködésében a gyerekek rendszeresen látogatnak el az otthonba közös játszó délutánokra, ahol közös alkotással, énekléssel, játékkal töltik az időt. Az idősök életébe visszatérő „látogatók” még a kerületi Református Egyház Szeretetszolgálatának anyánapi előadással.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjas korra az emberek egy része előre készül, megtervezi életének ezt a periódusát, míg mások inkább hárítják a gondolatot, távolinak tartják a rá való készülést, még akkor is, ha csak néhány év választja el őket a „visszavonulástól”.

Vannak, akik félnek a nyugdíjas évektől, mert annak előzetesen csak hátrányait vélik felfedezni. Megfigyeltük, hogy elsősorban a diplomával rendelkezők között voltak nagyobb arányban azok, akik konkrét elképzelésekkel rendelkeztek nyugdíjas éveikre vonatkozóan, míg az alacsonyabb iskolai végzettségűek inkább csak bizonytalan elképzeléseket fogalmaztak meg életük további folytatásával kapcsolatban.

A legnépszerűbbnek nevezhető tervezett elfoglaltság az unokák gondozásában való gyakoribb részvétel, mivel a nyugdíjba vonulás előtt állók kétharmada szándékozik részt venni a nyugdíj utáni munkaerőpiacon.

A nyugdíjasok mindennapjaiban a nők esetében a háztartási munka foglalja el a legtöbb időt, a férfiak körében a lakás/ház körüli munkák, karbantartások.

A nyugdíjas kor bekövetkeztével a gyermekek, jellemzően az unokák gondozásában vesznek részt a nyugdíjasok (jellemzően a nők). A modern társadalmakban a generációk közötti szolidaritás a munkaerőpiacon töltött egyre hosszabb idő miatt hanyatlóban van.

Fontos cél, hogy az időskorúak ne veszítsék el önállóságukat, ne szigetelődjenek el, hanem továbbra is a szűkebb vagy tágabb közösség hasznos tagjának érezzék magukat.

Az idős lakosság nem alkot homogén csoportot a kerületben. Éppen ezért az idősök megközelítése nem lehet egységes, mivel jelen helyzetük és jövőképük is jelentősen eltérő.

Az idősök szemlélete, életfelfogása, a „teljes élet” megélése iránti igényük megőrzése más gondolkodási módokat és stratégiákat kíván meg a társadalom nem idős tagjaitól, illetve az idősökkel foglalkozó intézményektől, így tőlünk is.

Az autonómia, a partnerség, a tisztelet és a minőségi szolgáltatások iránti igény, egyre hangsúlyosabbá válik. Fontos, hogy az életkor meghosszabbodásából adódó következmények ne problémaként definiálódjanak, hanem kihívásként.

Közösségi és egyéni feladatunk- és felelősségvállalásunk pozitív eredménye lehet, hogy az életkor előrehaladása ne a veszteségek halmozódását jelentse, hanem esélyeket az alkalmazkodásra, változásra, esélyeket új élmény- és örömforrások megtalálására. Ebben tudunk mi a nappali ellátás keretein belül úgy segíteni, hogy olyan életminőség megőrző és fenntartó programokat szolgáltassunk, amelyek ezeket a folyamatokat segítik elő és fent is tartják ezeket.

A Humán Szolgáltató a feladatellátása során az időskorú/nyugdíjas, pszichiátriai beteg, illetve enyhe és középsúlyos demenciával küzdő személyek életvezetését segíti. Az Idős Nappali Ellátás szakmai egység szolgáltatásainak biztosításával a következő célok valósulhatnak meg:

- az ellátottak társadalmi-, gazdasági helyzetének javítása
- a segítségre szorulóknak önállóságának minél további megtartása, függőségi helyzetének minél alacsonyabb szintre szorítása
- testi, lelki, mentális egészség megőrzése, javítása
- egyéni erőforrások-képességek megtartása, mobilizálása
- környezet, család bevonása a jelentkező szükségletek maradéktalan megoldásába

A fentiek teljesülése érdekében a szolgáltatások átlátható, egymásra épülő rendszerben történő megszervezésére törekszenek. Céljuk, hogy valamennyi szakfeladat ellátása során minőségi szolgáltatást nyújtsanak, ezáltal érik el ellátottaink elégedettségét, nyerjék el bizalmukat.

A Lövölde tér 7. szám alatti Mozgáscentrum az idősebb korosztály számára ingyenes csontritkulás, koordináció- és egyensúly, nyak-váll és csípő-térd tornát, illetve gerinctornát, Etkajogát és kardiorespiratórikus tréninget kínál.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzetek az esélyegyenlőségi vizsgálat során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyon fontos és jelentős probléma, hogy a nagy számban lévő nyugdíjas közösségnek napközben csak a magány és az egyedüllét jut.	Önkéntesek otthonukban látogathatják az időseket a program keretében: - a háztartásvezetésben, kisebb bevásárlásokban segítenek, - a közszolgáltatások igénybevételéhez kíséretet biztosítanak, - magányt enyhítenek jelenlétükkel (felolvasás, beszélgetés)
Időskori elmagányosodás, alacsony informáltsági szint	Online, felvételtől is megtekinthető jelenléti előadások, ismeretterjesztés, fejlesztés, tematikus előadások egészségüggyel, prevencióval kapcsolatosan (egészségügyi partnerek, BRFK)
Az öregedéssel kialakult negatív sztereotípiák, a kisgyermekes családok esetében nagyszülői magatartásminták hiánya: a belvárosban már ismeretlen a többgenerációs család fogalma, a nagyszülők vidéken, vagy távolabbi kerületben élnek, esetleg még aktív a munkaerőpiaci státuszuk.	A programokat az Idősek Nappali Klubjának és a Család-és Gyermekjóléti Központ ügyfélkörének mátrixa képezi, azok kialakítása során figyelembevételre kerülnek a jelenleg is működő szolgáltatások, a humán erőforrás egyelőre kiaknázatlan készségeiben rejlő kapacitások. A programok serkentik a szociális kapcsolatok generációkon átívelő kialakítását.
Az időskorú lakosok esetében helyzetükből, mentális, fizikai állapotukból adódóan sok esetben látható az eszköztelenség probléma esetén, gyenge a kapcsolati védőhálójuk.	Jelzőrendszer létrehozása, közös képviselők érzékenyítése és edukációja – tudniuk kell, melyik szervezeti egységhez forduljanak, ha egy lakójuk kapcsán problémát látnak / hallanak. A BJIHSZK által biztosított szolgáltatások megismertetése a képviselőkkel, hogy a körzetükben, a lakókkal történő konzultációjuk, fórumaik alkalmából azonnali és hiteles választ tudjanak nyújtani.
Az egészségügyi alapellátás / szakellátás nem ismeri a BJIHSZK által kínált szolgáltatási elemeket.	Plakátok kihelyezése a várótermekbe szolgáltatási elemekről és kontakt személyekről, információ nyújtása az egészségügyi alap / szakellátásban foglalkoztatott szakemberek részére.
Az öregségi nyugdíj idejének kezdetén az idősekre szinte rázúdul a szabadidő - viszont az aktív éveik alatt felhalmozódott tudás kihasználatlan	Beszélgető csoportok, előadások általuk és részükre, emellett a CSGYK foglalkoztatási tanácsadójának, nyugdíj utáni munkavállalás támogatására vonatkozó szolgáltatása
Az időskori elmagányosodás mellett a belvárosban élő idők körében jellemző a	Kerületi közösségi kertek létrehozása a közösségfejlesztés, az aktivitás megőrzése

mozgás hiánya is.	céljából.
Az ápolási-gondozási szükségletekkel élő, rászoruló idősök körében jellemző, hogy saját otthonukban nem rendelkeznek eszközökkel a gondozás megvalósításához.	<p>Eszközbiztosítás/bérlés: elektromos ágyak bérlése otthon.</p> <p>Lakáskörülmények átalakítása: küszöbök eltávolítása, kisebb akadálymentesítések</p>
Jelentős azoknak a nyugdíjas korúaknak a száma, akikkel az Önkormányzat és intézményei nincsenek kapcsolatban a szociális ellátásokon keresztül. Emiatt az igénybevehető szolgáltatásokról sem feltétlenül rendelkeznek információkkal	A lakossági tájékoztatási pontokon és az információs csatornákon keresztül meg kell szólítani a nyugdíjas korosztályt is, akár kortárs önkéntesek bevonásával.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyek a legérzékenyebb és legsérülékenyebb társadalmi csoportot képviselik, egészségi állapotuk és társadalmi körülményeik miatt számos olyan nehézséggel kell megküzdeniük, melyek hatással vannak mindennapi életükre. Elsődleges cél, hogy a fogyatékkal élők számára olyan körülmények kerüljenek kialakításra, amelyek hozzásegítik őket ahhoz, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek mindennapi életük során. Egyaránt elérhető legyen számukra is a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás, munkalehetőségek és a kulturális szolgáltatások is. Az Önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeihez és lehetőségeihez mérten törekszik és támogatja a fenti célok megvalósulását a kerületben.

A Küldetés Egyesület és Erzsébetváros Önkormányzata 2006. február 24. napján ellátási szerződést kötöttek, az Önkormányzat számára kötelező feladatot jelentő fogyatékos személyek nappali ellátása tárgyában. A szerződés értelmében a Küldetés Egyesület mára 11, VII. kerületi illetékességű fogyatékos személy nappali ellátásáról gondoskodik. Az elmúlt években több alkalommal került sor létszámemelésre a szolgáltatás iránt mutatkozó igény alapján. A jelenlegi férőhelyszám folyamatosan betöltött.

A Küldetés Egyesület két intézményen keresztül látja el szolgáltatásait: 2004-től a Fogyatékosok Napközi Otthona és Fejlesztő Központban és a Fogyatékosok Napközi Otthonában, amely 2006 óta biztosít nappali ellátást az értelmi fogyatékkal élőknek. A szinten tartó és fejlesztő foglalkozások mellett, tartalmas szabadidős programokra és kulturális események látogatására nyújtanak lehetőséget az Intézmények.

A foglalkoztatás keretében az értelmileg és /vagy halmozottan sérült fiatalok nappali ellátása mellett fizikai-, mentális- és szociális készségeik-képességeik szinten tartása és fejlesztése a cél az ellátottak képességeihez igazodva. Az intézményben biztosítják az egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozásokat csoportos és egyéni foglalkozások keretében.

Az intézmény igény szerint biztosít meleg ételmezt az ellátottaknak, szabadidős programokat szervez, egészségügyi alap és szakellátáshoz való hozzájutásban nyújt segítséget, hivatalos ügyek és munkavégzés lehetőségének szervezését támogatja. Az életvezetés segítése, életvezetésre vonatkozó tanácsadás fontos feladatuk.

A főbb fejlesztési területek közé tartozik az önállóság, önkiszolgálás képességének lehető legmagasabb szintre történő emelése; a kommunikációs, fizikai és mentális különbségek feloldására szolgáló programok; a szociális foglalkoztathatóságra való felkészítés, használva a pályázati lehetőségeket; a társadalomismeretek és kultúrtechnikák (írás, olvasás, számolás, történelem, stb.) tudás szinten tartása, fejlesztése.

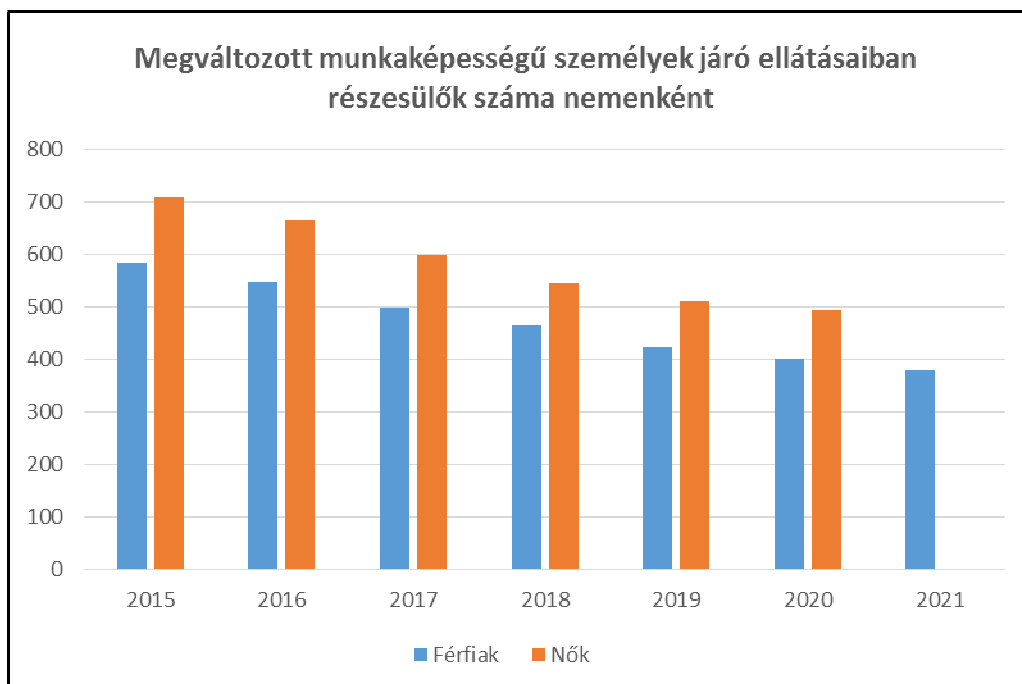
Fenti tevékenységi körök mellett az Egyesület támogatott lakhatás szolgáltatást is biztosít, szintén kerületünkben, fogyatékkal élő, részben önálló életvitelre képes személyek lakhatási nehézségeinek megoldása céljából.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	584	708	1292
2016	548	665	1213
2017	500	599	1099
2018	464	546	1010
2019	422	510	932
2020	402	495	897
2021	380	469	849
2022	n.a.	n.a.	n.a.

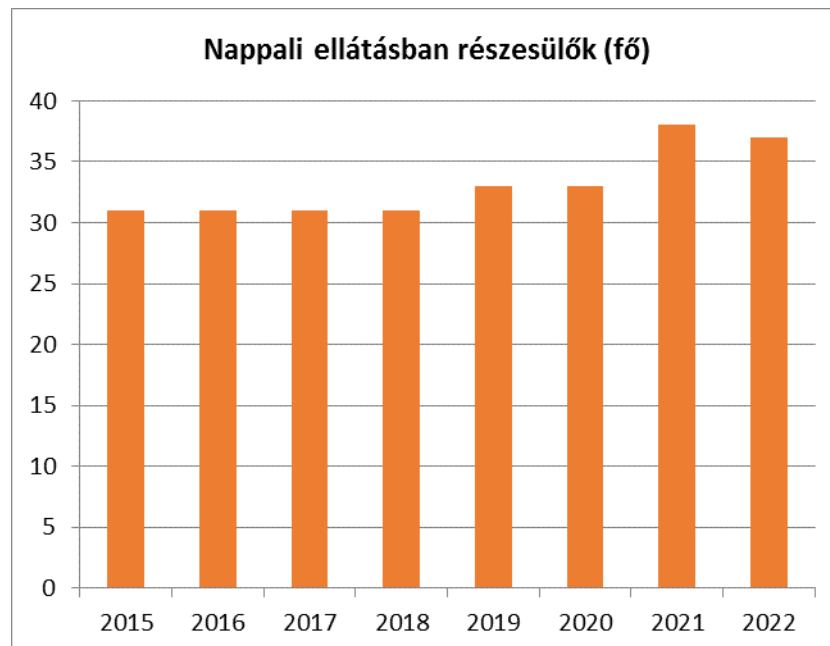
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	31
2016	31
2017	31
2018	31
2019	33

2020	33
2021	38
2022	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A Küldetés Egyesület 2007. szeptember 1-jével bevezette a napközi ellátás mellett, a munka-rehabilitációt, 2017. április 1. napjával pedig felváltotta a fejlesztő foglalkoztatás, mely a kerámiakészítés, varrás és a selyemfestés munkafolyamatának elsajátítása mellett magában foglalja azt, hogy a fiatalok az „Egyenlő Cafe” kávézóban dolgoznak, mint betanított munkások. A szervezet fontosnak tartja a fiatalok szociális készségeinek fejlesztését, társas kapcsolatainak erősítését. Védett munkahelyet biztosít a Nemadomfel Kávézó 2 fő ellátottnak, valamint törekszik a szervezet arra, hogy ellátottjaink időszakosan a nyílt munkaerőpiacon is meg tudjanak felelni. Az ellátottakat takarítási, asztal leszedő, csomagoló és árumozgató munkatevékenységekre is felkészítik.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány 7. kerületi Damjanich utcai telephelyén, megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak betanított munkára (Mentő Maci, Pöttyös Panni plüssjátékok-jótekonysági adományozás célra) -védett munkahely.

Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft. Dózsa György utcai telephelyén védett munkahelyeket biztosít megváltozott munkaképességű munkavállalóknak.

A kerületi székhelyű JAMBA Alapítvány fogyatékkal élő emberek számára biztosít képzési és karrierfejlesztési lehetőségeket, és egyéni mentorálást segítve őket abban, hogy a nyílt munkaerőpiacon tudjanak elhelyezkedni.

Önkormányzati támogatással valósul meg a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete és a Humán Szolgáltató Mozcáscentruma együttműködése, melynek keretében látássérült masszörök biztosítanak kedvezményes gyógy- és nyirokmasszázszt a kerületben. 2021. július 5-től az Egyesület részéről 11 fő képzett gyögmasször nyújt 20 %-os kerületi kedvezménnyel masszázs szolgáltatásokat, mely nagy sikerek örvend a lakosok körében.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A felnőtt élet egyik legfontosabb tevékenysége a munkavégzés, mellyel a fogyatékkal élők kihívásként néznek szembe. Akár mentális készségek és képességek hiányával, akár mozgásbeli akadályoztatással élnek, a több fázisból álló, rendszeres munka elvégzése nehézségekbe ütközik részükről. Ha képes is a fogyatékkal élő fiatal a tárgyalgató eljárás megtanulására, nem biztos, hogy biztosítani tudják számukra azokat a feltételeket, melyek az ő egyedi szükségleteihez igazodnának (pl.: rendszeres pihenő idő, elfogadó munkatársi viszony stb.).

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Küldetés Egyesület fenntartásában működik a Sérült Emberek Fejlesztő Foglalkoztató Központja, ahol 2016 januárjától, támogatott lakhatási forma valósult meg, itt 6 fő fiatal elhelyezése lehetséges koedukált formában.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

a) A helyi szociális rendelet alapján Erzsébetváros az alábbi pénzbeli támogatásokat nyújtja a kerületi fogyatékkal élők és családjaik részére

- Kiegészítő szállítási támogatás

Tartós beteg, vagy súlyosan fogyatékos hozzátartozó többek között intézménybe vagy orvosi vizsgálatra való szállítása esetén kortól és jövedelemhatártól függetlenül az Önkormányzat évente 114.000,- Ft összeghatárig hozzájárulást nyújt a családok számára a közlekedéshez és szállításhoz szükséges igazolások, dokumentumok bemutatása mellett.

- Egyszeri gondozási települési támogatás

Kórházi kezelést követően, amennyiben az érintett személy ápolásra, gondozásra szorul, évente egyszer 100.000,- Ft összegben támogatást nyújthat.

A 2022. július 13. napján megtartott Képviselő-testületi ülésen elfogadásra került a Humán Szolgáltató által kezdeményezett FECSKE szolgáltatás. A szolgáltatás azzal a céllal jött létre, hogy a fogyatékkal élő személyeket, gyermekeket nevelő, gondozó családok részére biztosítsanak képzett szakembereik által kísérést és otthoni felügyeletet, szem előtt tartva, hogy ezzel tehermentesítsék azon családokat, akik fogyatékkal élő személyeket saját otthonukban gondoznak. A FECSKE szolgáltatás igénybevételére azok az Erzsébetvárosban élő családok jogosultak, amelyekben fogyatékos gyermeket vagy felnőttét, sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket, halmozottan súlyosan sérült személyt gondoznak; ahol az ellátottat egyedülálló szülő, gondviselő neveli; illetve a munkahely megtartása és a munkaerő piacra való visszatérés érdekében történik a szolgáltatás igénybevétele.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A Védőnői Szolgálat Budapest VII. kerület Madách I. utcai épületében 2013. év óta a váróterem akadálymentesen megközelíthető rámpa segítségével és akadálymentes WC is ki van alakítva, valamint a Budapest VII. kerület Rottenbiller u. 12. sz. házi gyermekorvosi rendelőben az akadálymentesített bejárat és akadálymentes WC 2015. évben került kialakításra.

Az elmúlt években öt felnőtt háziorvosi rendelőben, a felnőtt háziorvosi ügyeleten, valamint egy felnőtt fogorvosi rendelőben került sor akadálymentes WC kialakításra.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Polgármesteri Hivatal Erzsébet krt. 6. szám alatti épületében 2012-ben pályázat megvalósítása keretében történt átépítés akadálymentesítés céljából (pl. a földszint és az I. emeleten az Ülésterem és a Házasságkötő Terem az Ügyfélszolgálati Iroda bejáratát és a főbejáratot átépítették, az épület földszintjén akadálymentes ügyfélszolgálati pultok lettek létrehozva stb.) .

Az info-kommunikációs akadálymentesítés érdekében mobil indukciós hurkok, illetve az ülésterembe telepített indukciós hurokrendszer beszerelése történt a hallókészüléket viselők számára, ezen kívül hangostérkép és Braille írásos funkciójelző táblákat helyeztek ki az épületben.

Erzsébetváros Önkormányzata a Képviselő-testülete által rendeletbe foglalt helyi- és nemzeti ünnepeit - az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében -, valamint saját szervezésében megvalósuló programjait és rendezvényeit kizárólag olyan helyen rendezi és bonyolítja, ahol az akadálymentesítés kérdése már megoldott.

A kerületben megvalósuló épület felújítások esetén lehetőség szerint az Önkormányzat figyelembe veszi az akadálymentesítésre vonatkozó elvárásokat, az útfelújítások során minden esetben.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Városligeti Bölcsődében 2014-ben pályázat útján kapacitásának bővítésére és korszerűsítésére került sor, ekkor az épület akadálymentesítése is megtörtént (1 db akadálymentes parkoló kialakítása, főbejárat akadálymentesítése, burkolati jelek elhelyezése a közlekedési felületeken, szintenként akadálymentes WC-k kialakítása, a villanykapcsolók, a kezelőszervek 100 cm magasságban kerültek elhelyezésre, kontrasztos padlóburkolatok használata, az emeleti különteremben indukciós hurokrendszer telepítése, Braille írásos információs táblák kihelyezése.)

K11 Művészeti és Kulturális Központban akadálymentes bejárat és akadálymentes mosdó került kialakításra 2014. évben.

Pesti Magyar Színház minden speciális igényű érintetti csoport számára akadálymentes színházi élményt nyújt. A közösségi közlekedés megállója 300 m-en belül, akadálymentes parkoló 150 m-en belül található. A főbejárat és az akadálymentes bejárat nem azonos, az akadálymentes bejárat a színházzal szemben állva az épület bal oldalán található, melyhez 5-8%-os rámpa vezet fel. Akadálymentes bejárat csak telefonos kérés esetén kerül nyitásra. Az akadálymentes bejáratától 2-3 méterre található a nézőtér bejárata, akadálymentesen megközelíthető. A nézőtéren kívül segítő személy, a nézőtéren az előadás alatt indukciós eszközök, audionarráció, illetve jelnyelvi tolmács segíti kérésre az előadás megtekintését. A belső ajtók megfelelő szélességűek és magasságúak. Akadálymentes mosdó is elérhető a színház területén.

Örkény Színház a 2020/2021-es évadtól kerekesszékes nézőik számára is akadálymentessé váltak nagyszínpadi előadásaik és mozgássérült lift áll rendelkezésükre.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat törekszik arra, hogy az általa fenntartott intézmények akadálymentesítettek legyenek, azonban a helyi munkahelyek saját belátásuk és lehetőségeik szerint járnak el.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A kerületben az utóbbi 10 évben történt több olyan útfelújítás, ahol az útkereszteződéseknél útszegély süllyesztés és taktilis burkolat készült.

A kerületi közparkok akadálymentesen megközelíthetőek, valamint a 4-es metró létrejötte és kialakítása nagyban megkönnyíti a közlekedést azok számára, akik akadályoztatással élnek.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Önkormányzatunk célja a fogyatékkal élők társadalmi részvételének támogatása. Elsődleges cél a célcsoport szolgáltatáselérésének javulása, mely által csökkenhet a munkanélküliség is a célcsoport körében.

A Humán Szolgáltató konzorciumi partnerként vett részt a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 azonosítószámú projektjében. A MONTÁZS projekt fő célja, hogy a fogyatékos személyek számára szükségleteikre reagáló, rendszerszerű szolgáltatásokat fejlesszen és tegyen hozzáférhetőbbé. Ennek hatására javuljon életminőségük, önálló életvezetési képességük valamint társadalmi inklúziójuk.

A koordinációs pontokban dolgozó fogyatékosügyei tanácsadók feladata volt, hogy pontos és releváns információkkal lássák el az érdeklődőket, személyesen, telefonon és e-mailben is, együttműködve a család- és gyermekjóléti központok szakembereivel.

A fogyatékosügyei tanácsadást új szolgáltatásként – minisztériumi kijelölés alapján, a fenti projekt céljait folytatva – 2022. év februárjától biztosítja a Humán Szolgáltató. Illetékességi területünk célcsoportja a főváros pesti oldali kerületeinek, fogyatékossgal élő lakói, valamint az ő családjuk. Az alacsonyküszöbű szolgáltatás tartalma elsősorban információnyújtás, tanácsadás és tájékoztatás az ügyfelek részére igénybe vehető szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban.

A fogyatékosügyei tanácsadás, intézményi keretek között történő biztosítása egyfajta novum a gyermekvédelmi szektorban, nagyon izgalmas kihívásokkal volt telített a feladatellátás tartalmi elemeinek kidolgozása. Negyedéves periodicitással, két online hírlevelet szerkesztettünk, amelyekben vonatkozó aktualításokról, szolgáltatásokról, jogszabály változásokról tájékoztattuk a társszolgálatok kollégáit.

Tanácsadó munkatársunk havi rendszerességgel fogadó órát tart az illetékességi területen működő Család-és Gyermekjóléti Központok székhelyén, ahol kollégák és ügyfelek egyaránt felkereshetik.

A fogyatékosügyei tanácsadók országos hálózata a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakmai koordinációjában működik, az általuk kidolgozott egységes módszertani eljárásrend jelenleg egyeztetés alatt áll.

A tanácsadó szakember a tavalyi évben, a gyermekjóléti alapellátást biztosító kerületi intézményeken túl, további közel 50 intézménnyel vette fel a kapcsolatot, a szolgáltatás fejlesztése, illetve konkrét megkeresésre történő szakszerű információnyújtás biztosítása érdekében.

A 2022. év végén a szakember önségítő csoportot hirdetett, a demens és Alzheimer kórral küzdő személyek családtagjai részére. A regisztráció folyamatos, még nem érte el a csoportindításhoz szükséges létszám-minimumot.

Ügyfél megkeresések fogyatékoság típusa szerint	Fő
Beszéd fogyatékos	2
Értelmi fogyatékos	14
Hallás-sérült	4
Látássérült	7
Mozgássérült	20
Pszicho szociális fogyatékos	20
Halmozottan fogyatékos	18
Autizmus spektrumzavar	12
Összesen	97

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fogyatékkal élő gyermekek esetén hiányterületként van jelen a korai fejlesztés és a szülői készségek, ismeretek bővítésének támogatása is, illetve a szolgáltatáselérés lehetőségei sok esetben korlátozottak. Cél, hogy valósuljon meg a gyermekek felzárkóztatása, felkészítése az óvodára; készségfejlesztés, ismeretelsajátítás, megküzdési módszerek, stratégiák kialakítása által. A gyermekek fejlesztésében a *Gyermekek esélyegyenlősége* anyagrészben taglalt Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház szakemberei nyújtanak segítséget, többek között az alábbiakban:

- pedagógiai vizsgálatok (például: képességmérések, állapotfelmérések, szakvélemények írása)
- fejlesztések, terápiák (például: csoportos és egyéni pszichológiai és készségfejlesztő foglalkozások, mozgásfejlesztés)
- játékos foglalkozások.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Erzsébetváros Önkormányzata évente pályázatot ír ki civil szervezetek működésének és programjainak támogatására. A pályázók között számos olyan szervezet van, ami évek óta végzi tevékenységét a kerületi lakosok érdekében.

A fogyatékkal élők segítésében szerepet vállaló Mozgássérültek Budapest Egyesülete, a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete, a NEM ADOM FEL Alapítvány is sikerrel pályázott önkormányzati támogatásra az elmúlt években a programjaik megvalósítására.

A Mozgássérültek Budapest Egyesülete tagjai számára szervez különböző kulturális programokat, kirándulásokat a hasznos szabadidő eltöltés érdekében, melyek által aktív közösséggé formálják az elmagányosodás veszélyének fokozottan kitett tagokat. A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete a kerületi látássérültek részére tartalmas szabadidős programokat szervez, mely mellett önkormányzati támogatással valósult meg a „látássérültek az erzsébetvárosi nyugdíjasokért” elnevezésű program is. A program keretében térítésmentes masszázsról is lehetőség nyílt a 65 év feletti nyugdíjasok körében. Továbbá a Klaudió Civil Központban rendez meg Lámpás Klub elnevezésű közösségi programjait. A NEM ADOM FEL Alapítvány a fogyatékossgal élő emberek aktív közreműködésével valósít meg közösségi

programokat a Klauzál téri Vásárcsarnokban, amelynek célja a közösségi gondolkodás, a fenntarthatóság és a befogadó társadalom erősítése.

A kerületben működő civil szervezetek tevékenysége kiemelten fontos, az Önkormányzatnak a továbbiakban is szándéka az együttműködés és szervezetek tevékenységének támogatása, így az elkövetkező években is pályázati úton biztosít forrást számukra mind működésükre, mind programjaikra.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

2023-ban akadálymentes bérlakások kialakítása történik a kerületben (Fővárosi Szociális Közalapítványi pályázati terv szerint az EVIN-nel együttműködve 5 akadálymentes lakás kerül kialakításra. A lakók mentorálása a Bischitz és civil szervezetek együttműködésével valósul meg.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyei elmaradnak a foglalkoztathatóságuk mértékétől.	<p>A) Kerületi önkormányzati fenntartású intézmények átvilágítása abban a tekintetben, hogy milyen pozíciókban lehetne megváltozott munkaképességűeket foglalkoztatni, az adott pozíció akadálymentes-e – ezzel együtt a munkáltató intézmény/cég/hivatal felkészítése, szemléletformálása</p> <p>B) Jamba Alapítvánnyal való együttműködés a kerületi megváltozott munkaképességűek munkába állása céljából (ingyenes informatikai és nyelvi képzések, tréningek szervezése)</p> <p>C) Humán Szolgáltatónál látássérült masszőrök alkalmazása folyamatos munkalehetőséget teremtve, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségével együttműködve</p> <p>D) Speciális Álláskereső Klub - megváltozott munkaképességűeknek</p> <p>E) Szociális Foglalkoztató kialakítása különböző munkába állást segítő képzések szervezésével (önéletrajzírás, kommunikációs képzések), akadálymentes helyszínen, melyhez kerületi felelős foglalkoztatók összegyűjtése is szükséges</p>
A fogyatékkal élők szolgáltatás elérése nehezített, alacsony a szükséglet-specifikus szolgáltatások száma	<p>A fogyatékoságügyi tanácsadó munkájának főbb elemei az alábbiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Érintett családokhoz kijárási, fogadóórák tartása, szülőcsoportok tartása, előadások, szemléletformálás munkahelyen, iskolákban, óvodákban • együttműködés releváns szervezetekkel • segédeszköz bemutató szervezése
A fogyatékkal élők szolgáltatás elérése nehezített, alacsony a szükséglet-specifikus szolgáltatások száma	<p>A) KONTAKT videó alapú tolmácsszolgálat kiépítése az ügyfélszolgálatokon, ügyfél-fogadást biztosító telephelyeken</p> <p>B) már meglévő BJIHSZK szolgáltatások teljeskörű akadálymentesítése, ennek feltérképezése, szükséglet-költség-erőforrás tervezés</p>

	C) KÉK – Könnyen érthető Kommunikációs anyagok, valamint Braille-írással készített tájékoztató anyagok összeállítása, a nyomtatványok egyszerűsítése, hogy mindenki számára hozzáférhetőek legyen az Önkormányzati pályázatok, kiírások is
Korai fejlesztés hiánya Szülői készségek, ismeretek hiánya	<ul style="list-style-type: none"> • Szemléletformáló programok • Szülőedukációs előadássorozat • szűrővizsgálatok
Fogyatékkal élő gyermekeket nevelő családoknak nehézséget okoz a személyes ügyintézés, a munkaerőpiaci jelenlét stb.	<p>A FECSKE program szolgáltatásainak megtartása és továbbfejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fogyatékos személyek, illetve 2-18 év közötti tartósan beteg gyermekek (akiket családja saját otthonában lát el és gondoz) otthoni felügyeletének biztosítása, sport / gyógykezelés / stb. eseményekre kísérése tömegközlekedéssel <p>Erzsébet taxi-személyi segítő összekapcsolása (szolgáltatás bővítés) kiterjesztése (személyi asszisztencia biztosítása, halmozottan sérült, fogyatékos embernek, az önálló életvitelt segítő -24 órás segítség az otthonában)</p>
Fogyatékkal élő, részben önálló életvitelre képes személyek lakhatási nehézségei	<p>A szolgáltatás támogatja a lehetőség szerinti önálló életvitel kialakítását és fenntartását a szociális ellátórendszer kapacitásain belül.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szükségletfelmérés, mely szolgáltató mit vállal, mennyi igény jelentkezik nála, mennyi kapacitása van. • Önkormányzati ingatlanok felajánlása, felújítása erre a célra, megfelelő civil partner bevonásával pl. Kézenfogva Alapítvány • települési támogatások igazítása a fogyatékkal élőkhez is (pl. idősebb fogyatékkal élő személyek részére kiegészítés, stb) • értő szociális munkás- életkezdési nehézségekben segítség-mentor program
Jelenleg nincs még akadálymentesített önkormányzati bérlakás a kerületben.	<p>A) 5 db akadálymentes bérlakás kialakítása a kerületben (Fővárosi Szociális Köz-alapítványi pályázati és saját forrásból) látássérült személyek részére, a lakók mentorálása a Humán Szolgáltató és civil szervezetek együttműködésével</p> <p>B) Saját lakás akadálymentesítése pénzügyi támogatással, okos otthon kialakítása –</p>

	pályázat útján és/vagy pénzügyi támogatással
Nincs teljeskörű információ arról, hogy valamennyi önkormányzati intézmény akadálymentes-e.	Önkormányzati fenntartású intézmények felmérése akadálymentes használhatóság szempontjából, annak feltérképezése, hogy lenne-e és milyen mértékű akadálymentesítésre szükség. Az épületek akadálymentes besorolását érdemes lenne közzétenni.
Fogyatékos személyek számára nem/nehezen elérhetőek, élvezhetőek, hozzáférhetőek a kerületi események, rendezvények, színházi előadások, kulturális programok	A kerületi rendezvények szervezésénél szükséges figyelembe venni -a kommunikációnál, megközelíthetőségnél, a programnál - hogy az egyes fogyatékosági csoportok számára azok mennyire elérhetőek, melyet a rendezvény felhívásában kommunikálni szükséges. Az elérhetőséget növelheti a jelnyelvi tolmács általi vagy szöveges feliratozás egyes eseményeken, illetve esélyegyenlőségi nap megszervezése, melyen olyan színes kulturális programokat lenne lehetőség szervezni, melyek fogyatékkal élők részére is élvezhetőek.
Fogyatékos emberek kerületen belüli speciális közlekedési nehézségei, problémáinak felszámolása	Taktilis jelzések az átkelőknél, bicikli sávoknál, roller szigetekenél.
Pszichiátriai betegek és felnőtt értelmi / halmozottan fogyatékos emberek napközbeni ellátása problémát jelent	Jelenleg a pszichiátriai betegek napközbeni ellátása biztosított, de elhelyezésük nem megfelelő. Külön erre a célra épített vagy kialakított fogyatékos napközire lenne szükség több szobával, gondozási egységgel gyógypedagógussal, gondozóval, technikai személyzettel, eszközzel, szállító szolgálattal, mely lehetőséget jelentene arra is, hogy a már meglévő szolgáltatásokat összefogja, egységesítse.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)*

Erzsébetváros Önkormányzata minden esetben igyekszik azon törvényi kötelezettségeinek eleget tenni, amely lakosainak szociális biztonságát erősíti. Az önkormányzat a Humán Szolgáltató által biztosított ellátásokon és szolgáltatásokon túl egyes kötelező feladatait, valamint önként vállalt feladatokat ellátási szerződések útján biztosít.

Az Szt. vonatkozói előírásai alapján az ellátást, szolgáltatást nyújtó szerződő felet az ellátási szerződés keretében végzett tevékenysége vonatkozásában beszámolási kötelezettség terheli, melynek jelen beszámoló keretében tesznek eleget az egyes szervezetek a Képviselő-testület felé.

A Gyvt. 97. §-ában adott felhatalmazása és az Szt. 120. §-a alapján Erzsébetváros Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások keretében ellátási szerződéssel biztosítja:

- a gyermekek átmeneti otthona ellátást,
- családok átmeneti otthona ellátást,
- fogyatékos személyek nappali ellátását,
- hajléktalan személyek nappali ellátását,
- utcai szociális munka biztosítását.

A fentiekén túl Erzsébetváros Önkormányzata hajléktalan személyek részére éjjeli menedékhely és átmeneti szállás biztosítása tárgyában együttműködési megállapodást kötött a Myrai Vallási Közhasznú Egyesülettel.

A családok átmeneti otthona az otthonhoz kapcsolódó külső férőhelyeken – ún. „kiléptető lakásokban” – biztosíthatja azoknak a családoknak az ellátását, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek. Kiléptető lakás biztosítása céljából 2021. évben a Lámpás '92 Alapítvány részére bérbeadásra került kettő önkormányzati ingatlan.

Az Önkormányzat a 2021. évben, sikeres közbeszerzési eljárás eredményeként 5 éves időtartamra ellátási szerződést kötött az S.O.S Krízis Alapítvánnyal krízisközpont szolgáltatás biztosítására, mellyel bővült azon szolgáltatások köre, melyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként civil szervezet útján tesz elérhetővé a kerületi lakosok számára. A családvédelmi koordinációs ügyek száma is azt támasztja alá, hogy a szolgáltatásra szükség van. Az ellátási szerződés 2022. január 1-től hatályos.

2021-ben döntés született az Oltalom Karitatív Egyesülettel való együttműködésről, melynek keretében 5 önkormányzati lakásbérleti jogát kapta meg az Egyesület „civil szervezetek számára történő bérbeadását rászorulóknak részére történő használatba adás céljából” jogcímen, a lakás használói részére folyamatos szociális segítségnyújtást biztosít.

Gyermekek átmeneti otthona

Szerződő fél: **Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata**

Képviselő neve: Baranyi Krisztina

Székhelye: 1096 Budapest, Lenhossék utca 24-28.

Az ellátást biztosító telephely: 1097 Budapest, Fehérholló utca 2-4.

Képviselő-testületi határozat száma: 652/2012. (XI.16.)

A szerződés hatálya: határozatlan idejű

Szerződött férőhelyek száma: 2 fő

Családok átmeneti otthona

Szerződő fél: **Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány**

Képviselő neve: Varga Zoltán

Székhelye: 2114 Valkó, Arany János út 15.

Az ellátást biztosító telephely: 1073 Budapest, Kertész u. 24-28.

Képviselő-testületi határozat száma: 698/2020. (X.21.)

A szerződés hatálya: 2021. 01. 01. – 2025. december 31.

Családok átmeneti otthonának férőhelyszáma: 34 fő

Családok átmeneti otthona

Szerződő fél: **Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete**
Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona

Képviselő neve: Buncsik Ildikó

Székhelye: 1051 Budapest, Arany János u. 31.

Az ellátást biztosító telephely: 1214 Budapest, Erdősor u. 53-55.

Képviselő-testületi határozat száma: 698/2020. (X.21.)

A szerződés hatálya: 2021. 01. 01. – 2025. december 31.

A szerződött férőhelyek száma: 10 fő

Krízisközpont

Szerződő fél: **S.O.S. Krízis Alapítvány**

Székhelye: 1047 Budapest, Perényi Zsigmond u. 39.

Képviselő neve: Kalmár György

Az ellátást nyújtó telephely titkos címen található

A szerződés hatálya: 2022.01.01 - 2026.12.31.

Képviselő-testület határozat száma: 754/2021. (XII.15.)

Krízisközpont férőhelyszáma: 4 fő

Fogyatékos személyek nappali ellátása

Szerződő fél: **Küldetés Egyesület**

Képviselő neve: Rábaközi Emma elnök

Székhelye: 1072 Budapest, Klauzál tér 5.

Az ellátást biztosító telephelyek: 1072 Budapest, Klauzál tér 5.; 1078 Budapest, István u. 20.

Képviselő-testületi határozat száma: 209/2008. (IV.25.)

A szerződés hatálya: határozatlan idejű

A szerződött férőhelyek száma: 11 fő VII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező, harmadik életévét betöltött fogyatékos személy

Hajléktalan személyek nappali ellátása

Szerződő fél: **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület**

Erzsébetvárosi Nappali Melegedő

Képviselő neve: Morva Emília régióvezető

Székhelye: 1011 Budapest, Bem rkp. 28.

Az ellátást biztosító telephely: 1078 Budapest, Murányi u. 38.

Képviselő-testületi határozat száma: 208/2008. (IV.25.)

A (támogatási) szerződés hatálya: 1997. január 01.-től határozatlan idejű

A szerződött férőhelyek száma: 60 fő

Hajléktalan személyek nappali ellátása

Szerződő fél: **Golgota Keresztény Gyülekezet**

Képviselő neve: Márkus Szilárd

Székhelye: 1073 Budapest, Erzsébet krt. 13.

Az ellátást biztosító telephely: 1074 Budapest, Vörösmarty u. 17.

Képviselő-testületi határozat száma: 202/2008. (IV.25.)

A szerződés hatálya: határozatlan idejű

Ellátotti létszám: 85 fő

Utcai szociális munka

Szerződő fél: **Menhely Alapítvány**

Képviselő neve: Aknai Zoltán igazgató

Székhelye: 1082 Budapest, Vajdahunyad u. 3.
Az ellátást biztosító háttérintézmény telephelye: 1073 Budapest, Kürt u. 4.
Képviselő-testületi határozat száma: 101/2006. (II. 24.)
A szerződés hatálya: határozatlan idejű
Ellátotti létszám: nincs meghatározott szám

Szociális, gyermekvédelmi és egészségügyi szolgáltatások

Szerződő fél: **Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete (VI-VII. kerületi szervezet)**

Képviselő neve: Buncsik Ildikó

Székhelye: 1051 Budapest, Arany J. u. 31.

Az ellátást biztosító telephely: 1074 Budapest, Szövetség u. 17.

A szerződés hatálya: 2007. 01. 01-től határozatlan idejű

Képviselő-testületi határozat száma: 253/2007. (V.18.)

Hajléktalan személyek átmeneti szállása és éjjeli menedékhelye

Szerződő fél: **Myrai Vallási Közhasznú Egyesület**

Képviselő neve: Balla János

Székhely: 1146 Budapest, Thököly út 44. I/4.

A szolgáltatást biztosító telephely: 1078 Budapest, Nefelejcs u. 39.

Képviselő testületi határozat szám: 340/2018. (XI.14.)

A szerződés (együttműködési megállapodás) hatálya: 2018. december 19. - 2026. december 31.

Biztosított ellátási forma, ellátotti létszám: átmeneti szállás (40 fő), éjjeli menedékhely (20 fő)

Családok átmeneti otthona külső férőhely – Kiléptető lakások

Szerződő fél: **Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány**

Székhelye: 2114 Valkó, Arany János út 15.

Képviselő neve: Varga Zoltán

Az ellátást nyújtó telephelyek: 1072 Budapest, Akácfa u. 11,

1074 Budapest, Dohány u. 50.

A szerződés hatálya: 2021.04.06 - 2025. december 31.

Képviselő-testület határozat száma: 53/2021. (I.22.)

Családok átmeneti otthona külső férőhelyszáma: 10 fő (2 család)

Együttműködési megállapodás önkormányzati lakások rászorulóik részére történő használatba adása tárgyában

Szerződő fél: **Oltalom Karitatív Egyesület**

Székhelye: 1086 Budapest, Dankó u. 9.

Képviselő neve: Dr. Iványi Gábor

Az ellátást nyújtó telephelyek:

1073 Budapest, Akácfa u. 57.,

1075 Budapest, Síp u. 13,

1077 Budapest, Izabella u. 30,

1077 Budapest, Wesselényi u. 33,

1078 Budapest, Marek József u. 32.

A szerződés hatálya: 2021.10.06 - 2031.10.06.

Képviselő-testület határozat száma: 672/2021. (IX.15.)

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk Civil Konceptiója határozza meg a civil szervezetekkel való együttműködés főbb irányait. Ennek keretében pályázati rendszerben támogatja a kerületben működő civil szervezetek működését, illetve programjainak megvalósulását, Civil Közösségi Központot működtet, amelyben a civil szervezetek ingyenesen használhatják a közösségi teret, továbbá ingyenes jogi, pénzügyi, pályázati tanácsadást biztosít a számukra. Évente megszervezi a Civil Korzó rendezvényt, továbbá tematikus Civil Kerekasztalokat működtet, a Civil Kerekasztalok tagjai közül választott képviselőkből álló Civil Tanács 2024-ben kezdi meg a működését. Az Önkormányzat ezen túlmenően elősegíti a civil szervezetek programjainak népszerűsítését saját kommunikációs felületein, tevékenységük elismerésére pedig civil díjat alapított.

Az egyházi szervezetek programjaira szintén pályázati rendszerben nyújtunk támogatást, a kerületi nemzetiségi önkormányzatok kulturális programjainak megvalósítását egyedi támogatási kérelmek útján segítjük elő.

c) A gazdasági szereplők bevonására egyes, tematikus pályázatok útján tettünk kísérletet (pl. civil szervezetek által szervezett programokban való részvétel, Budapest 150 Emlékév programok, Kultúrnegyed Katalizátor” pályázat. önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Önkormányzatunk jelenleg nem vesz részt más önkormányzatokkal, társulásokkal közös programok megvalósításában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Erzsébetvárosban számos nemzetiség rendelkezik nemzetiségi önkormányzati képviselettel, melyek nem számoltak be esélyegyenlőségi tevékenységről, azonban széles körében nyújtanak kulturális programlehetőséget:

- Budapest Erzsébetvárosi Ruszin Nemzeti Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Horvát Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Lengyel Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Román Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat,
- Erzsébetvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az Erzsébetvárosban tevékenykedő – fentiekben több helyütt munkájuk bemutatásával megnevezett – civil szervezetek esélyegyenlőségi tevékenysége minden célcsoportot érintően jelen vannak és aktív közreműködésükkel, tudásukkal és szervező erejükkel adnak hozzá a kerületi gondoskodáshoz, kultúrához.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők eseti jelleggel vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzésben korábban említett partnerek mind meghívott tagjai a HEP Fórumnak.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az első Erzsébetvárosi HEP Fórumra 2023. szeptember 21-én került sor, melyen nagy hangsúlyt fektettünk az akadálymentesítésre, mind fizikai, mind kommunikációs szempontból, így a rendezvény az erre a célra megfelelően kialakított K11-ben került megrendezésre, ahol jelnyelvi tolmács segítette hallássérült meghívottainkat. A munkacsoportokban mindösszesen 65 kerületi szakember, illetve az adott célterülethez élethelyzetükből adódóan kapcsolódó tapasztalati szakértő vett részt, melyek az alábbiak:

- Fogyatékkal élők esélyegyenlősége munkacsoport,
- Nők esélyegyenlősége munkacsoport,
- Gyermekes esélyegyenlősége munkacsoport,
- Idősek esélyegyenlősége munkacsoport,
- Mélyszegénységben élők esélyegyenlősége munkacsoport,
- Kerületi kulturális különbségek munkacsoport.

A közös gondolkodás eredményeképp számtalan javaslat született, s a munkacsoportokban részt vevő szakemberek és az adott témában érintett kerületi lakosok (tapasztalati szakértők) is nagyon pozitívan értékelték a közös munka ezen, a kerületben első alkalommal megvalósuló formáját.

A Fórum egyik legfontosabb üzenete az együttműködés fontossága volt. A különböző nézőpontok bevonásával és közös platformra helyezésével az Önkormányzat hatékonyabban láthatja el az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos feladatait, emellett a civil szervezetek és a kerületi lakosok számára is pozitív üzenete volt az Önkormányzat kezdeményezésének. A munkacsoportok a co-production módszertan segítségével dolgoztak.

A megfogalmazott javaslatok egy részre a munkaszervezési formák átgondolásával, új együttműködési csatornák kialakításával, valamint a meglévők erősítésével megvalósulhat, emellett természetesen vannak olyan javaslatok is, amelyhez költségvetési forrás szükséges a későbbiekben.

A Fórum és a munkacsoportok folyamatos – évi legalább egyszeri ülésével történő – működtetése fontos célként került meghatározásra, az intézkedési tervben rögzítettek végrehajtása és szükség szerinti felülvizsgálata céljából.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közlésezi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Mélyszegénységben élők	A munkanélküliség mérséklése, a lakhatási segítségnyújtás, a különböző kompetenciahiányok felszámolása vezethet elszegényedés mértékének csökkentéséhez.	<ul style="list-style-type: none"> - Kompetenciafejlesztés - Képzéstámogatás, munkába állási segély - Védett munkahelyek létrehozása - Komplex adósságkezelés - Felzárkóztató program
Eltérő kulturális háttérrel rendelkezők	Kommunikációs, integrációs nehézségek	<ul style="list-style-type: none"> - közösségteremtés - magyar, mint idegen nyelv oktatás - bölcsődei, óvodai dolgozók angol nyelvi képzése - ügyintézés könnyítése angol nyelvű tájékoztatással
Gyermekek	A különleges bánásmódot igénylő gyermekek száma évről-évre növekszik, továbbá a fiatal korosztály mentális egészsége romló tendenciát mutat.	<ul style="list-style-type: none"> - Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház hosszú távú működésének biztosítása - SNI-s, BTM-es gyermeket nevelő családok anyagi és mentális támogatása - ifjúsági közösségi tér létrehozása
Idősek	Időskori elmagányosodás, alacsony informáltsági szint.	<ul style="list-style-type: none"> - önkéntes segítő program - intergenerációs programok - jelzőrendszer létrehozása - közösségi kertek létrehozása
Nők	Meglehetősen hiányosak a kerületi szolgáltatások a női problémákra való reflektálás területén.	<ul style="list-style-type: none"> - támogató/traumafeldolgozó- és más csoportok - jelzőrendszeri tagok képzése, érzékenyítése - jogtudatosság, egészségtudatosság - ügyintézés könnyítése kisgyermekes anyák számára
Fogyatékkal élők	A célcsoport foglalkoztatási esélyei alacsonyak, az akadálymentesítés nem teljeskörű	<ul style="list-style-type: none"> - megváltozott munkaképességűek képzése, kerületi munkalehetőségek feltérképezése - kommunikációs, intézményi, lakhatási akadálymentesítés - FECSKE program - nappali ellátás megerősítése, támogatott lakhatás
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A kerületi szociális intézmények által nyújtott speciális szolgáltatások kihasználtsága nem teljeskörű, az információáramlás nem egységes.	Információs csatornák és tartalmak újragondolása, tájékoztatás, kerületi lakosokkal való kommunikáció kibővítése - különböző korcsoportonként, Könnyen Érthető Kommunikációs anyagok (KÉK),

		itt élő külföldiek angol nyelvű tájékoztatása (pl. parkolási szabályok, igénybevehető szolgáltatások és azok használata).
--	--	---

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Adatbázis létrehozása	A kerületi szociális intézmények által nyújtott speciális szolgáltatások kihasználtsága nem teljeskörű	Az információáramlás elősegítése, a programok, szolgáltatások megismertetése, népszerűsítése	-	-	A lakosságnak szóló, könnyen értelmezhető, információs anyagok (online és offline) létrehozása, aktualizálása, terjesztése, adatbázis létrehozása. Lakossági információs központ(ok) létrehozása (személyes tájékoztatás az igénybe vehető szolgáltatásokról, számítógép használat biztosítása az ügyintézéshez – segítséggel)	Önkormányzat, intézményei és gazdasági társaságai közreműködésével	2025. 12.31	igénybe vevők száma, elkészült anyagok, adatbázis	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, adatbázis naprakészen tartása	-
2	Tiltott szerek fogyasztásának visszaszorítása	Egyre gyakrabban felmerülő probléma a gyermekek körében a droghasználat	Az Erzsébetvárosi KEF tagok közreműködésével prevenciós programok szervezése	-	Országos Drogstratégia	A kerület drogstratégiai irányelveinek megnevezése, ez alapján különböző, minél hatékonyabb prevenciós, oktató és tájékoztató programok tervezése és megvalósítása	BJHSZK, Rendőrség	2028. 12.31	elért diákok és bekapcsolódó iskolák száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-

I./A. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1. A)	Elszegényedés mérséklésének támogatása – munkaerőpiaci lehetőségek	A 8 osztályos végzettség vagy bármilyen képesítés hiánya, az elavult tudás és a digitális kirekesztettség az egyik legnagyobb akadálya a munkaerőpiacon való boldogulásnak. Ha valaki el szeretne végezni egy képzést, előfordulhat hogy abban az időszakban nem tud dolgozni, így nincs miből megélnie.	Alapvető és naprakész tudáshoz való hozzásegítés, állás megszerzéshez szükséges kompetenciák fejlesztése	-	-	Felmérés – milyen képesítésű munkaerőre van szüksége a kerületi cégeknek, képzési lehetőségek feltérképezése, kapcsolódó munkaerő piaci kompetenciák fejlesztése. Képzési támogatás nyújtása a képzés elvégzésének idejére a mindennapi megélhetés biztosítására, mentorálással.	Cégek, szakképző intézmények Önkormányzat BJIHSZK (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ) Budapest Főváros Kormányhivatala illetékes Foglalkoztatási Ügyfélszolgálat	2028. 12.31 .	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erőforrások	kompetencia- és mentor-program fenntartása, pénzügyi források, (pályázati lehetőségek)	-
1. B)	Elszegényedés mérséklésének támogatása – munkaerőpiaci lehetőségek	A tartósan munkanélküli személyek számára egy újbóli munkába állás során nehézséget okoz a rendszeresség betartása.	Képessé tétel a tartós, rendszeres munkavégzésre	-	-	Védett munkahelyek létrehozása, munkavállalói tréninggel kiegészítve. Partnerek lehetnek kerületi cégek, ahol mentor segíthetné a tartósan munkanélküli személy beilleszkedését a kezdeti időszakban	Cégek, szakképző intézmények BJIHSZK (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ)	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	partneri kapcsolatok fenntartása, tréningek szervezése, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
1. C)	Elszegényedés mérséklésének támogatása – munkaerőpiaci lehetőségek	A gyermekfelügyelet hiánya miatt a szülő nem tud munkába állni	Gyermekfelügyelet megoldása a munkavállalás érdekében	-	-	Iskolai időn kívüli gyermekfelügyelet megszervezése	BJIHSZK (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, Idősek Nappali Klubja) Civil szervezetek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források	-
1. D)	Elszegényedés mérséklésének támogatása – munkaerőpiaci lehetőségek	Az előítéletek miatt nem tud munkát vállalni	A hátrányos helyzetű csoportok esélyteremtése a munkaerőpiacon	-	-	Érzékenyítés az előítéletek csökkentése érdekében, foglalkoztatási kvóta bevezetése az önkormányzati cégekben, intézményekben	Önkormányzat, valamint intézményei és gazdasági társaságai, civil szervezetek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erőforrások	programok szervezése. pénzügyi források	-

1. E)	Elszegényedés mérséklésének támogatása – munkaerőpiaci lehetőségek	Az újonnan munkába álló anyagi segítségre szorul	Az első fizetésig hozzásegíteni az alapvető szükségletek kielégítéséig	-	-	Munkába állási segély nyújtása esetlegesen mentorálással a Kormányhivatal álláskeresőknél nyújtott ellátásaival és szolgáltatásaival összhangban.	Önkormányzat BJHSZK (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ) civil szervezetek Budapest Főváros Kormányhivatala illetékes Foglalkoztatási Ügyfélszolgálat	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erő- források	Mentor- program fenntartása, pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
2. A)	Elszegényedés mérséklésének támogatása - lakhatási problémák	Lakbérhátralék, közüzemi díj hátralékok adósságspirált idézhetnek elő	Az adósságok felhalmozásának megakadályozása, a bérlok fizetőképességének megőrzése	-	-	A lakhatásban érintett szakemberek bevonásával közös fórum fenntartása a hatékonyság és a gyorsaság érdekében. Adósságkezelési tanácsadás, mediáció Intézmények közötti adatok áramlása, átadása (jelzőrendszer)	EVIN, jogász, lakástulajdonosok, Önkormányzat, BJHSZK (mentorok, adósságkezelési tanácsadás), MNB (mediációs szolgáltatás) civil szervezetek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erő- források	partneri kapcsolatok fenntartása, szolgáltatások nyújtása, pénzügyi források,	-
2. B)	Elszegényedés mérséklésének támogatása - lakhatási problémák	Az adósságspirál kihat a lakhatási költségek viselésére is, a fennáll a hajléktalanná válás kockázata	Az adósságok felhalmozásának megakadályozása, megelőző intézkedések a hajléktalanná válás elkerülése érdekében	-	-	Jelzőrendszer működtetése Nemcsak a lakhatással kapcsolatos adósságok kezelése A mentorok, családgondozók képzése a komplex adósságkezelésre Mediációs eljárásokban való közreműködés a nagy összegű adósságok felülvizsgálata, mérséklése érdekében Pénzügyi tudatosság kialakítása az ügyfeleknél	EVIN, jogász, Önkormányzat, BJHSZK (mentorok, adósságkezelési tanácsadás), MNB (mediációs szolgáltatás), Bankok, civil szervezetek	2027. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erő- források	képzési programok, együttműködés fenntartása, pénzügyi források, (pályázati lehetőségek)	-
2. C)	Elszegényedés mérséklésének támogatása - lakhatási problémák	Kevés a megfizethető bérlakás	Lakhatás elősegítése	-	-	Szociális bérlakás pályázatok számának növelése, felújítási bérlakás pályázatok feltételrendszerének felülvizsgálata Szociális lakásügynökség működtetésére vonatkozó lehetőségek vizsgálata Lakhatásban érintett szakemberek	Önkormányzat. EVIN, BJHSZK civil szervezetek	2028. 12.31	elérhető lakások és igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erő- források	partneri kapcsolatok fenntartása, lakás- állomány bővítése, pénzügyi források,	-

						szakmai fórumának létrehozása Albérleti díjhoz nyújtott települési támogatás feltételeinek felülvizsgálata					pályázati lehetőségek	
2. D)	Elszegényedés mérséklésének támogatása - lakhatási problémák	Fiatalok önálló életkezdési nehézségekbe ütköznek	Fiatalok támogatása az önálló lakhatás megteremtése érdekében	-	-	Fiatalokat célzó lakáspályázatok, vagy „fecskeház” jellegű programok kötelező elő takarékossgal és fix idejű lakhatással	EVIN, lakástulajdonosok, Önkormányzat	2028. 12.31	elérhető lakások és igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	pénzügyi források, lakás-állomány bővítése, pályázati lehetőségek	-
3.	CSÁO kiléptető lakások számának növelése	A CSÁO-ból való kilépést követően a családok még további segítségre szorulnak, azonban a kerületi családokat ellátó Magyar Vöröskereszt által fenntartott CSÁO-nak nincs kiléptető lakása.	Lépcsőzetes kiléptetési rendszer a kerületi átmeneti lakhatást nyújtó intézményekből	-	-	Jelenleg 2 db kiléptető lakás áll az Erzsébet Családok Átmeneti Otthonában tartózkodási lehetőséget kiemerítő családok számára rendelkezésre, azonban jóval több család igényelné, hogy az intézményi keretből kikerülve, de segítséggel kezdjék meg önálló életüket.	Önkormányzat, CSÁO-k	2028. 12.31	kijelölt lakások száma	pénzügyi, technikai erőforrások	lakás-állomány bővítése, pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
4.	Egészségmegőrzés és betegség megelőzés	A mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az összlakossághoz mérten, alacsony vagy nem elérhető szűrővizsgálatok	Az egészségi állapot javítása, erősödő egészségtudatosság	-	-	Kitelepülő egészségügyi szűrőprogramok, egészségnapok	BJHSZK	2025. 12.31	résztvevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
5.	Szülői kompetencia és szociális készségek fejlesztése	A szociális készségek hiánya akadálya lehet a saját szükségletek felismerésének, az életvezetési technikák elsajátításának, a generációs minták megtörésének.	Generációs minták megtörése, szülői kompetenciák fejlesztése az gyermekek megfelelő ellátása érdekében.	-	-	Jelzőrendszer hatékonyságának növelése, szülői érzékenyítés, hiányosságok felismertetése, CRIS projekt eredményeinek felhasználása.	Köznevelési intézmények, védőnő, BJHSZK (családsegítő, orvos, iskolai-óvodai szociális munkás), civil szervezetek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erőforrások	partneri kapcsolatok és együttműködések fenntartása, pénzügyi források, pályázati lehetőségek	
6.	Digitális alapkompentencia fejlesztés	A digitális alapkompentenciák hiánya rontja a munkavállalók munkaerőpiaci esélyeit, a fiatalok felelős internethasználatát, továbbá akadálya lehet a közszolgáltatások igénybevételének is.	Digitális alapkompentenciák fejlesztése az aktív korú lakosság, valamint a diákok körében	-	-	Digitális alapkompentencia fejlesztésre irányuló programok megszervezése Lakosság számára ingyenes számítógép használat biztosítása	Önkormányzat, ERŐMŰVHÁZ, Könyvtár	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	szolgáltatások fenntartása, pénzügyi források, pályázati lehetőségek	

7.	Felzárkóztatás, kompetencia-fejlesztés	Az iskolai lemorzsolódás folyamata már óvodás korban megkezdődik, sok gyermek hátránnyal kezd az általános iskolát, ezért szükséges a meg támogatásuk	A szociokulturális háttérből fakadó hátrányok kiegyenlítése, a tanulói motiváció fenntartásának elősegítése egyéni sikerek révén, az iskolában való felzárkózás megsegítése	-	-	Felzárkóztató program, esetleg tano-da jellegű szolgáltatások	Önkormányzat, ERŐMŰVHÁZ, BJIHSZK	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erő-források	szolgáltatás fenntartása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
8.	Tehetség-gondozás	A szegényebb anyagi háttérrel rendelkező, de tehetséges gyerekek számára nem elérhető számos plusz szolgáltatás, amely a fejlődésüket segítené	Esélyteremtés	-	-	Hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók támogatása pl. ösztöndíj, felvételi előkészítő, ingyenes nyelvi képzés formájában	Önkormányzat	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erő-források	pénzügyi források,	-
9.	Minőségi szabadidő	Az anyagilag nehezebb helyzetben élő családok számára nem érhetőek el a kulturális és szabadidős szolgáltatások, amely az életminőségüket javíthatná	A kultúra fogyasztásának és a családok minőségi szabadidő eltöltésének támogatása	-	-	Színházi előadások, koncertek, állatkert ingyenes megtekintésének lehetősége, a könyvtári szolgáltatások igénybevételének ösztönzése	Önkormányzat, BJIHSZK, színházak, ERŐMŰVHÁZ, Könyvtár, egyéb partner-szervezetek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, erő-források	pénzügyi források, partneri kapcsolatok fenntartása	-
10.	Célcsoport orientált tájékoztatás	A kerületi szociális intézmények által nyújtott speciális szolgáltatások kihasználtsága nem teljeskörű.	Az információáramlás elősegítése, a programok, szolgáltatások megismertetése, népszerűsítése	-	-	A lakosságnak szóló, könnyen értelmezhető, információs anyagok (online és offline) létrehozása, aktualizálása, terjesztése, adatbázis létrehozása. Lakossági információs központ(ok) létrehozása (személyes tájékoztatás az igénybe vehető szolgáltatásokról, számítógép használat biztosítása az ügyintézéshez – segítséggel)	Önkormányzat, intézményei és gazdasági társaságai közreműködésével	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erő-források	információs központ működtetése, pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
I./B. Eltérő kulturális háttérrel rendelkezők esélyegyenlősége												
1.	Lakossági pontok létrehozása	A célcsoport tagjai közül (pl. menekültek) sokan nem tudnak ügyeket intézni, nem áll rendelkezésükre kellő információ, segítség	A kerületben élő külföldi lakosok összekötése a szolgáltatókkal	-	-	Információs pontok létrehozása, idegen nyelvű és egyszerűsített tá-jékoztató anyagok, internethasználat biztosítása	Önkormányzat civil szervezetek	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erő-források	információs központ működtetése, pénzügyi források	-

2.	Kulturális integráció	Kulturális ismeretekhez való hozzájutás hiánya, kultúrjavakhoz való hozzájutás hiánya	A kerületben élők érzékenyítése, egymás kultúrájának megismerése, együttműködések kialakítása	-	-	A Romano Kher Roma Művelődési Házban (nem csak roma) közösségi rendezvények szervezése a közösségeteremtés, a különböző kultúrák megismerése érdekében.	Önkormányzat ERÖMŰVHÁZ Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Ház	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	együttműködés fenntartása, pénzügyi források	-
3.	Magyar, mint idegennyelv	Kommunikációs, integrációs nehézségek, közszolgáltatások igénybevétele során. Pl. Ügyfélszolgálatok, óvodák, iskolák	Együttműködés, integráció segítése	-	-	Magyar, mint idegennyelv oktatásának megszervezése, támogatása Magyar nyelvű társalgási klub szervezése	Önkormányzat, civil szervezetek ERÖMŰVHÁZ	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	szolgáltatások biztosítása, pénzügyi források	-
4.	Intézményközi kommunikáció- és együttműködés fejlesztése	Eltérő szocio-kulturális, nyelvi háttérrel bíró lakosok problémái, nehézségei rejtve maradnak, egyedi, elszigetelt esetként merülnek fel, holott komplex kezelést igényelnének. A szociális és köznevelési intézményekben egyre több külföldi gyermek jár, amely nyelvi megértési problémákat generál.	Kerületi intézmények hatékony működésének támogatása és együttműködésének erősítése.	-	-	Jelzőrendszer felülvizsgálata, közös szakmai fórumok az érintettek bevonásával Módszertani anyagok biztosítása, érzékenyítő programok szervezése, interkulturális mediátorok alkalmazása Bölcsődei, óvodai dolgozók számára alapfokú angol társalgási szint elsajátítására lehetőség és támogatás biztosítása	Önkormányzat és intézményei, nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, nemzetiségi intézmények, képző cégek	2027. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	szolgáltatások biztosítása, partneri kapcsolatok fenntartása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
5.	Célcsoport orientált tájékoztatás	Kommunikációs szakadék: nyelvi, szociokulturális a célcsoport és a hatóság között, valamint az intézmények egymás közötti működésében	Tájékoztatás, hídképzés, prevenció.	-	-	A szociális, egészségügyi, köznevelési és egyéb önkormányzati feladatokkal kapcsolatos könnyen érthető, angol nyelvű tájékoztató anyagok közzététele Információs táblák készítése	Önkormányzat az intézményei bevonásával	2026. 12.31	elkészült tájékoztató anyagok, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
II. A gyermekek esélyegyenlősége												-
1.	Prevenációs, valamint integrációs szintek működtetése	A kerület szociokulturális környezetéből fakadóan a gyermekek számára nincs elegendő mozgástér az egészséges fejlődéshez szükséges nagymozgásos tevékenységekhez. Az óvodai életbe való	Akadálymentesített közösségi szinterek hosszú távú működtetése, amely a szabad játéktevékenységen keresztül elősegíti az 1-3 éves gyermekek	-	-	A Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játsszoház hosszú távú működésének biztosítása, ismertségének növelése, a szociálisan rászoruló családok számára igénybevételenek elősegítése.	BJIHSZK (Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játsszoház, bölcsődék, Családsegítő és Gyermekjóléti	2028. 12.31	Igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források	

		sikeres beilleszkedés érdekében szükséges a családok támogatása a szociális készségek fejlesztése, valamint a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre szoruló gyermekek integrációjának elősegítése révén.	készség- és képességfejlődését, szocializációját, a szülő-gyermek kapcsolat erősítését, továbbá a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre szoruló gyermekek integrációját.				Központ)					
2.	Sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok támogatása	A különleges bánásmódot igénylő gyermekek száma évről-évre növekszik. Fejlődésükben a család, különösen a szülők szerepe elsődleges, amely az alapvető szülői feladatokon, felelősségen túl további kihívások elé állítja őket.	A gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében a családok támogatása mentális megsegítés, tanácsadás, illetve anyagi támogatás révén.	-	-	A) Szülőcsoportok és testvércsoportok indítása, B) Ingyenes gyógypedagógiai és pszichológiai szűrések és tanácsadás C) SNI-s, BTM-es gyermeket nevelő családok anyagi támogatása pályázat keretében D) Autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátása érdekében szakemberek biztosítása, szakmai továbbképzéseken való részvétel, szűrővizsgálatok biztosítása, „kék játszótér” működtetése	A)-B), D BJIHSZK (Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játszóház, Családsegítő és Gyermekjóléti Központ) C) Önkormányzat	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	szolgáltatások, támogatások biztosítása, pénzügyi források	-
3.	Célcsoport orientált tájékoztatás	A kerületi lakosok előtt kevésbé ismertek a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatások, az ingyenes szolgáltatások és közösségteremtő céllal hirdetett lakossági események igénybevétele, emiatt látogatottságuk alacsony. A gyermekjóléti alapellátáshoz a lakosság sok esetben negatív képzeteket társít.	A családok- és fiatalok számára könnyen értelmezhető és hozzáférhető, naprakész tájékoztatás biztosítása	-	-	Az egyes korcsoportok igényeihez igazodó (pl. szórólap, honlap, social media eszközök útján), könnyen értelmezhető tájékoztatási anyagok összeállítása az elérhető szolgáltatásokról, aktuális programokról, angol nyelven is a kerületben élő jelentős számú külföldi állampolgárra tekintettel.	Önkormányzat, intézményei közreműködésével	2025. 12.31	elkészült tájékoztató anyagok, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
4.	Gyermek-étkeztetés	A) A hátrányos szociális helyzetben élő gyermekek egészséges, rendszeres étkeztetése a családban gyakorta nem megoldott, a szünidei	Rendszeres, kiegyensúlyozott táplálkozás biztosítása a gyermekek egészséges fejlődése	-	-	A) Közétkeztetésben menüválasztási lehetőség, amely az ételallergiákra is alternatívát nyújt. B) Szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségére vonatkozó kommunikáció fejlesztése.	Önkormányzat (B, C), BJIHSZK (óvodai és iskolai szociális segítők,	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatások biztosítása, pénzügyi források	-

		gyermekétkeztetést kevés család veszi igénybe. B) Egyre nő az étel intoleranciával élő gyermekek száma. C) Egyre több gyermek küzd étkezési zavarokkal, a kamaszok körében általánossá vált az energiaital fogyasztás.	érdekében.			C) Óvodai zöldség-gyümölcs program fenntartása D) Étkezési zavarokkal kapcsolatos szülő, gyermek és pedagógus edukáció	családsegítők (A, B, D, E), védőnő (D), civil szervezetek, meghívott előadók (D)					
5.	Együttműködés a köznevelési intézményekkel	A segítségre szoruló családokat az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végző szakemberek nem minden esetben érik el, részben az információk hiányának, részben a tevékenységük negatív társadalmi megítélésének köszönhetően.	A köznevelési intézményekkel való aktív együttműködés eredményeként a szociális segítő tevékenység eredményességének növelése.	-	-	Iskolai Hírlevél készítése negyedéves periodicitással a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásairól, az önkormányzat aktuális pályázati lehetőségeiről, programjairól. Szülői elektronikus hírlevél készítése. Johanna kávézó működtetése (kerületi pedagógusok szakmai közösségének kialakítása)	BJHSZK	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi és humán erőforrások, szolgáltatások fenntartása	-
6.	Fiatalkorú közösség-építés	Az online világ térnyerésével a valós társas kapcsolatok leépülnek, egyre jellemzőbb az elmagányosodás, a mentális problémák megjelenése, az elköltözés.	A fiatal korosztály mentális egészségének szociális kompetenciájának és tanulási motivációjának erősítése a közösség erejével.	-	-	Ifjúsági közösségi tér létrehozása és működtetése, amely egyrészt alternatívát nyújt a szabadidejük eltöltésére, továbbá segíti őket a tanulásban, a pályaválasztásban. Gyerek önkormányzat (A Képviselő-testület „tanácsadó testülete”) létrehozása. Energiaital- és egyéb függőséggel kapcsolatos edukációs programok	Önkormányzat, BJHSZK, ERŐMŰVÁZ Nonprofit Kft. Rendőrség, civil szervezetek	2027. 12.31	igénybe vevők száma, megvalósított programok száma	humán, pénzügyi erőforrások	partneri kapcsolatok fenntartása, szolgáltatások biztosítása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
7.	Pénzügyi és természetbeni támogatások	Az anyagi vagy szociális nélkülözésben élő családok nem jutnak hozzá alapvető tárgyi és élménybeli lehetőségekhez.	Célzott támogatások, rekreációs lehetőségek, élmények biztosítása.	-	-	A) célzott szociális támogatások, ösztöndíjak és pályázatok útján az anyagi nélkülözésben élő családok segítése B) élmények nyújtása a balatonmáriafürdői önkormányzati üdülőbe szervezett nyári tábor, ingyenes színházi programok, családi programok és egyéb kulturális programok révén. C) kedvezmények biztosítása egyes szolgáltatások, kerületi programok	Önkormányzat (A, B), BJHSZK (B,D) partner szervezetek (B, C, D) civil szervezetek (D)	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	partneri kapcsolatok fenntartása, szolgáltatások biztosítása, pénzügyi források	-

						(pl. néptánc oktatás, színházi előadások) igénybevétele esetén D) Adományközvetítés (tartós élelmiszerek, tisztálkodási szerek)						
8.	Adatbázis létrehozása	A kerületi ellátórendszerben dolgozó szakmai szervezeteknek sok esetben nincsenek naprakész információik egymás tevékenységéről. A lakosság nem ismeri teljeskörűen az önkormányzat és intézményeinek munkáját, amely miatt ezekkel a szolgáltatásokkal nem érik el minden esetben az arra leginkább rászorulókat.	A szervezetek közötti információs csatornák javításával a velük kapcsolatba kerülő lakosok számára hatékonyabb segítséget tudnak nyújtani a felmerülő problémák esetén. Az átlátható információ nyújtásával nő a lakosság bizalma az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokkal szemben.	-	-	Olyan felület létrehozása, amely tartalmazza az Önkormányzat által nyújtott támogatásokat, ingyenes és kedvezmények szolgáltatásokat, a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ szolgáltatásait, szakembereinek listáját és elérhetőségét továbbá a kerületben igénybe vehető egyéb szolgáltatásokat és szolgáltatást nyújtó civil szervezetek adatait, önkéntes munkalehetőségeket és közösségi szolgálati lehetőségeket.	Önkormányzat, BJIHSZK,	2025. 12.31	elkészült adatbázis, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	Adatbázis naprakészen tartása	-
III. A nők esélyegyenlősége												-
1.	Helyzet-, és szükségletfelmérés	A párkapcsolati, családon belüli erőszak áldozatainak szükségleteiről nem állnak rendelkezésre helyi információk.	Az erőszakot megélt áldozatok hatékonyabb segítése, támogatása	-	-	Helyzetfelmérés, szükségletfelmérés készítése, erőforrások felmérése, a helyi hatóságok, intézmények, szolgáltatók működése körében. A szükségletek azonosítása után akcióterv kidolgozása azzal kapcsolatban, hogy ezek a szükségletek milyen eszközökkel, szolgáltatásokkal, koordinációval lesznek kielégítve az áldozatok hatékonyabb támogatása érdekében	Önkormányzat BJIHSZK Áldozatsegítő Központ NANE Egyesület	2025. 12.31	beazonosított szükségletek	humán erőforrások	együttműködés fenntartása	
2.	Nők elleni erőszak mint társadalmi jelenség	A köztudatban kevés az információ a nők elleni erőszakról, mint társadalmi jelenségről, az elérhető szolgáltatásokról.	A preventív, támogató, szemléletformáló tevékenységek hozzájárulhatnak a jelenség csökkenéséhez	-	-	A nők elleni erőszak megelőzését, a szakszerű fellépést célzó információs, köztudatformáló tevékenység: kapcsolódó programok szervezése, illetve támogatása, információs anyagok terjesztése, az áldozatok/érintettek, a szakemberek és a nagyközönség számára egyaránt	Önkormányzat BJIHSZK NANE Egyesület	2026. 12.31	információs anyagok, programok száma	humán, pénzügyi, technikai erőforrások	partneri kapcsolatok fenntartása, pénzügyi források	-
3.	Krizisközpont szolgáltatás	A hozzátartozók közötti erőszak miatt	A bántalmazott és családja	-	-	Az Önkormányzat 2022-2026. közötti időtartamra kötött ellátási	S.O.S. Krízis Alapítvány,	2026. 12.31	igénybe vevők	humán, pénzügyi	szolgáltatás fenntartása,	-

	biztosításának nyomonkövetése	krízishelyzetbe került személyek/családok esetében a lakhatási, életvezetési nehézségek vizsgálatakor a legfőbb szempont a rászorulóknak biztonságának, a védelmi hálónak biztosítása.	hozzásegítése élethelyzete megoldásához			szerződést krízisközpont szolgáltatás biztosítására, melynek igénybevételi adatainak figyelemmel kísérése elengedhetetlen ahhoz, hogy a krízisbe kerül személyek megfelelő segítséget kapjanak.	Önkormányzat, BJIHSZK		száma	erőforrások	pénzügyi források	
4.	Támogató/traumafeldolgozó csoportok bántalmazott nőknek	A nők elleni erőszak áldozatainak lelki-mentális szükségleteire válaszoló szolgáltatások hiánya állapítható meg a kerületben.	Kerületi érintettek segítése	-	-	Csoportok megtartása és módszertan átadása, mely az önbecsülés, önérvényesítő képesség, méltóság visszaállítását támogatja.	NANE Egyesület, Önkormányzat, BJIHSZK	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	együttműködések fenntartása, módszertan alkalmazása, pénzügyi források	-
5.	Ingyenes babamama klub és gyermekfelügyelet	A kisgyermekes anyáknál jelentős az izoláltság érzése, a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek hiánya. Az egyedülálló anyák számára a munka és a gyermekgondozási intézmények összeegyeztethetatlensége is gondot okoz.	Kisgyermekes anyáknak közösség biztosítása, gyermekgondozással, gyermekneveléssel kapcsolatos tudatosítás, visszatérés elősegítése a munkaerőpiacra	-	-	Kerületi szolgáltatások kiterjesztése a rászorulóknak körére is.	Önkormányzat, BJIHSZK	2027. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatások biztosítása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
6.	Nők szükségleteire válaszoló bérletprogram	Az egyedül álló anyák, bántalmazott nők lakhatási válsággal küzdenek, mely megoldatlan maradhat segítségnyújtás nélkül.	Női célcsoportok lakhatási válságának megoldása	-	-	A szociális ellátórendszerből már kikerült áldozatok, mint célcsoport, illetve az egyedülálló anyák, mint célcsoport prioritásként kezelése a bérletprogram pontrendszerben. A családok átmeneti otthona külső férőhelyeinek bővítése.	NANE Egyesület, Önkormányzat, CSÁO-k, EVIN	2028. 12.31	igénybe vevők száma	pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
7.	Jelzőrendszeri tagok képzése a nők elleni erőszak és várandósság témájában	A jelzőrendszeri tagok között is gondot okoz a speciális tudás hiányossága bizonyos életnehézségek kezelésében és segítésében.	Nők elleni erőszak áldozatainak és a várandós nők hatékonyabb támogatása, egészségügyi szakemberek tudásának támogatása, szemléletformálás	-	-	Nők elleni erőszak jelenségéről, valamint a várandósság idején speciális és fokozott támogatás szükséges az érintetteknek, melyről a velük foglalkozó szakemberek tudását időnként frissíteni, korszerűsíteni kell. Intézmények, szakmák közötti – a nők elleni erőszak áldozatainak szükségleteire válaszoló – koordinációs, együttműködési modell, áldozatirá-	NANE Egyesület, Patent Egyesület, Önkormányzat, EMMA Egyesület, védőnők	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	partneri kapcsolatok fenntartása, pénzügyi források	-

						nyítási rendszerszakmai alapjainak kidolgozása, a hatóságok, szociális szakemberek, intézmények koordinált együttműködésének biztosítása egy-egy eset kapcsán.						
8.	Jogsegély szolgálat célcsoportok: nők elleni erőszak áldozatai, menekültek, romák (családjog, munkajog)	Alapvetően jellemző a nehéz élethelyzetbe kerülő nők körében a jogtudatosság hiánya. A nők elleni erőszak áldozatainak alapvető szükséglete, hogy a bírósági, hatósági ügyeikben jogi segítséget kapjanak, viszont anyagi lehetőségeik korlátozottak.	Jogtudatosság növelése, összehangolt segítség nyújtása	-	-	Az Önkormányzat az érintett szervezetekkel fennálló kapcsolatai révén, koordinatív szervként nyújtana segítséget a vele kapcsolatba kerülő és segítségre szoruló lakosok számára.	Önkormányzat Áldozatsegítő Központ jogvédő szervezetek	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
9.	Információs kampányok a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségekről, nők elleni erőszakról, jogtudatosságról - prevenció	A fiatalok körében meglehetősen hiányos tudás jellemző a pornókultúra, férfiak és nők közötti egyenlőtlenségek, a párkapcsolati erőszak kapcsán.	Tudatosság növelés a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek, egyenlő párkapcsolatos és szexualitás terén kapcsán.	-	-	Akadálymentes és közérthető információk elérhetővé tétele szakmai szervezetek közreműködésével. Módszertani képzések nyújtása a fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára, fiatalokat célzó prevenciók foglalkozások. A kerületi szórakozóhelyek személyzetének felkészítése a nők elleni erőszakkal szembeni fellépés érdekében.	NANE Egyesület, Patent Egyesület, EMMA Egyesület, Önkormányzat, kerületi szórakozóhelyek	2026. 12.31	elkészült információs anyagok	humán, pénzügyi technikai erőforrások	együttműködések fenntartása pénzügyi források, (pályázati lehetőségek)	-
10.	Külföldi, menekült nőknek tolmács biztosítása, információs anyagok a szociális ellátórendszerrel, egészségügyi szakemberekkel való kommunikációhoz	Számos olyan helyzet merül fel, amikor a szociális és/vagy egészségügyi ellátórendszerrel kerülnek kapcsolatba magyarul nem beszélő külföldi/menekült nők.	Külföldi, menekült nők szociális, egészségügyi támogatásának elősegítése	-	-	Nagyban megnehezíti a segítséghez való hozzáférést a közös nyelv hiánya, esetenként tolmács biztosítása, illetve angol nyelvű információs anyagok összeállítása szükséges.	Önkormányzat, BJIHSZK	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, (pályázati lehetőségek)	-
11.	Intézmények közötti közös adatbázis létrehozása a nők elleni erőszak	A kerületi ellátórendszerben dolgozó szakmai szervezeteknek sok esetben nincsenek naprakész információik egymás tevékenységéről. A	Szükségletek beazonosítása, adatbázis készítése az elérhető szolgáltatásokról	-	-	Az adatbázis létrehozása fontos lépés a nők elleni erőszak áldozatainak hatékonyabb és koordináltabb segítése és a kerületben dolgozó szakemberek munkájának megkönnyítése érdekében.	Önkormányzat	2025. 12.31	elkészült adatbázis	humán, pénzügyi technikai erőforrások	adatbázis folyamatos aktualizálása	-

	áldozatainak komplex segítése céljából	lakosság nem ismeri teljeskörűen az önkormányzat és intézményeinek munkáját.										
12.	Nők egészségmegőrzésének támogatása - Workshopok nőknek egészségügyi tudatossággal kapcsolatban	Rossz egészségi állapotot tükröző statisztikai mutatók, rekreációs lehetőségek hiánya	A területben élő nők egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségtudatuk növelése, rekreációs lehetőségeinek bővítése, elősegítve mentális jóllétük megtartását, illetve hosszútávon a közösségépítést.	-	-	Speciális problémákra célzott egyéni- és csoportos mozgásprogramok, relaxáció, dietetikai tanácsadás, pszichés támogatás Nők és családjaik támogatása a várandósság, szülés és gyermekágy időszakában.	EMMA Egyesület, Önkormányzat, BJIHSZK	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatás fenntartása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
	Ingyenes menstruációs eszközök biztosítása	Menstruációs szegénység: A menstruációs termékek jelenleg 27 százalékos áfakulccsal rendelkeznek, ami az egész világon a legmagasabb. A menstruáció még mindig a tabutémák közé tartozik, ezért az érintett lányok és nők csak nagyon kevés esetben kérnek segítséget	Menstruációs szegénység csökkentése	-	-	Az Önkormányzat és intézményei az ügyfelek számára ingyenes eszközök biztosítása a mosdóhelyiségekben.	EMMA Egyesület, Önkormányzat	2026. 12.31	résztvevő intézmények, intézményi egységek száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
	Önkormányzat ügyféltereinek kialakítását érintő intézkedések - gyereksarok, szoptatásbarát helyek kialakítása	A kisgyermekes nők ügyintézése problémás	Ügyintézés könnyítése	-	-	A Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat intézményeinek, cégeinek ügyfélterét szükséges alkalmassá tenni arra, hogy az a kisgyermekes nők számára könnyebbé váljon. Az ügyfélterek átalakításával elérhető, hogy mind anyatejes gyermekkel, mind nagyobb, önálló játékra képes gyermekkel látogathatóak legyenek intézményeink.	Önkormányzat	2026. 12.31	átalakított ügyfélterek száma	pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1.	Önkéntesek az idősellátásban	Nagyon fontos és jelentős probléma, hogy a nagy számban lévő nyugdíjas	Életminőség javítása, védőháló kialakítása	-	-	Önkéntesek otthonukban látogathatják az időseket a program keretében:	BJIHSZK (iskolások, egyetemisták)	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán erőforrások	önkéntes hálózat fenntartása	-

		közösségnek napközben csak a magány és az egyedüllét jut.				- a háztartásvezetésben, kisebb bevásárlásokban segítenek, - a közszolgáltatások igénybevételéhez kíséretet biztosítanak, - magányt enyhítenek jelenlétükkel (felolvasás, beszélgetés)	aktív korúak és aktív nyugdíjasok bevonásával)					
2.	Gólyavári esték Idősek egyeteme	Időskori elmagányosodás, alacsony informáltsági szint	A rég elvesztett tudás felelevenítése, információnyújtás, edukáció, készségfejlesztés	-	-	Online, felvételtől is megtekinthető jelenléti előadások, ismeretterjesztés, fejlesztés, tematikus előadások egészségüggyel, prevencióval kapcsolatosan (egészségügyi partnerek, BRFK)	előadóként belső és külső erőforrások, önkéntes szakemberek	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források	-
3.	Társadalmi és szociális elszigetelődés megelőzése	Az öregedésről kialakult negatív sztereotípiák, a kisgyermekes családok esetében nagyszülői magatartásminták hiánya: a belvárosban már ismeretlen a többgenerációs család fogalma, a nagyszülők vidéken, vagy távolabbi kerületben élnek, esetleg még aktív a munkaerőpiaci státuszuk.	A MÁTRIX Program egy újfajta szemléletet valósíthat meg a kerületben, az intergenerációs programok nagyobb mértékű összefogást eredményezhet a kerület lakossága körében.	-	-	A programokat az Idősek Nappali Klubjának és a Család-és Gyermekei Központ ügyfélkörének mátrixa képezi, azok kialakítása során figyelembevételre kerülnek a jelenleg is működő szolgáltatások, a humán erőforrás egyelőre kiaknázatlan készségeiben rejlő kapacitások. A programok serkentik a szociális kapcsolatok generációkon átívelő kialakítását.	BJHSZK	2025. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
4.	Időskorúak kerületi védőhálójának erősítése	Az időskorú lakosok esetében helyzetükből, mentális, fizikai állapotukból adódóan sok esetben látható az eszköztelenség probléma esetén, gyenge a kapcsolati védőhálójuk.	Biztonságérzet növelése, hálózatosodás, jelzőrendszer fejlesztése, információnyújtás	-	-	Jelzőrendszer létrehozása, közös képviselők érzékenyítése és edukációja. A BJHSZK által biztosított szolgáltatások megismertetése a képviselőkkel.	BJHSZK önkormányzati képviselők, Önkormányzat erzsébetvárosi társasházakban dolgozó közös képviselők	2025. 12.31	résztvevők száma	humán, erőforrások	együttműködés fenntartása	-
5.	Háziorvosokkal történő konzultáció	Az egészségügyi alapellátás / szakellátás nem ismeri a BJHSZK által kínált szolgáltatási elemeket.	biztonságérzet, hálózatosodás, jelzőrendszer	-	-	Plakátok kihelyezése a várótermekbe szolgáltatási elemekről és kontakt személyekről, információ nyújtása az egészségügyi alap / szakellátásban foglalkoztatott szakemberek részére.	BJHSZK	2026. 12.31	konzultációk száma, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	együttműködés fenntartása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
6.	Ezüstgazdaság, senior tudásgazdálkodás menedzsment	Az öregségi nyugdíj idejének kezdetén az idősekre szinte rázúdul a szabadidő - viszont az aktív	A nyugdíjas erzsébetvárosiak tudásának és szabadidejének	-	-	Beszélgető csoportok, előadások általuk és részükre, emellett a CSGYK foglalkoztatási tanácsadójának, nyugdíj utáni munka-	BJHSZK, sajtó	2027. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források	-

		éveik alatt felhalmozódott tudás kihasználatlan	bevonása a kerületi lakosság öröme és hasznára, mely mentális egészségüket karbantartja, hasznosnak érzik magukat és elfoglaltságuk van.			vállalás támogatására vonatkozó szolgáltatása						
7.	Magaságysók telepítése	Az időskori elmagányosodás mellett a belvárosban élő idősök körében jellemző a mozgás hiánya is.	A közös növénygondozás közösséget teremt és nagyban hozzájárul a lelki egészség megőrzéséhez.	-	-	Kerületi közösségi kertek létrehozása a közösségfejlesztés, az aktivitás megőrzése céljából.	BJIHSZK, Klímakabinet	2028. 12.31	közösségi kertek száma, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
8.	Otthoni infrastruktúra fejlesztés	Az ápolási-gondozási szükségletekkel élő, rászoruló idősök körében jellemző, hogy saját otthonukban nem rendelkeznek eszközökkel a gondozás megvalósításához.	Idős kerületi lakosok támogatása a lakásuk akadálymentesítése és az ápolási, gondozási szükségleteinek megfelelő tárgyi környezet kialakítása érdekében	-	-	Eszközbiztosítás/bérlés: elektromos ágyak bérlése otthon Lakáskörülmények átalakítása: kűszöbök eltávolítása, kisebb akadálymentesítések	Önkormányzat	2028. 12.31	beszerzett eszközök, igénybe vevők száma	pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források	-
9.	Célcsoport orientált tájékoztatás	Jelentős azoknak a nyugdíjas korúaknak a száma, akikkel az Önkormányzat és intézményei nincsenek kapcsolatban a szociális ellátásokon keresztül. Emiatt az igénybevehető szolgáltatásokról sem feltétlenül rendelkeznek információkkal	Minden rászoruló megkapja a segítséget, ismerje a rendelkezésére álló lehetőségeket.	-	-	A lakossági tájékoztatási pontokon és az információs csatornákon keresztül meg kell szólítani a nyugdíjas korosztályt is, akár kortárs önkéntesek bevonásával.	Önkormányzat BJIHSZK	2025. 12.31	szolgáltatásokat igénybe vevők száma	humán erőforrások	szolgáltatás biztosítása	-
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1.	Foglalkoztatási esélyek növelése	A fogyatékkal élők foglalkoztatási esélyei elmaradnak a foglalkoztathatóságuk mértékétől.	Munkanélküliség csökkentése a célcsoport körében, releváns információk strukturált gyűjtése	-	-	A) Kerületi önkormányzati fenntartású intézmények átvilágítása, hogy milyen pozíciókban lehetne megváltozott munkaképességűeket foglalkoztatni, a munkáltató intézmény/cég/hivatal szemléletformálása.	A) BJIHSZK, fogyatékkal élő tanácsadó, Önkormányzat B) BJIHSZK, Jamba	2026. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	együttműködés fenntartása, szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források	-

						<p>B) Jamba Alapítvánnyal való együttműködés a kerületi megváltozott munkaképességűek munkába állása céljából.</p> <p>C) Látássérült masszörök alkalmazása folyamatos munkalehetőséget teremtve.</p> <p>D) Speciális Állskereső Klub - megváltozott munkaképességűeknek</p>	<p>Alapítvány</p> <p>C) BJIHSZK</p> <p>D) BJIHSZK fogyatékosági tanácsadó, Önkormányzat</p>					
2.	Fogyatékosági ügyi tanácsadó hosszútávú alkalmazása	A fogyatékkal élők szolgáltatás elérése nehezített, alacsony a szükséglet- specifikus szolgáltatások száma	A célcsoport szolgáltatás elérése javul	-	-	<p>A fogyatékosági ügyi tanácsadó munkájának főbb elemei az alábbiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Érintett családokhoz kijárás, fogadóórák tartása, szülőcsoportok tartása, előadások, szemléletformálás munkahelyen, iskolákban, óvodákban együttműködés releváns szervezetekkel, segédeszköz bemutató szervezése 	<p>BJIHSZK (fogyatékosági ügyi tanácsadó) által az Önkormányzat és civil szervezetek együttműködésével</p>	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi erőforrások	fogyatékosági ügyi tanácsadó alkalmazása pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-
3.	Kommunikáció akadálymentesítése	A fogyatékkal élők szolgáltatás elérése nehezített, alacsony a szükséglet- specifikus szolgáltatások száma	A célcsoport szolgáltatás elérése javul	-	-	<p>A) KONTAKT videó alapú tolmácsszolgálat kiépítése az ügyfélszolgálatokon, ügyfélfogadást biztosító telephelyeken</p> <p>B) már meglévő BJIHSZK szolgáltatások teljeskörű akadálymentesítése, ennek feltérképezése, szükséglet-költség- erőforrás tervezés</p> <p>C) KÉK – Könnyen érthető Kommunikációs anyagok, valamint Braille-írással készített tájékoztató anyagok összeállítása</p>	<p>A) BJIHSZK fogyatékosági ügyi tanácsadó, tolmácsszolgálat Önkormányzat</p> <p>B) BJIHSZK, Önkormányzat,</p> <p>C) Önkormányzat, Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége</p>	2025. 12.31	felmérés, elkészült tájékoztató anyagok, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
4.	Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játsház - korai fejlesztés	Korai fejlesztés hiánya Szülői készségek, ismeretek hiánya	Gyermekek felzárkóztatása, felkészítése az óvodára Készségfejlesztés, ismeretsajátítás, megküzdési módszerek, stratégiák kialakítása	-	-	<p>Szemléletformáló programok</p> <p>Szülőedukációs sorozat</p> <p>Szűrővizsgálatok elvégzése</p>	<p>BJIHSZK (Varázsdoboz Fejlesztő Központ és Játsház) Önkormányzat civil szervezetek (pl. SINOSZ, VGYKE)</p>	2028. 12.31 .	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források (pályázati lehetőségek)	-

5.	Fecske Program hosszútávú biztosítása	Fogyatékkal élő gyermekeket nevelő családoknak nehézséget okoz a személyes ügyintézés, a munkaerőpiaci jelenlét stb.	A családok társadalmi (re)integrációjának támogatása	-	-	A FECSKE program szolgáltatásainak megtartása és továbbfejlesztése. Erzsébet taxi-személyi segítő összekapcsolása (szolgáltatás bővítés) kiterjesztése (személyi asszisztencia biztosítása, halmozottan sérült, fogyatékos embernek, az önálló életvitelt segítő -24 órás segítség az otthonában)	BJHSZK FECSKE program	2028. 12.31	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatás biztosítása, pénzügyi források	-
6.	Támogatott lakhatás biztosítása	Fogyatékkal élő, részben önálló életvitelre képes személyek lakhatási nehézségei	Lehetőség a felnőtt értelmükben akadályozott embereknek a részben önálló életvitel folytatására	-	-	Szükségletfelmérés, Önkormányzati ingatlanok felajánlása, felújítása erre a célra, megfelelő civil partner bevonásával	Kézenfogva Alapítvány Küldetés Egyesület Önkormányzat EVIN Zrt.	2028. 12.31 .	szükséglet-felmérés, igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
7.	Akadálymentesített önkormányzati bérlakások létesítése, saját tulajdonú otthonok akadálymentesítése	Jelenleg nincs még akadálymentesített önkormányzati bérlakás a kerületben.	Lehetőséget nyújt mozgásukban korlátozott és látássérült kerületi személyek részére lakhatásuk könnyítésére	-	-	A) 5 db akadálymentes bérlakás kialakítása a kerületben látássérült személyek részére, a lakók mentorálása a BJHSZK és civil szervezetek együttműködésével B) Saját lakás akadálymentesítése pénzügyi támogatással, okos otthon kialakítása – pályázat útján és/vagy pénzügyi támogatással	A) EVIN Zrt., BJHSZK B) EVIN Zrt., BJHSZK, Budapesti Mozgássérültek Egyesülete	2025. 12.31	akadálymentesített lakások és igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	Fővárosi Szociális Közalapítvány
8.	Intézmények akadálymentesítése	Nincs teljeskörű információ arról, hogy valamennyi önkormányzati intézmény akadálymentes-e.	Akadálymentes elérés biztosítása	-	-	Önkormányzati fenntartású intézmények felmérése akadálymentes használhatóság szempontjából, annak feltérképezése, hogy lenne-e és milyen mértékű akadálymentesítésre szükség. Az épületek akadálymentes besorolásának közzététele. Az akadálymentesnek minősített önkormányzati épületekben az eszközök ellenőrzése, szükség szerinti karbantartása.	Önkormányzat	2025. 12.31	elkészült felmérések	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források	-
9.	Kulturális események akadálymentesítése	Fogyatékos személyek számára nem/nehezen elérhetőek, élvezhetőek, hozzáférhetőek a kerületi események, rendezvények, színházi előadások, kulturális programok	Rendezvények, események elérhetőségének növelése a kerületben élő fogyatékkal élők számára	-	-	A kerületi rendezvények szervezésénél elérhetőség figyelembe vétele (kommunikáció, megközelíthetőség). Az elérhetőség növelése jelynyelvi tolmács általi vagy szöveges feliratozással egyes eseményeken, esélyegyenlőségi nap megszervezése	Önkormányzat, BJHSZK, ERŐMŰVHÁZ, Access4you, egyéb együttműködő civil szervezetek	2028. 12.31	megszervezett programok és igénybe vevők száma	humán, pénzügyi technikai erőforrások	szolgáltatás fenntartása, pénzügyi források	-

10.	Közlekedés-biztonság növelése	Fogyatékos emberek kerületen belüli speciális közlekedési nehézségei, problémáinak felszámolása	Biztonságos közlekedés kialakítása Erzsébetvárosban a fogyatékos emberek számára	-	-	Taktilis jelzések az átkelőknél, bicikli sávoknál, roller szigetekenél.	Önkormányzat	2028. 12.31	közlekedésbiztonság növelése érdekében tett intézkedések	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-
11.	Nappali ellátás	Pszichiátriai betegek és felnőtt értelmi / halmozottan fogyatékos emberek napközbeni ellátása problémát jelent	Napközbeni felügyelet, ellátás, fejlesztés foglalkoztatás biztosítása	-	-	Jelenleg a pszichiátriai betegek napközbeni ellátása biztosított, de elhelyezésük nem megfelelő. Külön erre a célra épített vagy kialakított fogyatékos napközire lenne szükség több szobával, gondozási egységgel gyógypedagógussal, gondozóval, technikai személyzettel, eszközzel, szállító szolgálattal.	Önkormányzat, BJIHSZK	2028. 12.31	kialakított napközi	humán, pénzügyi technikai erőforrások	pénzügyi források, pályázati lehetőségek	-

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet (a továbbiakban: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum).

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum szervezése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. A célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

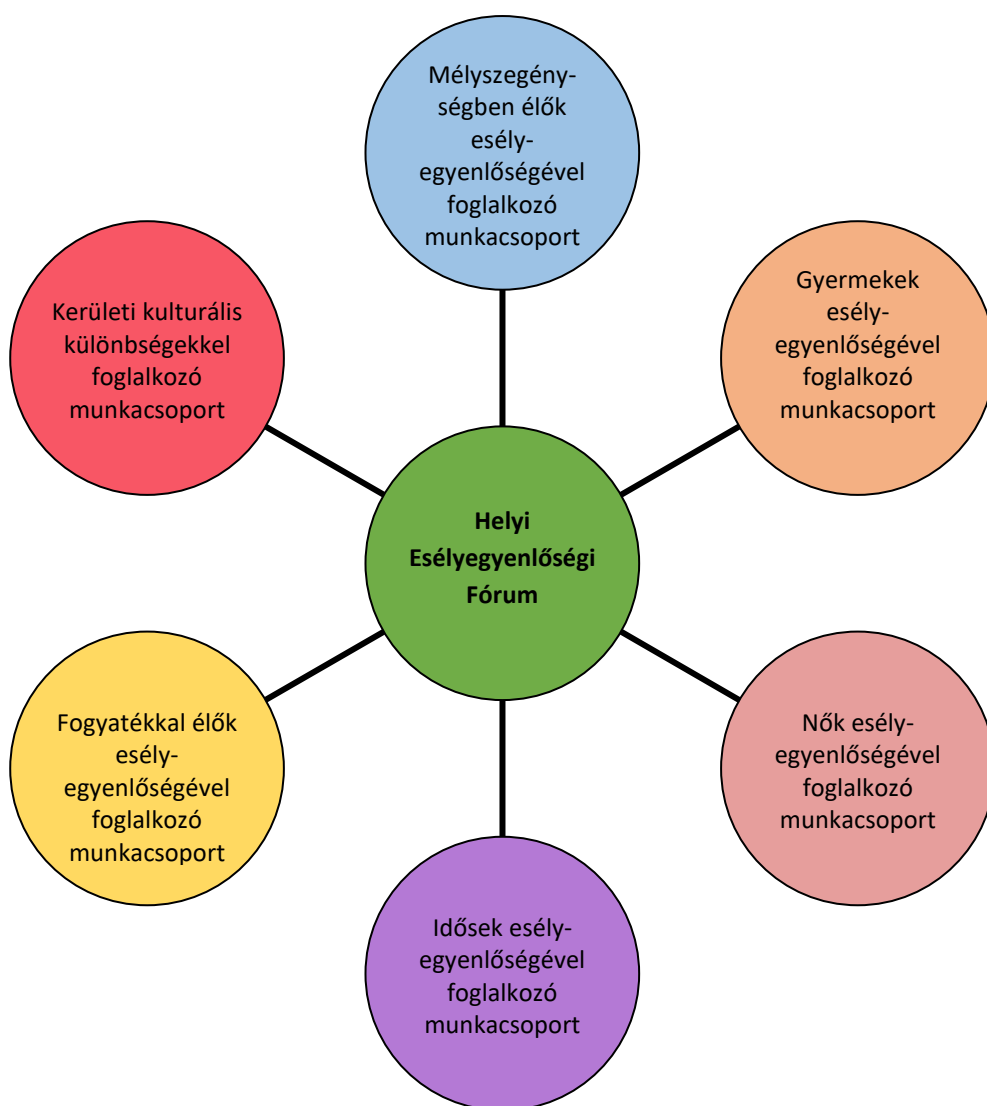
A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása, végrehajtásának koordinálása
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, javaslattétel a HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportok alakíthatóak ki az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai a Helyi Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A kerületben élő lakosság helyi sajátosságaira figyelemmel a HEP által meghatározott célcsoportokhoz képest az alábbi munkacsoportokat alakítunk ki:

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum működése:

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum legalább kétevente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik, működését megfelelően dokumentálja. A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum összetétele:

Tagok

- polgármester,
- jegyző,
- beavatkozási területekért felelős bizottság(ok) képviselői
- helyi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkacsoportjainak vezetői,
- a HEP IT-ben szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- HEP referens,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- a Polgármesteri Hivatal érintett szervezeti egységeinek vezetői
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező kerületek önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).
- az egyes célcsoportok kapcsán érintett egyházi és civil szervezetek képviselői

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló Helyi Esélyegyenlőségi Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 36/2024. (II.21.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Budapest, 2024. február 22.

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

Iktatószám: XV/11/2024.

K I V O N A T

**Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. február 21-én**

09.00 órakor megtartott rendes nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Az ülés helye: Budapest VII. kerület Erzsébetváros Polgármesteri Hivatal
Budapest VII. kerület Erzsébet krt. 6. I. emelet Ülésterem

**Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testületének
36/2024. (II.21.) határozata a 2024-2028 közötti időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi
Program elfogadásáról**

(14 igen, 0 nem, 0 tartózkodás)

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt,
hogy:

1. a 2024-2028 közötti időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot a határozat melléklete szerint elfogadja.
2. létrehozza és működteti a Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot, valamint a fórum munkáját segítő hat tematikus munkacsoportot. A fórum és a munkacsoportok működésének szabályait a Helyi Esélyegyenlőségi Programban meghatározottak szerint fogadja el.
3. felhatalmazza a Polgármestert az 1. pont szerinti határozat mellékletének aláírására és felkéri, hogy gondoskodjon annak helyben szokásos módon történő közzétételéről és a Társadalmi Esélyegyenlőségi Főigazgatóság felé történő megküldéséről.

Felelős: Niedermüller Péter polgármester

Határidő: 1., 3. pont tekintetében: 2024. február 29.,
2. pont tekintetében: 2024. december 31.

A határozat végrehajtásáért felelős: Gyuris Gabriella, a Humánszolgáltató Iroda vezetője

A kivonat hitelül:
Budapest, 2024. február 21.

Bodzsár Tímea
jegyzőkönyvvezető

Batóné dr. Mácsai Gyöngyvér
irodavezető